NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

פרייז 15 גראשען

היינט 12 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 41 | Łódź, Sroda, 17 lutego 1937 | אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 1.06 | לאדז, מיטוואך פ׳ תצוה ו׳ אדר תרצ״ז

בודזשעט פון יוסטיץ-מיניסטעריום
אויף דער נעכטיגער זיצונג פון סיים

ווארשא, 16 (טעלעפאניש))
פאר׳ן אנהויב פון דער היינטיגער סיים-זיצונג
דער סעקרעטאר דעפ. סקריפניק פארגעלייענט
בריף פון פרעזעס פון דער העכסטער קאנטראל-
אין וועלכען עס ווערט געזאגט, אז אויף
זיצונג פון סיים דעם 12 פעברואר האט דעפ.
מאנאזוויטש קריטיקירט די טעטיגקייט פון דער
סטער קאנטראל-קאמער. דעפ. הערמאנאוויטש
צוו. אנדערען געזאגט, אז „די העכסטע קאנ-
אל-קאמער האט נישט געזאגט קיין שום קאנקרעט
ווענן די רעכנונגען פון געגנערישע רעסארטס״,
שטיצט זיך מסתמא אויף א מיספארשטענדניש.
טער ווערט אין בריף געזאגט, אז די העכסטע
טראל-קאמער האט בעת דער קאנטראל פעסט-
שטעלט פאקטען, וואס זאגען עדות וועגען נישט
ריגען צוזאמענשטעלען פון בילאנסען פון איי-
פון די אונטערנעמונגען פונ׳ם קריגס-מיניס-
טום פאר׳ן יאהר 1933. וועגען דעם איז מיטגע-
טיילט געווארען דער אויפזיכטס-מאכט פון דער
אונטערנעהמונג.

דאן איז דער סיים צוגעטרעטען צו באטראכטען
בודזשעט פון בילדונגס-מיניסטעריום. וועלכען
האט רעפערירט דעפ. שיארא, אונטערשטרייכ-
נדיג, אז אין רעפעראט אין דער סיים-קאמיסיע
האט ער זיך באמיהט פארצושטעלען די לאגע
בילדונגס-מיניסטעריום גענוי, בכדי שוין צום
ערשטען מאל אויפמערקזאם צו מאכען אויף דעם
אונגינסטיגען צושטאנד פון דעם רעסארט און
דער נויטווענדיגקייט אדורכצופיהרען פריג-
ציפיעלע ענדערונגען. איצט וועט ער זיך באגרענעצען
פעסטשטעלען נאר דעם בודזשעט.

דער רעפערענט ניט א בילד וועגען
נעוואלדיגער ענגשאפט אין
תפיסות.

עס איז א רעזולטאט פון דעם וואוקס פון פאר-
ברעכערישקייט אין לאנד. בכדי צו אנטלאסטען
די תפיסות, זענען געשאפען געווארען באוועגליכע
ארבייטס-לאגערן, אין וועלכע עס ווערען איינגעארדנט
די פארברעכער, וואס זענען פאר משפט געווארען
צו איין יאהר תפיסה. דערביי ווערט געזארגט,
אז די ארבייט זאל זיין א נוצליכע און פראדוקטיווע,
און זאל דערביי נישט זיין קיין קאנקורענץ פאר

דער פריוואטער ווירטשאפט.

דער רעפערענט שטעלט זיך אפ אויף דער לאגע
אין דער אדוואקאטור און שפארט נישט קיין אנטי-
סעמיטישע באמערקונגען. א חוץ דער פארארימונג
פון דער אדוואקאטור — זאגט דער רעפערענט —
האבען נאך די פוילישע אדוואקאטען

צו קעמפען מיט דעם איבערפלוס אין
דער אדוואקאטור פון עלעמענטען
פון די נאציאנאלע מינדערהייטען

ווייטער ערקלערט דער רעפערענט, אז די תפי-
סה-שטראף רופט שוין נישט ארויס קיין שרעק. די
שטראפען זענען מילד, און די האפנונג, אז די מילדע
שטראפען וועלען האבען א גוטען איינפלוס, האבען
פארפיהרט. עס דארף דעריבער פארשארפט ווערען
דער שטראף-רעזשים באזונדערס פאר אנטי-מלו-
כה׳ישע און אנטי-געזעלשאפטליכע פארברעכער.

ווייטער האט דער רעפערענט ערקלערט, אז
עס דארפען פאראייניגט ווערען די חתונה-
געזעצען און עס זאלען ערלויבט ווערען ציווילע
גט׳ן אין גאנצען לאנד און נישט נאר אין איניגע
טיילען, ווי דאס איז געווען ביז-איצט.

ער פאדערט אויך, עס זאלען

אנגענומען ווערען ספעציעלע מיטלען
געגען איבערשרייבען דאס פערמעגען
אויף דעם נאמען פון ווייב

וואס ווערט אפט פראקטיצירט דורך בייזוויליגע בעלי
חובות. מאן און ווייב דארפען גלייך זיין פאראנט-
ווארטליך פאר א חוב, וואס זיי האבען געמאכט.

רעדענדיג ווייטער וועגען דער אדוואקאטור,
אפעלירט ער צום בילדונגס-מיניסטער, אז ער זאל
זעהען אדורכצופיהרען א רייניגונג אין דער אד-
וואקאטור פון די נישט-געוואונשענע עלעמענטען.
ער פאדערט אויך, אז עס זאל

איינגעפיהרט ווערען סטעריליזאציע
פאר פראפעסיאנעלע פערברעכער

און עס זאל אויך פארשארפט ווערען די שטראף
פאר די פארשידענע פארברעכענס.

דער ערשטער אין דער דיסקוסיע האט גענומען
א ווארט דעפ. גלח לובעלסקי. דעפ. הילא האט אנ-
געפרעגט דעם מינ. שווענטאסלאווסקי, ווי עס האלט

מיט דער אויספארשונג אין דעם ענין ד׳אבאשינסקי.
דעפ. זאקראצקי שטרייכט אונטער צוו. אנדר.
אז עס איז כאראקטעריסטיש דער פאקט, וואס אין
פוילען קען מען א לאנגע צייט שטראפלאז באגיין
פארברעכענס, אדורכשמוגלענדיג זיך צווישען די
פאראגראפען פון קאדעקס, דערביי האט די גע-
ליטענע אפט מורא ארייצוטראגען אן אנקלאגע
צוליב דער מורא פאר דער נקמה פון פארברעכער.
ער האלט דעריבער, אז דער יוסטיץ-מיניסטער דארף
צוריקשטעלען אין דער געזעלשאפט דאס געפיהל
פון זיכערקייט און די איבערצייגונג, אז דאס פאר-
פאלגען א פארברעכער איז נישט נאר א רעכט, נאר
אויך א פליכט. ער ווייזט אן, אז

אז אין פוילען זענען פערהאן 105
טויזענד מאן, וואס האבען אורטיילען
און קענען נישט אפזיצען די שטראף

ווייל עס איז נישט פארהאן קיין ארט אין די תפיסות.
ער טרעט אויך ארויס געגען די צו שארפע שטרא-
פען פאר די דעוויזען-פארברעכענס. ער ציטירט
איינינגע ביישפילען.

לגבי דער יודישער בעפעלקערונג עקזיסטירט נישט די אטמאספער פון פסיכישער אונאפהענגיקייט
גרויסע רעדע פון דעפוטאט זאמערשטיין

דאן נעמט א ווארט דעפ. זאמערשטיין, וועל-
כער זאגט:

דער ארטיקעל 64 פון דער קאנסטיטוציע בא-
שטימט, אז די געריכטען היטען די רעכטליכע
ארטנונג אין דער מלוכה. די געריכטען אונטערליגען
דעם יוסטיץ-מיניסטער. ער האט דעריבער דאס
רעכט צו זיין דער היטער פון געזעץ. דער יוסטיץ-
מיניסטער האט ערקלערט, אז ער איז פאר דער
פולשטענדיגער אומאפהענגיקייט פון די ריכטער. עס
איז אבער פארהאן אן׳אויסערליכע אומאפהענגיקייט
פונ׳ם דרוק פון דער מאכט און אן אינערליכע אומ-
אפהענגיקייט פון דרוק פון דער עפענטליכער מיינונג
און די ליידענשאפטען. די דאזיגע אינערליכע אומ-
אפהענגיקייט פון די ריכטער איז ביז איצט נישטא.
אלס פארשטעהער פון דער יודישער
באפעלקערונג מוז איך מיט וועהטאג
פעסטשטעלען, אז לגבי דער יודישער
בעפעלקערונג עקזיסטירט נישט די
אטמאספער פון פסיכישער אונאפ-
הענגיקייט.

די אנטיסעמיטישע העצע האט אריינגעדרונגען אפילו
צום היכל פון גערעכטיגקייט. אורטיילען ווערען
ארויסגעגעבען אפהענגיג פון גלויבען און נאציא-
נאליטעט. א באווייז דערצו איז דער אורטייל אין
פשיטיקער פראצעס און א רייע אנדערע אורטיילען

אין יודישע פראצעסען. מען טיילט איין די עדות
לויט׳ן גלויבען און נאציאנאליטעט. ריכטער האבען
דאס רעכט צו משפטען לויט זייער געוויסען. דאס
דאזיגע געוויסען דארף אבער זיין ריין פון וועלכע
עס איז פניות.

דעפ. זאמערשטיין ציטירט דאן א רייע רעדעס
פון פראקורארען און באווייזט מיט פאקטען, ווי
אזוי מען באציהט זיך צו יודישע עדות.

ער ערקלערט, אז אזא בעציהונג גראבט
אונטער דאס רעכטס-געפיהל ביי דער
בעפעלקערונג.

א הויפט-באשולדיגטער אין פשיטיקער פראצעס

(ווייטער זעה 4-טע זייט))

פוילק. קאז פערעפענטליכט זיין פראגראם
שבת וועט ער האלטען א רעדע דורכ׳ן ראדיא וועגען דער נייער פארטיי

ווארשא, 16 (טעלעפאניש)
היינטיגען שבת וועט פולקאווניק קאץ דורכן
ראדיא האלטען א רעדע, בעת וועלכער ער וועט
פערעפענטליכען זיין לאנג-ערווארטעטען פראגראם
דער נייער פארטיי.

אין דער רעדע וועט פולקאווניק קאץ ארומ-
רען פונקט נאך פונקט דעם גאנצען פראגראם
אויך די ווייטערדיגע טעטיגקייט.

עס האט זיך געהאט פערשפרייט א קלאנג,
אז עס זאל אויך רעדען דער מארשאל רידז-
שמיגלי. דער קלאנג האט זיך אבער ארויסגעוויזען
נישט ריכטיג.

ווידער א יודישע דעלעגאציע
ביים רעקטאר פון ווילנער אוניווערזיטעט

ווילנא, 16 (יט״א טעל.)
א דעלעגאציע פון יודישע סטודענטען איז
היינט אוועק צום רעקטאר פון אוניווערזיטעט און
איהם געבעטען צו אינטערווענירען ביי די פרא-
פעסארען און אסיסטענטען, אז זיי זאלען נישט
צווינגען די יודען צו ארבייטען באזונדער אין די
לאבאראטאריומס א.אז.וו. דער רעקטאר האט זיך
אפגעזאגט צו אינטערווענירען, ערקלערענדיג, אז
דאס איז די זאך פון יעדען פראפעסאר באזונדער.

* * *

ווילנא, 16 (יט״א טעלעפאניש)
הגם די אוניווערזיטעט-מאכט האט נישט פאר-
עפענטליכט קיין שום אפיציעלע פארארדנונג וועגען געטא-בענק פאר יודישע סטודענטען, באשטימען

אבער פאקטיש די פראפעסארען און אסיסטענטען
באזונדערע ערטער פאר יודישע סטודענטען אין די
לאבאראטאריעס.

די יודישע סטודענטען ווילען אבער דערויף נישט
איינגיין, זייער לאגע איז אבער א טראגישע, ווייל
פאר נישט פארענדיגען די לאבאראטארישע איבונגען
דראהט זיי צו פארלירען דעם גאנצען יאהר שטו-
דיום.

די אינצידענטען מיט די יודישע סטודענטען
וועלכע ווילען זיך אין די אודיטאריעס נישט זעצען
לינקס, ווי עס פאדערן די ענדעקעס, דויערן ווייטער.

הוי נפלה עטרת ראשנו!
אחרי מחלה קצרה שבק חיים לכל חי בשנת 38 לימי חייו האיש המצוין במדות טובות
שמואל שאלאוויטש נ״ע
בן ר׳ יהובתז נ״י
נפטר ונקבר ביום ב׳, ד׳ אדר התרצ״ז.
המודיעים בצער עמוק
אשתו, בנותיו ומשפחתו.

דעם טיפסטען מיטגעפיהל דריק איך אויס מיין ליבע, שווערגעטראפענע
שוועגערין פעלא ציגלער און פאמיליע
צוליב׳ן פריהצייטיגען טויט פון איהר אונפערגעסליכען מאן
אליהו נ״ע
זייט געטרייסט מיט המקום ינחם אתכם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים.
שוואגער שלמה גאלדבערג

אנטדעקט א גרויסען געוועהר=סקלאַד אין לאָקאַל פון אראַבישען קאָמיטעט

ירושלים, 16 (יט"א טעלעגראַפיש) א אונגעוועהנליכען איינדרוק האָט געמאַכט אין גאַנצען לאַנד די רעוויזיע, וואָס איז היינט פאָרגעקומען אין ביוראָ פון אראַבישען קאָמיטעט אין ירושלים. אויפ'ן סמך פון קאָנפידענציאָנעלע ידיעות האָט די פּאָליציי בעקומען א פאָראָרדנונג צדורכצופיהרען א רעוויזיע אין לאָקאַל פון אראַבישען קאָמיטעט. דער רעזולטאַט פון דער רעוויזיע איז געוועזען א איבעראַשענדער. מען האָט דאָרט געפינען א גאַנצען סקלאַד באָמבעס, געוועהר און קוילען.

אונאויפהערליכע טעראָר=אַקטען אין חיפה

געוואָרפען א באָמבע אויף דער חיפה'ער מוניציפּאַליטעט

ירושלים, 16 (יט"א טעלעגר.) היינט האָבען אראַבישע טעראָריסטען געוואָרפען אַ באָמבע אויף דעם בנין פון דער חיפה'ער מוניציפּאַליטעט. צוליב דער עקספּלאָזיע זענען אַרויס־געפאַלען אַלע שויבען אין בנין פון דער מוניציפּאַליטעט. קיין מענשען־קרבנות זענען נישט געווען. די אויספיהרער פון דעם אַטענטאַט האָבען באַוויזען צו אַנטלויפען. די פּאָליציי פיהרט אַן אויספאָרשונג. מיט אַ צייט צוריק האָבען אראַבישע טעראָריסטען, ווי באַקאַנט, אויסגעפיהרט אַן אטענטאַט אויף דעם אראַבישען בירגערמייסטער פון חיפה, שוקריי־ביי.

מעסיגע אראַבער פאָדערן

ענערגישע שריט געגען אראַבישע טעראָריסטען

חיפה, 16 (יט"א טעלעגר.) דעם דיסטריקט־קאָמיסאַר קייטה־ראָטש האָט היינט באַזוכט אַן אראַבישע דעלעגאַציע, וועלכע האָט איהם דרינגענד געבעטען אָנצונעהמען ענערגישע שריט געגען דעם אַלץ שטייגענדען טעראָר באַזונדערס אין חיפה.

די דעלעגאַציע האָט פאַרשפּראָכען דעם דיסטריקט־קאָמיסאַר צו שטיצען די פּאָליציי ביים אָפּהיטען די רוהע אין לאַנד.

די וועגן־בוב פון דער אראַבישער דעלעגאַציע צום דיסטריקט־קאָמיסאַר באַווייזט, ווי ווייט עס זענען פאַרשאַרפט געוואָרען די באַציהונגען צווישען די מעסיגע אַראַבער און די טעראָריסטען.

דער ניי־בעשטימטער פוילישער גענ.־קאָנסול אינזש. הולאַניצקי

שוין אָבגעפאָהרען קיין א"י

וואַרשאָ, 16 (יט"א טעלעפאָניש) דער ניי־באַשטימטער פוילישער גענעראַל־קאָנסול אין ירושלים, אינזש. וויטאָלד הולאַניצקי, איז היינט אָפּגעפאָהרען קיין א"י און וועט פון 1־טען מערץ איבערנעמען זיין אַמט אין ירושלים.

דער ביז־איצטיגער פוילישער גענעראַל־קאָנסול הר. קורנקאָווסקי וועט נאָך פאַרבלייבען אין א"י א חודש צייט.

פאַר'ן אָפּפאָהר פון וואַרשאָ האָט דער גענעראַל־קאָנסול הולאַניצקי באַזוכט דעם צענטראַלען פּאַלעס־טינא־אַמט אין וואַרשאַ און געהאַט א געשפּרעך מיט אינזש. ר"יס און ד"ר. שאַפּאַר וועגען די אַק־טועלע עליה־פראַגען.

עקזעקוטיוו=מיטגליד י. גרינבוים קומט דאָנערשטאָג קיין וואַרשע

פאַר דער אונטערצייכנונג פון דעם קלירינג־אָבמאַך

וואַרשאָ, 16 (יט"א טעלעפאָניש) לויט אַ טעלעגראַפישער מעלדונג, וואָס איז ע־האַלטען געוואָרען דורך דעם צענטראַלען פּאַלעס־טינא־אַמט, וועט דער עקזעקוטיוו־מיטגליד, יצחק גרינבוים, וועלכער געפינט זיך איצט אין ווין, אָנקו־מען דאָנערשטאָג קיין וואַרשאַ, כדי צו פינאַליזירען דעם קלירינג־אָפּמאַך צווישען פּוילען און א"י.

די ליטווישע רעגירונג וועט שטיצען

די פאָדערונג פון א פרייער יודישער עליה קיין א"י

קאָוונע, 16 (יט"א טעלעגר.) די אגודה־פיהרער הרב יואל בלוי און ד"ר ברויער, וועלכע ווייַלען איצט אין קאָוונע, זענען אויפגענומען געוואָרען דורך דעם ליטווישען אויסערן־מיניסטער לאָזאָרייטיס, מיט וועלכען זיי האָבען אַרומגערעדט די איצטיגע לאַגע אין א"י.

ד"ר לאָזאָרייטיס האָט אַרויסגעוויזען גרויס אינ־טערעס צו דער פראַגע פון יו ישע" א־יזוואַנדערונג קיין א"י און האָט פאַרשפּראָכען, אַז די ליטווישע רעגירונג וועט שטיצען די יודישע פאָדערונג פון אַן אומבאַגרעניצטער יודישער עליה קיין א"י.

באַלדווין וועט דימיסיאָנירען

נאָך דער קאָראָנאַציע פון ענגלישען קעניג

לאָנדאָן, 16 (ספּ. טעל.) דער דיפּלאָמאַטישער קאָרעספּאָנדענט פון „מאָר־נינג פּאָסט" דערוויסט זיך, אַז פּרעמיער באַלדווין האָט בדעה אָפּצוטרעטען פון זיין אַמט שוין אין מאַי פון דעם יאָהר, תיכף נאָך דער קאָראָנאַציע פון ענג־לישען קעניג דזשאָרדזש און קעניגין עליזאַבעט. דער פּרעמיער האָט אין אַזוינ מעהאַט בדעה צו בלייבען אין דער שפּיץ פון דער רעגירונג ביז צום סוף פון דער פּאַרלאַמענט ־ סעסיע אָדער אפילו לענגער. באַלדווין'ס אָפּטרעטונג וועט אַרויסרופען גרויסע ענ־דערונגען אין ענגלישען קאַבינעט.

די דעלעגאַציע פון דער יוד.־אַמעריקאַנער אַרבייטערשאַפט

ביים פּרעמיער בלום

פּאַריז, 16 (יט"א טעלעגר.) דער פראַנצויזישער פּרעמיער לעאָן בלום האָט היינט אויפגענומען אַ דעלעגאַציע פון דער יודיש־אַמעריקאַנער אַרבייטערשאַפט, וועלכע ווייַלט איצט אין פּאַריז. די אויפנאַהמע האָט געטראָגען אַ האַר־ציגען כאַראַקטער.

אנגעהויבען זיך די קאָנפערענץ

פון דער באַלקאַן=קאָאַליציע

אַטען, 16 (ספּ. טעל.) די קאָנפערענץ פון דער באַלקאַן־קאָאַליציע איז צוגעטרעטען צו דער אַרבייט דעם 15 ד.ח.

אַטען, 16 (ספּ. טעל.) אַטענער אגענטור מעלדעט: נעכטען אין אָוונט האָט דער פּרעמיער מעטאַקסאַס איינגעאָרדענט אַ מיטינג לכבוד די שעפען פון די דעלעגאַציעס אויף דער באַלקאַן־קאָנפערענץ. בעת'ן מיטאָג האָט מע־טאַקסאַס געהאַלטען אַ רעדע אין וועלכער ער האָט אויסגעדריקט זיין צופרידענהייט צוליב דער ביז־איצטיגער אַרבייט פון דער קאָאַליציע.

ניו־יאָרקער רבנים שטיצען דעם פאַראייניגטען א"י־קאַמפּיין

ניו־יאָרק, 16 (יט"א טעלעגר.) אויף אַ געמיינזאַמער קאָנפערענץ פון אָר־טאָדאָקסישע, קאָנסערוואַטיווע און רעפאָרם־ט... גען אין ניו־יאָרק מיט'ן אַנטייל פון 530 ר... גאַטען, איז אָנגענומען געוואָרען א רעזאָלוציע... גען מאָביליזירען אַלע יודישע רעליגיעזע קער... שאַפטען פאַר דעם פאַראייניגטען א"י־קאַמפּיין.

מיט רעדעס זענען אויף דער קאָנפערענץ אַ... געטרעטען דער פאָרזיצער פון אַדמיניסטראַ... קאָמיטעט פון דער אַמעריקאַנער ציוניסטישער אָר... גאַניזאַציע מאָריס ראָטענבערג און דער ... פיהרער הרב זאב גאָלד.

פּראָפ. מאַנדעלשטאַם אלס רעפּרעזענטאַנט פון ליטע

ביים לעזען דעם קאָנפליקט מיט דייטשלאַנד

קאָוונע, (יט"א) דער בעקאַנטער יודי... יוריסט אין פּאַריז פּראָפ. א. מאַנדעלשטאַם איז ... פולמאַכטיגט געוואָרען דורך דער ליטווישער ... רונג צו רעפּרעזענטירען ליטע אין דעם אינ... נאַציאָנאַלען אַרביטראַזש־קאָמיטעט צו לעזען ... קאָנפליקטען צווישען דייטשלאַנד און ליטע.

נאַציס „אינפאָרמירען" וועגן דער יודען=פראַגע

מינכען, (יט"א) דער נאַצי־אינסטיטוט ... פאָרשען די יודען־פראַגע האָט אָנגעהויבען ... צוגעבען א צווייוואָכענבלאַט, כדי „צו אינפאָר... וועגען יודישע ענינים". דער ערשטער נומער ... האַלט אַן איבערזיכט פון 40 יאָהר ציוניס... אַרבייט אין מאַכט צום סוף איראָנישע בעמ... גען וועגען די יודישע ערקלערונגען פאַר ד... ווייַגליכער קאָמיסיע.

אין דעם פאָרוואָרט ווערט געזאָגט, ... צייטשריפט שטרעבט צו אינפאָרמירען דאָס ד... פאָלק וועגען יודישע ענינים „אין ליכט ... פאָרשונגען פון דעם אינסטיטוט".

יודישער פילאַנטראָפּ שפּענדעט 10 טויזענד פונט

לכבוד דער קאָראָנאַציע פון דעם ענגלישען קעניג

לאָנדאָן, 16 (יט"א טעלעגר.) דער יודישער פילאַנטראָפּ סער אַלבערט ... האָט געשפּענדעט 10 טויזענד פונט אויף ... מעטיגע צוועקען. די סומע וועט פאַרטיילט ... צווישען 20 פילאַנטראָפּישע געזעלשאַפטען.

סער אַלבערט לעווי האָט אין יאָהר 29... שאַפען א וואָהלטעטיגע פונדאַציע אין ד... פון אַ פירטעל מיליאָן פונט.

אויערען, נאָז און ה... אין לונגען־קליניק מיט בעטען פון Dr. RAKOWSKI
פּיעטריקאָווער 67. טעל. ...
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע ... אָפּעראַציע א. אז. ו. ווי אויך ... ריישעס פון 9־2 און פון 4־8
ביי דער קליניק איז ... א רענטגען־ קאַבי... פאַר דורכלייכטונגען און אַדערלאַסען

לערנט אייך טאַנצען אין דער בעוואוסטער טאַנץ=שולע פון ש. קאָזאַנאָווסקי
וואָלטשאַנסקאַ 35 טעל. 241-45.
פרייטאָג פון 7—10 אָוונט
שבת פון 3,30—7 נאָכמ. ספּעציעלע געשל. קרייזן פאַר לאַנג־נעקלייַדעטע.
שבת און זונטאָג פון 6,30—10 אָוו.
אַלגעמיינע פּראַקטישע טענץ.
מעסיגע פּרייזען.
פיינע געזעלשאַפט.

אונזער פריינד ה. גראָסמאַן און פרוי צום געבורט פון זייער ערשטען איינקעל א הערציגען מזל־טוב
מ. רייך און פרוי.

קמח של פסח
תחת השגחת הראבינאט דפה לודז.
בעקאַנטמאַכונג פאַר לאָדז און פּראָווינץ!
די איינציגע מיהל
„עלעקטראָמלין"
איז געכשרט אונטער דער השגחה פון היגען ראַבינאַט, ס'איז איבעריג צופיל צו רעקלאַמירען, בעווייל אין דעם זענען אונזערע ג' קונדען איבערצייגט, אַז דאָס בעסטע און שענסטע זעמעל מעהל אויף מצות בע־קומט מען נאָר ביי אונזער פירמע „עלעקטראָמלין" לאָדז, זאַקאָנטנאַ 47, טעל. 147-40, וועלכע איז פאַראַנטוואָרטליך פאַר די ריינקייט און פּינקטליכע ליפע־רונג לויט יעדענס פאַרלאַנג. בעשטעלונגען ווערען שוין אָנגענומען פּערזענליך אָדער דורך טעל. 147-40.
מיט אכטונג
Firma „Elektromłyn" Łódź
Zakątna 47, tel. 147-40.

רעטשניצ... פאַר וועבערישע־קראַ... מוננער ־ שוועכע און ... קראַנקהייטען
פון דאָקטוירים ספּעציאַליסט...
פּיעטריקאָווער 5...
מאָנטיג פון 9 פריה ביז 9 אָוו...
פרויען און קינדער נעמט אָן א ...
טאָ פון 11־1 און פון 5־7
א בעראַטונג 3 זל.

Dr. med. ...STAW KOHN
געוועזענער אַסיסטענט פון דעם ... שען קליניק אין פּאַריז.
ספּעצ. פאַר פרויען ־ קראַנ... און שוואַנגערשאַפט.
ספּעצ. פון היילען אונפרוכטבאַ...
פּילסודסקיעגאָ 51. טעל. ...
נעהמט אָן פון 8—10 און פון ...

א פּריילין קאָן זיך מעלדען אין פאָטאָגראַפישען אַטעליער „פּאָלאָניאַ", גדאַנסקאַ 31 זיך צו לערנען דאָס פאַך.

Dr. Wajnberg
ספּעציאַליסט פאַר לונגען, האַרץ און סקלעראָז קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 145
טעל. 126-02
נעהמט אָן פון 9—10 פריה 3—5 און 8—9 אָוו.

געדענקט, ביי שטשעשליווי
א גרויסער אויסוואַהל פון אָריגינעלע בילעצער און טאַמאַשאָווער סחורות אויף אנציגער און פּאַלטענס
די בעסטע קוואַליטעטען אויף פערשידענע רעשטען
קומט און איבערצייגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאַוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09.
נעדענקט פראַנט II שטאָק.

די בעסטע און די שענסטע פּאָטאָגראַפיעס
קאָנט איהר בעקומען געמאַכט צו אַלע אַרט לעגיטימאַציעס
נאָר אין דעם קינסטלערישען אַטעליער
„POLONIA"
לאָדז, גדאַנסקאַ 31
אינהאַבער: י. גוטערמאַן.

פערבאט פון פרייוויליגע
און אינטערנאציאנאלע קאנטראל אין שפאניע
איינשטימיג אנגענומען געווארען דורך דעם נישט-אינטערווענץ-קאמיטעט
פארבאט טרעט אריין אין קראפט אין דער נאכט פון 20 אויפ'ן 21 ד.ח.

לאָנדאָן, 16 (ספּ. טעל.))
אין שייכות מיט דעם פּאָזיטיוועז ענטפער פון דער איטאַליענישער רעגירונג, וואָס איז איבערגעגעבן געוואָרען דורך דעם אמבאסאדאָר גראַנדי אויף דער נעכטיגער זיצונג פון נישט-אינטערווענץ־קאָמיטעט, איז געקומען צו אַ פאַרשטענדיגונג צווישן ענגלאַנד, בעלגיען, טשעכאָסלאָוואַקיען, פראַנקרייך, דייטשלאַנד, איטאַליען, שוועדען און ראַטען־פאַרבאַנד וועגען פאַרבאָט אַרויסצושיקן פרייוויליגע קיין שפּאַניען. דער פאַרבאָט גייט אריין אין קראַפט

אין דער נאַכט פון 20 אויפ'ן 21 פון דעם חודש. עס וועט אויסגעאַרבייט ווערען אַ ספּעציעלער קאָנטראָל-סיסטעם, וואָס וועט אריין אין קראַפט אין דער נאַכט פון 6-טען אויפ'ן 7-טען מערץ.

לויט די קלאַנגען איז די פאַרשטענדיגונג צושטאַנד געקומען צוליב דער ענערגישער שטעלונג פון פראַנקרייך. דער אמבאסאדאָר קארבען, וועלכער איז ערשט צוריקגעקומען פון פאַריז, האָט פאַ געשטעלט דעם שטאַנדפּונקט פון זיין רעגירונג.

פּאַריז, 16 (ספּ. טעל.)
די ידיעה וועגען דער פאַרשטענדיגונג אין דער פראַגע וועגען אַרויסשיקען פרייוויליגע קיין שפּאַניען ווי אויך וועגען קאָנטראָל-סיסטעם איז אויפגענומען געוואָרען מיט גרויס צופרידענהייט דורך די פּאַריזער קרייזען, וועלכע דריקן אָבער אויס דאָס באַזאָרג, וואָס דער קאָנטראָל-סיסטעם וועט איינגעפיהרט ווערען שפּעטער ווי דער פאַרבאָט וועגען אַרויסשיקען פרייוויליגע.

פּאָרטוגאַל איז ווייטער געגען דער אינטערנאַצ. קאַנטראָל אויף איהרע גרעניצען

לאָנדאָן, 16 (ספּ. טעל.))
היינט באַכמיטאָג איז פאָרגעקומען אַ פּלענאַר־זיצונג פון נישט-אינטערווענץ קאָמיטעט, וואָס האָט געדויערט צוויי שעה. אַ רייה רעדנער, וואָס האָבן גענומען אַ וואָרט אין דער דיסקוסיע, ווי אַמבאַסאַדאָר ריבענטראָפּ און אמבאסאַדאָר גראַנדי, האָבען אויסגעדריקט זייערע באַוואָרענישען אין ייש מיט די באַריכטען, וואָס האָבען זיך היינט באַוויזען אין דער ענגלישער פּרעסע, פון וועלכע עס איז צו זעהען, אַז די באַשלוסען, וואָס זענען נעכטען אָנגענומען געוואָרען דורך דעם סוב-קאָמיטעט, זענען אָנגענומען געוואָרען אין אַ געוויסער מאָס אונטער אַ פּרעסיע מצד פראַנקרייך. ביידע דעלעגאַטען האָבען אונטערגעשטראָכען, אַז די דאָזיגע אינפאָרמאַציעס זענען פולשטענדיג נישט פּינקטליך, ווייל די נעכטיגע באַראַטונגען זענען פאָרגעקומען אין אַ פריידליכען גייסט און פון אַלע צדדים איז אַרויסגעוויזען געוואָרען אַ גלייכער ווילען צו רעאַליזירען דעם פאַרבאָט פון פרייוויליגע און דער קאָנטראָל.

דער דעלעגאַט פון פּאָרטוגאַל האָט זיך אַרויסגעזאָגט פאַר תיכף איינפיהרען דעם פאַרבאָט פון פרייוויליגע. ער האָט מיט קיין איין וואָרט נישט דערמאָהנט וועגען דער שטעלונג פון פּאָרטוגאַל אין דער פראַגע פון קאָנטראָל. פון וואָס עס לאָזט זיך מאַכען דער לאָגישער אויספיהר, אַז פּאָרטוגאַל איז ווייטער געגען אַן אינטערנאַציאָנאַלער קאָנטראָל אויף איהר גרעניץ.

נאָך דער דיסקוסיע האָט דער נישט-אינטערווענץ-קאָמיטעט איינשטימיג אָנגענומען די עמפּפעהלונג פון סוב-קאָמיטעט וועגן איינפיהרען אין לעבען אין דער נאַכט פון 20 אויפ'ן 21 ד.ח. דעם פאַרבאָט פון פרייוויליגע און די קאָנטראָל אין דער נאַכט פון 5 אויפ'ן 6-טען מערץ.

יאגאדא איז נישט ארעסטירט

מאָסקווא, 16 (ספּ. טעל.)
די ידיעה, וואָס אַ לאָנדאָנער צייטונג האָט געבראַכט וועגען אַרעסט פון געוו. קאָמיסאַר פאַר אינערליכע ענינים יאַגאָדאַ, שטימט נישט מיט דער ווירקליכקייט. די אָפיציעלע קרייזען לייקענען די חאָטיטע ידיעות אָפּ ווי אמקאָמענאַרישסטען, יאַגאָדאַ בלייבט ווייטער אויפן אַמט פון פאָלקס־קאָמיסאַר פון פאַרבינדונגס - דינסט.

„א זשורנאליסטישע טאט, וואס ברענגט רוהם"

מיילאַנד, 16 (ספּ. טעל.))
זייט דריי יאָהר ווערט אין מיילאַנד אַרויסגעגעבען אַ ליטעראַרישער פּריז „קאַוואַראַ" פאַר דעם בעסטען ווערק פון אַן איטאַליענישען זשורנאַליסט, אָדער פאַר אַ טאַט, וואָס ברענגט רוהם דער זשורנאַליסטישער פּראָפעסיע".

פאַר אַזאַ טאַט האָט דאָס זשורי אָנערקענט דאָס באַריהמטע בשעתו אויספייפען דורך די איטאַליענישע זשורנאַליסטען דעם אַביסינישען קעניג בשעת ער איז אריינגעגאַנגען אין זיצונגס-זאַל פון דער פעלקער-ליגע. דאָס זשורי האָט אָנערקענט די זשורנאַליסטען דעם פּריז אין דער הויך פון 2500 ליר. דער באַשלוס פון זשורי איז אָנגענומען געוואָרען איינשטימיג.

אויפשטענדיגע ציהען זיך צוריק
[...]ער אנגריף אויף מאדריד פולשטענדיג צוריקגעקלאפט

מאַדריד, 16 (ספּ. טעל.)
[...] וואָס מעלדעט פון פּריוואַטע קוועלען, אָפּ[...] נישט באַשטעטיגט, אַז דאָס רעגירונגס-מילי[...] וואָס איז טעטיג אויפ'ן אָפּשניט עסקוראַל סיערראַ גוואַדאַראַמאַ האָט ערראָבערט די פּאָזי[...] פון די אויפשטענדיגע אין קאַבלערדאַ דע שאַר[...] און די פּראָווינץ אווילאַ. דער עהפאָלג האָט [...]טיגע באַדייטונג צוליב דעם, וואָס די דאָזיגע [...]עס דאָמינירען איבער די צאָהלרייכע הער-

פער אין חבר אומגעגענד. און זייער ערראָבערן וועט ערלויבען דעם רעגירונגס - מיליטער ווייטער צו רוקען זיך פאָראויס. די אויפשטענדיגע וועלען דערמיט געצוואונגען ווערען אויסצוגלייכען זייער ליניע און צוריקציהען זיך פון זייערע שטעלונגען.

אין מאדריד הערשט רוה

מאַדריד, 16 (ספ טעל.)
אין מאַדריד הערשט רוה, די יונגען וואָס זענען צווישטערט געוואָרען צוליב די פּראָגנאָטען אויפריסען, ווערען שנעל צוריק אויסגעבעסערט. די מערב'דיגע פאַרשטערטער שטעלען מיט זיך פאָר אַ בילד פון געוואַלדיגער צושטערונג. פיל הייזער, פאַבריקען, קירכען זענען געבליבען רואינען. דער היזק איז אָפּגעשאַצט געוואָרען אויף 400 מיליאָן פּעזעט. דער צושטערטער שטח ביי די בריגעס פון טייך מאַנזאַנאַרעס נעמט ארום 100 העקטאַר.

די פערצווייפעלטע טאקטיק פון די אויפשטענדיגע

מאַדריד, (ספּ. טעל.)
דער הוואַס-קאָרעספּאָנדענט מעלדעט, אַז צו עקצענטירען דעם דרוק אויפ'ן רעגירונגס-מיליטער מיט'ן ציל צו צווינגען זיי צו פאַרלאָזען [...] פונקטען אויפ'ן פראָנט, דריקען איצט די [...]שטענדיגע אויפ'ן פראָנט פון גוואַדאַלאַיאַראַ [...]יגנעל. זיי האָבען אַ דאָפּעלטען ציל: פאַר[...] דעם אריבערגאַנג אויף די צאַנק-פונקטען [...]לייכצייטיג שאַפען אַזאַ צושטאַנד, בכדי

אַרויסצורופען דעם איינדרוק אַז מאַדריד איז איזאָלירט, און ווייטער דאָס איבערשניידען די פאַרבינדונגען דער הויפּטשטאָט אין די נאָהנטסטע פראָנטען, ווי צווישען די בעזונדערע פראָנטען, ווי למשל צווישען קוואַדראַמאַ און סיענאַ.

מען דאַרף ערוואַרטען נייע אַטאַקעס. איצט אָבער קען מען אונטערשטרייכען אַ געוויסען ערפאָלג פון רעגירונגס-מיליטער אויפ'ן מאַדרידער פראָנט, וואָס האָט אין אַ געוויסער מאָס איבערשטראָכען די פּלענער פון שטאַב פון די אויפשטענדיגע. אין דער אוניווערזיטעטס-שטאָט אויף דער אַטשניט קאַראַבאַנקעל צראָבערט די רעגירונגס-מיליץ טאָג-טעגליך שטח מעטער נאָך מעטער. די דאָזיגע ערפאָלגען און זייער מעגליכע פאָלגען קלערען אויף די איילינקייט, מיט וועלכע די אויפשטענדיגע האָבען אונטערגענומען דעם גענעראַל-אַנגריף.

פראנקרייך געוועז אנטשלאסעז
ארויסצושיקעז צוויי דיוויזיעס קייז שפאניעז

[לאָ]נדאָן, 16 (ספּ. טעל.)
[...] ענגלישע פּרעסע דריקט אויס די צופרידענ[...] און ערקליערט נאָך אַ צוויי חדשים'דיגער דיסקו[...] וועט אין דער נאַכט פון 20-טען אויפ'ן 21-טען [...] אריין אין קראַפט דער פאַרבאָט אַרויס[צושיק]ען פרייוויליגע קיין שפּאַניען.
[...] פּרעסע שרייבט צו דעם הויפּטפאַרדינסט פון [...]נסטיטוטער ערקלערונג פון דער פראַנצ. פראַנקרייך פאַרזיכערענדיג, אַז דער פראַנצויזישער רעגיע-

רונג אין סוב-קאָמיטעט, אמבאסאדאָר קאָרבען, וועלכער איז געקומען ערשט צוריק פון פראַנקרייך האָט אָנגעגומען אַ אולטימאַטיווע שטעלונג פאָדערדיג צו ערלעדיגען דעם ענין.

„מאָרנינג פּאָסט" פאַרזיכערט אפילו, אַז אין פאַל ווען אַנדערע מלוכות וואָלטען נישט מסכים געווען אָפּצושטעלען די אינטערווענץ אין פראַנקרייך געוועזן דעציידירט אַרויסצושיקען שפּאַניען צוויי דיוויזיעס בכדי צו מאַכען אַ סוף צום בירגערקריג.

קאמף געגען „יודישער פילאזאפיע" אין נאצי-דייטשלאנד

בערלין, (ימ"א) אין דער דייטשער הויכשול פאַר פּאָליטיק האָט דער ווינציג בעקאַנטער מינכענער פּראָפעסאָר האַנס גרונסקי געהאַלטען אַ רעפעראַט „וועגען דעם איינבראָך פון יודענטום אין דער פילאָזאָפיע". דער רעפערענט האָט בעצייכענט דעם יודישען אָפיציעלען געדאַנק אַלס „תלמודיש" און האָט בעזונדערס שטאַרק אָנגעגריפען קאָהען און הוסערל. דער נאַצי-פּראָפעסאָר האַלט, אַז דעם ספּינאָזיזם פעהלט אַ „ווירקליכע אָנערקענונג פון דעם לייבען, אָהן וועלכען עס איז נישט" דענקבאַר קיין העראָיזם. די גערמאַנישע פילאָזאָפיע מוז אָבער זיין אַ „פילאָזאָפיע פון העראָאיזם.

גרונסקי האַלט איצט פאַר די „וויכטיגסטע אויפגאַבע: „נאָך דער גרינטליך דורכגעפיהרטער פערטרייבונג פון די יודען פון אַלע שליסעלפונקטען פון קולטור-לעבען, אויסצובויען אַ פעלקיש-העראָישע פילאָזאָפיע אין נאַציאָנאַל-סאָציאַליסטישען גייסט."

דער בודזשעט פון יאפאנישען פרעמיער האיאשי

טאָקיאָ, 16 (ספּ. טעל.)
אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ערעפנונג פון פּאַרלאַמענט האָט דער יאַפּאַנישער פּרעמיער האַיאַשי געהאַלטען אַן עקספּאָזע, אין וועלכער ער האָט צ.וו. אַנדערען ערקלערט, אַז די נייע רעגירונג האָט בעשלאָסען אַדורכצופיהרען אַ רעוויזיע פון מלוכה-בודזשעט אויפ'ן יאָהר 1937 — 1938, וואָס איז אַריינגעטראַגען געוואָרען דורך דער פריהערדיגער רעגירונג און האָט פאַרקלענערט די הוצאות אויף 270 מיליאָן יען, דאָס באַדייט אָבער נישט, אַז עס זענען אין דער פּראָפּאָרץ פאַרקלענערט געוואָרען די פריהער פּרעלימינירטע הוצאות אויף מיליטער און פלאָט.

דער פריהערדיגער פּראָיעקט האָט פאָראויסגעזעהן אַ סומע פון 3,033,511,000 יען, דאָס הייסט מעהר ווי דער בודזשעט פון יאָהר 1936 – 1937 אויף 773 מיליאָן יען.

אַרעסטירט א 24-יעהריגע קאמוניסטקע

ניו-יאָרק, 16 (ספּ. טעל.)
מען האָט אַרעסטירט אַ יונגע 24-יאָהריגע פרוי נאָרמאַ פּאַרקער, וועלכע איז אַ לאַנגע צייט געווען דער שרעק פון אַלע באַרען און רעסטאָראַציעס אויף דער פּעריפּעריע פון דער שטאָט. די באַנדיטקע פלעגט געוועהנליך צוגעהן צום קאַסירער מיט אַ רעוואָלווער אין דער האַנט און זיך געהייסען אַרויסגעבען דאָס גאַנצע געלד. מען האָט זי פאַרהאַלטען דורך דער דרייסטקייט פון אַ גאַסט, וועלכער האָט זי אַנטוואָפנעט אין מאָמענט, ווען זי האָט געדראָהט דעם קאַסירער מיט אַ רעוואָלווער.

דראהונגס-בריף
צום לייטער פון פאַלעסטינא-אַמט

וואַרשאַ, 16 (טעלעפאָניש)
דער לייטער פון פּאַלעסטינאַ-אַמט אין וואַרשאַ האָט בעקומען אַ דראָהונגס-בריף אונטערגעשריבען מיט דעם וואָרט „אַנגריף-פּויסט".

Dr. Różaner
9 נאַרוטאָוויטשאַ 9
נעהמט אָן פון 9 פריה ביז 1 בייטאָג
און פון 5 ביז 8 אָוועגד.

Dr.
Wołkowysk[...]
[...]ינעל-גאַס 11, טעל. 238-02
פּאַר טריפּער, סיפילים און הויט-קראַנקה[...]
[...]עהאַנדלונג פון מענער-שוועכע
[...]אָן פון 11—8 בייטאָג און 4—9 אָוועגד

אנדערהאלבען מיליארד פונט שטערלינג

אויף בעוואפנונגען איז משך פון 5 יאהר

פערעפענטליכט דאס ווייס־בוך פון דער ענגלישער רעגירונג

לאָנדאָן, 16 (ספּ. טעל.)

היינט אין אָוונט איז פאָרגעקומען די פאַרעפענטליכונג פון פּאַרלאַמענטאַרישען ווייס־בוך, אין וועלכען די רעגירונג באַגרינדעט די נויטווענדיגקייט פון די הוצאות אויף באַוואָפנונגען און גיט אויך אָן אַ געוויסען פּראָגראַם פון די דאָזיגע באַוואָפנונגען

אין ווייס־בוך ווערט אונטערגעשטראָכען, אז עס איז נישט מעגליך שוין איצט פעסטצושטעלען די הויך פון די הוצאות אויף דער באַוואָפנונג ווייל דאָס איז אָפּהענגיג פון דער אינטערנאַציאָנאַלער לאַגע און פון די באַוואָפנונגען, וואָס אַנדערע לענדער וועלען אַנטערנעהמען. די רעגירונג האַלט אָבער נישט פאַר אויסגעשלאָסען, אַז אין משך פון די נאָהענטסטע 5 יאָהר זאָלען די הוצאות אויף די באַוואָפנונגען דערגרייכען די סומע פון אַנדערטהאַלבען מיליאַרד פונט שטערלינג. דער גרעסטער טייל פון דער דאָזיגער סומע וועט אויספאַלען אויף די נאָהענטסטע צוויי אָדער דריי יאָהר.

דייטשער קריגס־מיניסטער בלאמבערג

האלט א „פאציפיסטישע" רעדע

בערלין, 16 (ספּ. טעל.)

דער קריגס־מיניסטער בלאָמבערג האָט אויפגענומען אויף אַ פּריוואַטע די מיטגלידער פון קאָנגרעס פון די געוועזענע קאָמבאַטאַנטען. עס זענען אַנוועזענד געווען אַטאַשעס פון די מלוכות, וואָס זייערע דעלעגאַטען טעפּן זיך אויפן קאָנגרעס, ווי אויך די פאַרשטעהער פון דער מיליטערישער און ציווילער מאַכט, ווי אויך פון דער נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישער פּאַרטיי.

בעת די אויפנאַהמע האָט גענעראַל בלאָמבערג געהאַלטען פאָלגענדע רעדע: „קאָלעגען, איך ווענד זיך צו אייך, אַלס צו קאָלעגען פון דער גרויסער מלחמה. דער דאָזיגער עהרענהאַפטער טיטול „קאָלעגע" פאָדערט, אַז מיר זאָלען אונזערע געדאַנקען אין האַנדלונג אָפּהענגיג מאַכען פון יענע וואַרטען און מידות, מיט וועלכע עס האָבען זיך אין אַלע צייטען און ביי אַלע פעלקער דאָס מיליטערישע קאָר לעגיאָנאַלישקייט. קאָלעגיאַלישקייט עקזיסטירט נאָר צווישען פרייע, עהרליכע און גלייכבארעכטיגטע מענשען און פעלקער. דאָס רוב פּרובען אויסצובעסערן די פאָלגען פון דער וועלטמלחמה און צו פאַרהיטען אַז די מלחמה זאָל נישט צוריקקעהרען איז געווען ערפאָלגלאָז, ווייל היינטער די דאָזיגע פּרובען איז נישט געשטאַנען די קאָלעגיאַלישקייט, איצט טרעט צו צום קאַמף אַ נייער אינטערנאַציאָנאַל. די אינטערנאַציאָנאַל פון די געוו. קאָמבאַטאַנטען, וואָס שטרעבט צום ציל. איך מיין, אַז דער דאָזיגער „אינטערנאַציאָנאַל" האָט דאָס גרעסטע רעכט און די גרעסטע אויסזיכטען אויף אַ גינסטיגע לעזונג פון דאָזיגען פּראָבלעם. ווער קען מיט אַ גרעסערער אויפריכטיגקייט קראַפט קעמפען פאַרן שלום אויף דער וועלט, ווי די זעלנער פון דער לעצטער וועלט מלחמה? דאָס איז אַ נייער פאַציפיזם. דער דאָזיגער פאַציפיזם, זאָגט זיך פון טיפסטען האַרץ אַרויס פאַרן שלום, ער זאָגט זיך אויך אַרויס לטובת דעם רעכט און פליכט פון אַלע פעלקער צו פאַרטיידיגען דאָס לאַנד. די אַכטונג פון דער אייגענער עהרע און איי גענעם רעכט איז גלייך דער אָנערקענונג פון די עהרע און רעכט פאַרן שכן. דורכשלאָגען אַ וועג פאַרן דאָזיגען מענטש — דאָס איז די אויפגאַבע פון די קאָמבאַטאַנטען פון אַלע פעלקער. איך וואונש אייך, קאַ־

פון דער וועלט. נעמט מיט די דאָזיגע איבערציי־גונג מיט זיך אין אייערע לענדער.

דייטשלאנד איבערגעריסען דעם קאנקארדאט מיט'ן וואטיקאן?

בערלין, 16 (ספּ. טעל.)

דאָס דייטשע אינפאָרמאַציע ביוראָ פאַרעפענט־ליכט פאָלגענדען קאָמוניקאַט: דער קאַרדינאַל פאַול־האַבער האָט אין איינע פון זיינע פּרעדיקטען ער־קלערט, אַז די קאָנקאָרדאַט איז דורך דייטשלאַנד איבערגעריסען געוואָרען. אין שייכות דערמיט ער־קלערט מען אין די דייטשע פּאָליטישע קרייזען, אַז די אַמבאַסאַדע איז נישט קיין פּאַסיגער אָרט צו אינ־טערפּרעטירען די אָפּמאַכען, וואָס זענען געשלאָסען געוואָרען צווישען צוויי מלוכות. אין פאַל ווען עס וואָלט פאַרשטאַנען די נייטווענדיגקייט צו אינטער־פּרעטירען דעם קאָנקאָרדאַט, וואָלט דאָס געמוזט פאָר־קומען אויפן דיפּלאָמאַטישען און פּאָליטישען וועג.

לעגען, אַ פולען ערפאָלג. אין דייטשלאַנד ווערט איהר זיך באַקענען מיט אַ מלוכה און פאָלק, וואָס ווינשט נישט מעהר ווי דעם אייגענעם שלום און דעם שלום

גערינגס וויזיט אין ווארשא

וואַרשאַ, 16. (טעל.) היינט אינדערפריה איז אָנגעקומען קיין וואַרשאַ דער פּריסישער פּרעמ־יער גענעראַל גערינג, וועלכער איז איינגעלאַדען געוואָרען דורכ'ן מלוכה־פּרעזידענט אויף רעפּרעזענ־טאַציע יאַגד אין ביאַלאָוויעזש. פּרעמיער גערינג האָט זיך אָפּגעשטעלט אין וואַרשאַ וואו ער וואוינט אין דער דייטשער אַמבאַסאַדע.

פּאָרמיטאָג איז פּרעמיער גערינג אין די באַ־גלייטונג פון אַמבאַסאַדאָר מאָלטקע אַוועק אויפ'ן שלאָס, וואו ער האָט זיך איינגעשריבען אין אוי־דיענץ־בוך, דערנאָך האָט ער באַזוכט דעם פּרעמיער גענעראַל סלאַוואָי־סקלאַדקאָווסקי און וויצע־מיניס־טער פון אויסערן־מיניסטעריום שעמבעק, וועלכע האָבן איהם רעוויזיטירט. וויצע־מיניסטער שעמבעק האָט לכבוד דעם דייטשען גאַסט איינגעאָרדענט אַ פריהשטיק.

אין די נאָכמיטאָג־שעהן האָט דער פּרעמיער גערינג אויפגענומען דעם מאַרשאַל רידז־שמיגלי.

אין אָוונט האָט אַמבאַסאַדאָר מאָלטקע איינגעאָרדענט אַ מיטאָג לכבוד דעם פּרעמיער גערינג.

טעאַטער „פילהאַרמאָניע" נאַרוטאָוויטשאַ 20

בלויז 1 אויפטריט — שבת, דעם 20/II, 9 אָוונט

פון דער אומפאַרגלייכליכער פּאָלקס זינגערין, דער שטאָלץ פון דער יודישער עסטראַדע, דאָס קאַנאַריקל פון דער ערשטער „יודישער באַנדע"

לאלא פאלמאן

אין פּראָגראַם: 1) אַ מעשה... 2) פיר פעלקער... 3) יודישקייט, 4) איז מיליטער. 5) אינטעליגענטקע. 6) נערוון, 7) נעבעך, 8) און אקס פאר א גראשן... 9 3 טייכטער. 10) די מלכה פון טערקיי... 11) לאַלאַ פּאַלמאַן זינגט... 12) גאַנדאָליער־ליד 13) שאַ־פערן און דראַשקאַזשעס, 14) ס'אַרט מיך נישט, 15) איבערגעהים, 16) שמחות ביי יודען, 17) איך און דו... 18) אַ שירוך, 19) דאָס יודישע ליד, 20) רעדער און פיל אַנד.

טעקסטען פון די דיכטער: יצחק פּערלאָוו, א. מאַנגער, מ. געבירטיג און אַנד. קאָמפּאָזיטאָרן: לאַלאַ פּאַלמאַן, ה. רובין, ה. קאָן, א. ביימאַן, ד. בייגעלמאַן, שמאָלץ, נאָאַר און אַנד. ביים קלאַוויר: ליליפּירער.

Każdy, kto ma pracę i zarabia, powinien pomóc bezrobotnym.
Konto PKO Nr. 70.200
Pomoc Zimowa

רעדע פון דעפוטאט זאמערשטיין

(ענדע פון דער 1־טער זייט)

פראַנטשקעוויטש, וואָס איז באַפרייט געוואָרען פון פאָרוואורף צו האָבען ערמאָרדעט די מינקאָווסקי'ס, האָט געזאָגט צום יוד בערנשטיין:

„פאר דערהרגענען א קריסט דראהט א שטראף, פאר דערהרגענען א יוד - גארנישט".

אין אַ קליינעם פּראָצעס וועגען אַן אויטאָ־קאַפּאַל, האָט דער פּאָליציאַנט, אויף דער פראַגע פון ריכטער, פאַרוואָס ער האָט נישט געבראַכט קיין עדות, ערקלערט: „איך בין אַ קאַטאָליק און מען קען מיר דעריבער גלויבען". אין דעם פּראָצעס איז דער אייגענטימער פון אויטאָ געווען אַ יוד.

דעפּ. זאַמערשטיין ציטירט ווייטער אַ ריי געריכטס־אורטיילען אין פּראָצעסען וועגען אַנטי־יודישע אַרויסטרעטונגען. דעפּ. זאַמערשטיין פרעגט דעם יוסטיץ־מיניסטער

פארוואס עס זענען פעראן אזוי ווע־ניג פראצעסען פאר האקען שויבען, שפאלטען קעפ, פערוואונדעטע סטו־דענטינס.

דער יוסטיץ־מיניסטער ווייסט דאָך וועגען די פאַקטען, ווייל דער בילדונגס־מיניסטער האָט דאָך ער־קלערט, אַז אויפ'ן שטח פון איין וואָיעוואָדשאַפט

זענען באַטירט געוואָרען 348 עקסצעסען. איך קען אָבער ערקלערען, אַז אויב עס זענען אין יענער וואָיעוואָדשאַפט פאַרהאַן 40 פּראָצעסען איז עס אַ סך. די שטראָפען פון די קאָרעקטען זענען וועניג ווירקזאַם. אין אַ מלוכה, אין וועלכער עס זענען פאַר־האַן פאַרשידענע אמונות, דאַרפען די קאָדעקסען נישט ערלויבען צו באַליידיגען קיין שום אמונות.

דעפּ. זאַמערשטיין ווייזט דאָן ווייטער אָן, אַז די יודען ווערען נישט צוגעלאָזט צום געריכטס־וועזען.

אין די געריכטען, אין דער פראקוראטור, איז דער רעיענטור איז די צאהל יודען א נישטיגע.

הגם די קאָנסטיטוציע פאַרשליסט נישט פאַר קיין שום בירגער דעם וועג צום געריכטס־וועזען. ער איז מסכים, אַז די שטראָפען זענען שוואַכע, עס טאָרען אָבער נישט געמאַכט ווערען קיין איינזייטיגע פּראָוואָקאַלען. דעפּ. זאַמערשטיין טרעט אויך שאַרף אַרויס געגען דעם מבול פון פּראָצעסען פאַר באַ־ליידיגען דאָס פּוילישע פאָלק. און ער פאַרענ־דיגט: „וועה דעם פאָלק, וואָס הרג'עט אַוועק דאָס רעכט פון דער פרייהייט און ברענגט אַ קרבן די פרייהייט פון דער רעכט". די דאָזיגע ווערטער האָט געזאָגט דער באַריהמטער פּראָפעסאָר וויוואַרסקי. צום סוף אַפּעלירט נאָך דעפּ. זאַמערשטיין

צום יוסטיץ־מיניסטער, אַז

אלס היטער פון רעכט זאל ער זיך בעמיהען נישט צו דערלאזען ווייטער צו פארטיפען די שנאה.

נאָך דער רעדע פון דעפּ. זאַמערשטיין, האָט גערעדט דעפּ. האָפמאַן, וועלכער טרעט אַרויס פאַר דער פרייהייט פון געראַנק. ער פאָדערט אַז נישט מורא צו האָבען פאַר דעם פרייען געראַנק און נישט צו שרעקען מיט קאָמוניזם. ער טרעט באַזונדערס אַרויס געגען דער הצעה געגען דעם לעהרער־פאַר־באַנד.

דעפּ. אָלשעווסקי טרעט אַרויס געגען טויט־שטראָף.

דער וויצע־מיניסטער שעטשקאָווסקי האָט אָפּ־געענטפערט אַלע רעדנער. בלויז דעם דעפּוטאַט זאַמערשטיין, האָט ער מיט קיין וואָרט נישט גע־ענטפערט. וועגען דאַבאָשינסקי האָט דער וויצע־מיניסטער געזאָגט, אַז די אויספאָרשונג האַלט שוין ביים פאַרענדיגט ווערען. אין אַ אינגיכען וועט שוין פאָרקומען דער פּראָצעס. אינגיכען זאָל אויך פאָרקומען דער פּראָצעס פון ער פאַרילעוויטש.

די נאכמיטאג־זיצונג

אויף דער נאָכמיטאָג־זיצונג פון סיים איז באַטראַכט געוואָרען דער בודזשעט פון קאָמוניקאַציע־מיניסטעריום. עס האָבען גערעדט אַ ריי רעדנער.

רעוויזיעס ביי די אונלעגאלע נארא־לייט

וואַרשאַ, 16 (טעלעפאָניש)

היינט זענען אין וואַרשאַ פאָרגעקומען רעוויזיעס ביי די אונלעגאַלע נאַראַ־לייט. פערזאָן זענען אַרעסטירט געוואָרען דערונטער אַדוו. וויטאָלד רזשעשטשעווסקי.

זעלבסטמארד פון א יודישען הענדלער

וואַרשאַ, 16 (טעלעפאָניש)

אויף זלאָטע 39 איז אַראָפּגעשפּרונגען פון 4־טען שטאָק דער 25 יאָהריגער יוסף פ... אַ שפּייז־קרעמער. ער איז געבליבען טויט אויפ'ן אָרט. ער האָט לעצטענס געליטען גרויס נויט. ער האָט פערנומען אַ פרוי און אַ קינד.

מערקווירדיגער פאל אין שחט־הויז

וואַרשאַ, 16 (טעלעפאָניש)

אין שחט־הויז איז היינט פאָרגעקומען אַ מערקווירדיגער פאַל. אַ אָקס, וואָס מען האָט מאָל געשאָסען האָט זיך געוואָרפען אויף די ביי־טער. צוויי אַרבייטער זענען פערוואונדעט געוואָרען. דעם אָקס האָט מען געמוזט בינדן ערשט שפּעטער שחט'ן.

שוואנגערנדע פרויען

קענען נישט איינגעזעצט ווערען אין תפיסה

וואַרשאַ, 16 (טעלעפאָניש) דער ... מיניסטער האָט פאַראָרדנעט, אַז שוואַנגערע פרויען, וואָס דאַרפען אָפּזיצען אַ אורטייל, פריהער נישט איינגעזעצט ווערען אין תפיסה. זיי וועלען נישט אַנטבונדען ווערען פון ...

באנקעט צום 20־יובל פון גרינדונג פון יודישע? לעגיאָן

לאָנדאָן, 16 (יט"א טעלעגראַפיש)

ביים קאָלאָנעל וועדזשוואָוד איז היינט געקומען אַ באַנקעט לכבוד דעם 20־יעהריגן פון דער גרינדונג פון יודישען לעגיאָן בזמן מלחמה. אין באַנקעט האָבען זיך באַטייליגט מאַרשאַל סער פיליפּ טשעטוואָוד, געוו. קאָל. מיניסטער לעאָפּאָלד עמערי, זשאַבאָטינסקי און געוו. קאָמענדאַנט פון לעגיאָן פּעטערסאָן.

געשטארבען א פערדיגסטער יודיש־פראנצויזישער פערלעגער

פּאַריז (יט"א) אין פּאַריז איז געשטאָרבען דער באַקאַנטער פערלעגער קאַלמאַן לעווי, אייגענטימער פון דעם עלטסטען און גרעסטען פראַנצויזישען פערלאַג. די פירמע איז געגרינדעט געוואָרען אין יאָהר 1842 דורך קאַלמאַן לעווי'ס זיידע. אין לעווי'ס פערלאַג זענען ערשינען ווערק פון פיל באַריהמטע פראַנצויזישע שטעלער.

די משפחה לעווי איז אויך טעטיג אין יודישען לעבען.

Hoduj urodę, jako kwiat!
Tanim kosztem, szybko i bez bólu pozbędziesz się szpecących brodawek, korzystając z usług
GABINETU KOSMETYCZNEGO
I. NAMIOTOWEJ,
Narutowicza 11, front, I piętro

ענגלאַנד גרייט זיך צום קריג

ער ענגלישער פינאַנץ - מיניסטער נעוויל טשעמבער־ לען האָט ערקלערט אין פּאַרלאַמענט, אַז די רע־ גונג האָט בדעה אין משך פון די נאָהענטסטע 5 ר צו מאַכען אַ הלוואה פון 400 מיליאָן פונט יף צו דעקען די אויסערגעוועהנליכע הוצאות. וואָס נען פערבונדען מיט דער לאַנדעס פאַרטיידיגונג.

ווען מען זאָל דערצו צוגעבען די געוועהנליכע הוצ־ את, וועט די אַלגעמיינע סומע פון די הוצאות אויף פאַרטיידיגען באַטרעפען מינדעסטענס אַ מיליאַרד די ווירטשאַפטליכע באַוואָפענונג פון לאַנד איז דעם מין, אַז די דאָזיגע אָנשטרענגונג וועט נישט פּרופען קיין צומישונג אויפן וועלט-מאַרק. דער לאַמענט האָט אָנגענומען די ידיעה וואָהן איבערדי־ אויפרעגונג. דאָס אינטערעסאַנטע אָבער אין דער שירדיגונגס הלוואה איז, אַז זי דריקט אויס אין טערען דעם יסוד פון דער בריטישער פּאָליטיק אין ראָפּע. די סומע פון 400 מיליאָן פונט איז אַ ענט־ פון פריסטיזש־באַטאָניען אויף היטלערס לעצטע רעד־ אַז וואַרטער זענען נישט גענוג, און אַז ענגלאַנד זיך צוגעאייגנעט דעם פּרינציפּ, דאָס האַרמאַ־ זענען אַ בעסערער אַרגומענט, ווי די גלײַכגילטיגע דיפּלאָמאַטישע נאָטעס.

דאָס געזעץ, וואָס באַפולמעכטיגט די רעגירונג צו מאַכען די הלוואה, וועט גלאַטיג אַדורך אין פּאַרלאַ־ מענט, אין לאַנד וועט זי אָנטרעפען נאָר אויף אַ אונ־ באַדייטענדע אָפּאָזיציע. דאָס באַווייזט, אַז די עפּענט־ ליכע מיינונג אין ענגלאַנד האָט לעצטענס אַדורכגע־ מאַכט אַ ריזיגע עוואָלוציע. נאָך מיט צוויי יאָהר צו־ וואָלט די רעגירונג בשום אופן נישט געהאַט די מעגליכקייט אַדורכצופירען מיט אַזעלכע גרויסע אות, צוליב דער מורא פאַר אַ גוואַלטיגער אָפּ־ זיציע.

וואָפען שיצט אַלזאָ בעסער דעם שלום ווי די דיפּ־ לאָמאַטישע נאָטעס. דאָס באַדייט אָבער נישט, אַז די דיפּלאָמאַטיע זאָל פאַראַנוויילט ווערען אויף אור־ לאַזיקייט. דאָס באַווייזט דאָס צווייט־שעה'דיגע רעך וואָס ריבענטראָפּ האָט אין שעה נאָך דער דעקלאַראַציע אין פּאַרלאַמענט געהאַט אין פּאַריזען מיט לאָרד האַליפאַקס, דעם מיניסטער וועלכער פערטרעט אויסערן.

מיר ווייסען נישט גענוי וואָס היטלערס רעפּרע־ זענטאַנט האָט געזאָגט, ער האָט זיכער אויס ערפילט אויפגאַבע, וואָס איז באַשטאַנען אין ארומרעדען די רעדע פון זיין פיהרער, וועלכע ער האָט גע־ אויף דער לעצטער זיצונג פון רייכסטאַג. טויסט, אַז ריבענטראָפּ האָט דעם לאָרד האַלי־ פאַקס פאַרגעשטעלט דעם דייטשען שטאַנדפּונקט ווע־ גען שלום אין אייראָפּע. מען האָט לאַנג דיסקוטירט איבער דעם פראַנצויזיש - סאָוויעטישען פּאַקט און עס שיינט, אַז בכדי צו דערגרייכען עלאַסטיצטעט, האָט דער דייטשער דיפּלאָמאַט זיך באַמיהט צו פאַר־ ווישען אַז די סכנה פון דאָזיגען דאָקומענט באַשטייט אין דער נישט קלאָרער האַלטונג פון אַנטרייפּער.

אַזוי אַרום וויל היטלער, נישט פאַרהערענדיג אָ־ פיציעל צו קינדיגען די פאַרשטענדיגונג צווישען פּאַ־ ריז און מאָסקווע, זי אָפּשוואַכען, אַרויסרוקענדיג אַזאַ דעפיניציע פון אַגרעסאָר, אויף וואָס עס קען קיינמאָל נישט מסכים זיין נישט פראַנקרייך און נישט די סאָוויעטען. דאָס איז אויך שייך דעם נייעם לאָקאַרנאָ טראַקטאַט, וואָס זאָל פאַרטרעטען דעם טראַקטאַט פון 1925, וואָס איז דורך דייטשלאַנד פּאַראַליזירט געוואָרען דורך דער אָקופּאַציע פון איבער־ רהיין, און אויך דאָ האָט היטלער אַ זעהר בולטען קאָמבינאַציע פּלאַן, וואָס זאָל איהם אַנטשפּרעכען.

אין דעם אַלעם איז נישט פאַראַן קיין שום נייעס און די דאָזיגע פּראָפּאָזיציעס ווערען אַרויסגערוקט דורך דער היטלעריסטישער דיפּלאָמאַטיע נאָר אין אַ דאָ־ פּעלטען ציל: געווינען צייט, און גלייכצייטיג צו צר־ רייסען ענגלאַנד מיט פראַנקרייך.

אָבער אַ שעה פאַר דעם געשפּרעך האָט דער פּי־ נאַנץ מיניסטער טשעמבערלען אין אַ רעדע וואָס איז באַזונדערס באַוואונדערט געוואָרען צוליב איהר קורצ־ קייט, אָנגעקינדיגט די הלוואה פון 400 מיליאָן פונט. מיט דער דאָזיגער ערקלערונג האָט ער שוין פאַראויס אונטערגעשטריכען דעם לאָרד האַליפאַקס די טעמע פון זיין ענטפער, וואָס איז געגעבען געוואָרען היטלערס פאַרטרעטער. דער זין פון ענטפער איז, לויט אונזער מיינונג, קלאָר. בעת דער באַריהמטער שלאַכט ביי פאָנטענוא אין 18־טען יאָהרהונדערט זענען די פראַנ־ צויזען באַגאַנגען דעם ריטערליכען פעהלער, איינ־ לאַדענדיג די ענגלענדער אַז זיי זאָלען געבען די ער־ שטע סאַלווע. איצט וואַרענען די ענגלענדער, מעהר רעאַל, די גאַנצע וועלט און באַזונדערס די דייטשען, אַז זיי וועלען די ערשטע אָפּגעבען אַ סאַלווע צו יענע, וואָס וועלען אויף זיי צוטרייטען און אָנפאַלען. דיפּלאָ־ מאַטישע פּאַפּירען אַליין האָבען שוין איצט קיין שום באַדייטונג. גרויס בריטאַניען מיט איהר פּאָליטיק גיט זיי איצט אַ מעכטיגע אונטערשטיצונג אין איהר ריקאָמבינירטע ים, יבשה און לופט־כוחות.

טראָץ דעם ממשותדיגען באַוויז פון דער סומע פון 400 מיליאָן וועלען זיך אפילו נאָך געפינען ענג־ לענדער וואָס וועלען רעדען וועגען דעם עקסטרעמען פּאַציפיזם פון דער ענגלישער פּאָליטיק. אונז אָבער ענטשפּרעכט נישט דער אויף, פון מאַסקירען זיך. מיר זאָגען אָפען, אַז גרויס־בריטאַניען גרייט זיך צום קריג, כדי זאָגען אַלע פאַראַן אַלע שאַנסען, אַז דער שלום וועט אָפּגעהיטען ווערען.

אוגור.

דער „דזשענניק נאַראָדאָווי" וואַרפט אַ שרעק אויף די פּוילישע אַרבייטער

די העצע געגען די יודישע פאַבריקאַנטען און יודישע אַרבייטער, וואָס עס האָט אָנגעהויבען די ענדעקישע פּרעסע הערט נישט אויף, עס איז שוין פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די קאָנפליקטען, וואָס זענען אויסגעבראָכען אין וואַרשאַ אין די פאַבריקען פון קויפמאַן און איידעלמאַן האָבען געטראָגען אַ ריין פּראָפעסיאָנעלען כאַראַקטער; נאָך מעהר, עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז אין דער פאַבריק פון איידעלמאַנען איז דער שטרייק אויסגעבראָכען געוואָרען נישט צוליב אַ פּוילישען, נאָר צוליב אַ יודישען אַרבייטער — און דאָך הערט די העצע נישט אויף נאָר זי פאַרשטאַרקט זיך פון טאָג צו טאָג.

דער נעכטיגער „דזשענניק נאַראָדאָווי" איז אויס מיט אַ נייעם העצ־אַרטיקעל, דאָס זאָל כלומרשט זיין אַ ענטפער אויף דער מיינונג, וואָס איז אַרויס־ געזאָגט געוואָרען אין דער יודישער פּרעסע, אַז סוף־כל־סוף אין אַ צייט ווען ביים יוד ווערט אויסגע־ ריסען דאָס לעצטע שטיקעל ברויט ווי דער באָיקאָט אויף יודען האָט אָנגענומען אַזעלכע מוראדיגע פאָר־ מען, ווען עס דראָהט ברייטע יודישע מאַסען ממש אַ הונגער טויט — וואָלט טאַקע ריכטיג געווען אויפ־ צוהויבען די אַלטע לאָזונג פון אונטערשטיצען דעם אייגענעם ברודער מיט אַרבייט.

דער „דזשענניק נאַראָדאָווי" איז דאַריבער אַרויס מיט פאָלגענדען לשון:

„מיר האָבען אַלזאָ צו טון מיט דעם אונצווייד־ זייטיגען אויפשטעלען דעם פּרינציפּ, אַז אַ יודישע פאַבריק געהערט נאָר צו יודישע אַרבייט" צוליב דעם וואָס די פּוילישע פּויערען מיט זייער דראַנג — די אָרגאַניזאַציע פון פּוילישען סטראַגאַניזם. געוועלבלעך א. אַז. וו. — שטופּען אַרויס די יודען פון די שטעטלעך, דאַרף מען אַלזאָ די דאָזיגע יודען מאַכען פּלאַץ אין דער יודישער אינדוסטריע דורך — באַזייטיגען פון אַהין די פּוילישע אַרבייטער!

לאָמיר זיך נאָר אויף אַ מינוט אָפּשטעלען אויף דער קאָנסעקווענץ פון אַזאַ אַוועקשטעלען די פּראַגע. די גאַנצע אַהן אויסנאַהם אינדוסטריע אין ביאַליסטאָק, פּינסק, ראָוונאָ, געפינט זיך אין יודי־ שע הענט. דער גרעסטער טייל פון דער אינדוסטריע אין לאָדז, דראָהאָביטש, באָגיסלאַוו איז אין יו־ דישע הענט. אַ גרויסער טייל פון דער אינדוסטריע אין וואַרשאַ, ביעלסק, טאָמאַשאָוו, קראָקאָ, קאַליש, טשענסטאָכאָוו געפינט זיך אין יודישע הענט. די אינדוסטריע אין גדיניען (רייז-מיהל) איז אין יודישע הענט. די טאַרטאַקען (אַ חוץ די מלוכה'שע) געפינען זיך אין יודישע הענט. ווען עס זאָל זיך איינשטעלען דער פּרינציפּ, אַז אַ יודישע פאַבריק געהערט נאָר צו יודישע אַרבייטער, וואָלט דאָס באַדייט, אַז הונדערטער טויזענטער פּוילישע אַרבייטער וואָלט מע' געמוזט זעהן אויפ'ן ברוק".

דער „דזשענניק נאַראָדאָווי" מאַכט באַלד דערצו דעם געהעריגען אויספיהר:

„עס איז קלאָהר, אַז דאָס פּוילישע פאָלק וועט מוזען אין דעם שנעלסטען טעמפּאָ ליקווי־ דירען די ראָלע פון די אינדוסטריעלער - יודען אין אונזער אינדוסטריע, אָבער ביז דאָס וועט נישט געשעהען, איז אַ פאַקט, אַז אַ גרויסער טייל פון דער אינדוסטריע אין פּוילען געפינט זיך אין יודישע הענט. דעריבער וואָלט דאָס פעסטשטעלען פון פּרינ־ ציפּ, אַז אַ יודישע פאַבריק געהערט נאָר צום יו־ דישען אַרבייטער, געווען אַ טויטליכער קלאַפּ פאַר דער עקזיסטענץ פון די פּוילישע אַרבייטער-מאַסען.

די פּוילישע פּויערן שטופּען נישט צוליב דעם אַרויס די יודען פון די שטעטלעך, אַז זיי זאָלען געהען אין די גרעסערע שטעט און אַרויסשטופּען פון זיי די פּוילישע אַרבייטער מאַסען! אַרויס־ שטופּען וואוהין? אויף דעם דאָרף, וואָס שטיקט זיך אַליין צוליב דער איבערבעפעלקערונג און שטופּט אַרויס די יודען פון די שטעטלעך? דערויף אַז עס זאָל זיך שאַפען אַ פאַרכישופט ראָד אָהן אויסגאַנג? אָפשר, אַז די יודען זאָלען אַרויסשטופּען די פּוילישע אַרבייטער קיין אויסלאַנד? אַז דער פּוי־ לישער אַרבייטער זאָל גיין אויף וואַנדערונגען אין פרעמדע לענדער?

און די יודען אַליין שטייט נישט אָן צו גיין קיין אויסלאַנד? ביין! דער פּוילישער פּויער קוועטשט נישט דערויף אַרויסצוטרייבן די יודן פון די שטעטלעך, כדי זיי זאָלען גיין אין די אינדוסטריע שטעט, נאָר דערויף, אַז זיי זאָלען זיך אַרויסטראָגען פון פּוילען!

און אויף מאַדאַגאַסקאַר קענען זיי נישט גיין?"

און אויסגיסענדיג זיין גאַנצען הילפלאָזען כעס פאַרענדיגט דער „דזשענניק נאַראָדאָווי":

„מיר ווילען", אַז זיי זאָלען אין פּוילען נישט בלייבען. און מיר וועלען זיי נישט ערלויבען צו בלייבען! אָהן ריקזיכט דערויף צי זיי געפעלט דאָס „אָ, צי נישט".

איז אָבער נאָר די איינציגע צרה די וואָס עס רעדט זיך לייכטער, ווי עס טוט זיך, יודען וועלען דאָך בלייבען אין פּוילען, ווייל זיי האָבען נישט וואו צו גיין און ווייל זיי האָבען דאָ נישט קיין קלענערע רעכט צו בלייבען, ווי די „העלדען" פון „דזשענניק נאַראָדאָווי".

וואָס טראַכטען די אוקראַאינער
וועגען טראַגישען קאַמף פון די יודישע סטודענטען

אין דער אוקראַאינישער „דילאָ" איז פאַרעפנטלעכט אַ גרעסערער אַרטיקעל אויף דער טעמע פון דעם רופענעם בענקעטאָ אויף די פּוילישע הויכ־ דער אויטאָר באַציהט זיך אין פּרינציפּ נעגאַ־ ער מעטהאָדע וואָס עס אַנטהאַלט און זיך די פון די ענדעקישע סטודענטען אויף די אוני־ מיטעטען. ער גיט זיך אָב אַ חשבון, אַז רעאַקציאָ־ באַוועגונגען קענען אויך געפערליך פאַר יעדער ע נאַציאָנאַלע מינדערהייטען — ער גיט אָבער ס פּראָבלעם פון אַ נישט־יודישען שטאַנדפּונקט, ליסענדיג די לאַגע פון דער יודישער אַקאַדעמי־ ויטענג צו דער לאַגע פון דער אוקראַאינישער יור־ ער מאַכט אויך דעם פּאָלישען אויספיהר ווי עס איינציגע „פּילאַסמיטען", אַז „יודען שטופּען ווען יודען וואָלטען איצט אָנערקענט דעם פונקט, וואָלטען זיי היינט באַקומען פאַרהעלט־ עסיגע אויף די הויכשולען און מאָרגען וואָלט זי בכלל נישט געוואָלט מעהר אַריינלאָזען אויפן רזיטעט און איבערמאָרגען וואָלט מען פאַר־ פאַרהעלטנישמעסיגע ערטער אויף די טראַמוויען, באַה־ נאַזן.

„דילאָ" שרייבט וועגען דעם דאָזיגען פּראָ־ אויף פאָלגענדען אופן:

און אַזוי למשל זאָלען מיר אָננעהמען, אַז דעם קאַמף וועגען באַזונדערע בענק נעהמען אונ־ די שאָוויניסטישע פּוילישע סטודענטען נישט געגען די יודען, נאָר אויך געגען די אוקראַאינער, געהערט דאָך נישט צו די אוממעגליכע זאַכען. האָבען דעם איינדרוק. אַז דאַן וואָלטען די אוקראַאינער יונגער, און די אוקראַאינישע געזעלשאַפט שטעלט אויף אַ פּאָלשטענדיג אַנדערן שטאַנד־ זיי וואָלטען באַקעמפט די טענדענץ פון דער זיך דורך רעגראַדירן נאָך מיט אַ שטאַר־ אָפּטיילען זיך די אוקראַאינישע סטודענטען זיך נישט אָנוואַנדערען, פאַרוואָס זייערע יו־ קאָלעגען קעמפען אַזוי געגען די ערנישטאַנגען אַנדערשטקייט, פאַר וועלכען מיר פיהרען לאַנג אַהן ווער קאַמף (נישט נאָר פאַר באַזונדערע בענק, נאָר אויך פאַר באַזונדערע זאַלען, באַ־ בנינים — ביטע זעהר, מיר וועלען זיין אָנפירערען) אונז שיינט, אַז אין דעם פּוילישען נאַציאָנאַליסטישען פּאָסטולאַט פון באַזונדערע בענק מיר אין אַ געוויסער מאָס אַ פּסיכאָלאָגיש שטענדליכע — אָמדערע זאָך צו ריכטיגע — דער אויף דער איבערטרייבענע אויסבאַלטע און איי־ שטענדיגע פון די יודען און דער ריכטונג פון אַר ענטשען זיך אין אַ פרעמדער סביבה און דאָס סימיליגע צו אונבאַוואוסטזיניגע פאַרשאַווינעגען ראַסען אָדער נאַציאָנאַלע מאָמענטען, וואָס אין מהות מיילען די מענטשהייט אויף פעל־ קער און שבטים. מיר האָבען דעם איינדרוק, אַז דער רעגעסאַנס פון נאַציאָנאַלען באַוואוסטזיין, וואָס האָט זיך אָנגעהויבען מיט דער ציוניסטישער באַוועגונג, איז נאָך נישט אַזוי טיף אַריינגעדרונגען אין בלוט און אין דער פּסיכיק פון די יודען, אַז זיי זאָלען נישט פיהלען אַלס זייער ערנידערונג, ווען עמיצער וויל אונטערשטרייכען זיין אַנדערשטיקייט, אַז דער ווען ער וויל זיך סעפּאַרירען. און עס בלייבט אָפען די פראַגע: צי דער קאַמף פון די יודען געגען דעם פּאָסטולאַט פון באַזונדערע בענק שטיצט זיך נאָר אויף פּאָליטישע עקשנות, צי אויך אויף פּסיכאָ־ לאָגישע און צו צווישען די פּסיכאָלאָגישע מסקנות געפינט זיך נישט דער אַלטער אינסטינקט פון די יו־ דען צו אַסימילאַציע, זיך צוזאַמענצוגיסען מיט דער סביבה, לעבען מיט איהר און ווירקען, בכדי זיך אַי־ בערצונעהמען מיט איהר גייסט, צילען און ווערען זיין פּראָפּאַגאַטאָר. ווען די יודען וואָלטען זיך נישט צוגעאייגנעט פּאָלשטענדיג די שפּראַך, קולטור, מנ־ הגים און געוואוינהייטען פון הערשענדען פאָלק, ווען זיי וואָלטען אונטערגעהאַלטען זייער מוטער־שפּראַך אין זייער פאַמיליען, געזעלשאַפטליכען און קולטורעלען לעבען, אַלס די נאָהענטסטע, די ערשטע און טייערסטע, ווען זיי וואָלטען געשאַפען אַ אייגענע קולטור, אַלס אַ גלייכגעוויכטיגע צו דער קולטור פון אַנדערע, דאַן וואָלטען זיי אויסגעהערט מורא צו האָבען פאַר איזאָלאַציע, און וואָלטען געוואָרען אַ עלעמענט, וועל־ כען אַנדערע וואָלטען געוואָלט געווינען צו אַסימי־ לאַציע. דערווייל זענען מיר אָבער עדות פון אַ פאַר־ קעהרטען פּראָצעס מיט אַ פאַרקעהרטער רעאַקציע.

עס פאַרשטייט זיך, אַז דער פּוילישער סטודענ־ טישער אַנטיסעמיטיזם איז אַ אויסוואוקס פון יענעם שטאַנדפּונקט. וואָס פאַר אַ ווערט האָבען דען די אַר־ גומענטען, עקסצעסען, בויקאָטען, דאָס אַרויסוואַר־ פען פון די זאַלען און פון די פענסטער פון די בענק, ווען ביי דעם אַלעם איז נישט פאַראַן קיין ענטפער אויף דער פראַגע: „וואו זאָלען זיך אַהינטון און פון וואָס זאָלען לעבען דריי מיליאָן יודען אין פּוילען?"

דער ווייטערדיגער טייל פון אַרטיקעל איז קאָנ־ פיסקירט געוואָרען.

פּושקין און פּוילען

ווילנע.

די רוסישע גימנאַזיע (אָסטראָבראַם-גאַס 29) האָט אין שייכות מיט דעם הונדערטיאָהריגען יאָהר־ טאָג פון פּושקינס טויט איינגעאָרדענט אַן אויס־ שטעלונג געווידמעט דעם גרויסען רוסישען דיכטער. צווישען די עקספּאָנאַטען געפינען זיך, אויך די יודישע איבערזעצונגען פון פּושקינען.

* * *

די ווילנער „סלאָוואָ" איז אַרויס אין 12 זייטען לכבוד פּושקינען. אין דעם אַרטיקעל „פּושקין און מיר" דערציילט וואַצלאַוו לעדניצקי, אַז פּושקין איז געווען אַ רוסישער מלוכה - פּאַטריאָט און האָט דאַ־ ריבער באַקעמפט דעם פּוילישען באַפרייאונגס-קאַמף, וועגען דער באַציהונג צו פּאָליאַקען האָט ער זיך אויס־ געדריקט, אַז „מיר (די רוסען) זענען צו מעכטיק, מיר זאָלען זיי האַסען". ווען עס איז אויסגעבראָכען דער פּוילישער אויפשטאַנד פון 1830 האָט פּושקין איהם באַצייכענט ווי אַ „וואַרשעווער בונט", וואָס מען מוז גלייך דערשטיקען. פון אַלעם פּוילישען האָט פּושקין אָנערקענט נאָר — מיצקעוויטשען.

י. מ. דערציילט וועגען דעם לעצטען „ערדבאַזיץ פון די פּושקינס", דאָס איז מאַרקוציע (אונטער ווילנע, עק סובאַטש)). וואָס האָט ביז'ן 11-טען דע־ צעמבער 1935 געהערט צו פּושקינס שניר באַרבאַרע אַלעקסייעווונע פּושקינאַ, דער פרוי פון פּושקינס יונגערען זוהן גריגאָרי.

פּושקין האָט געהאַט צוויי זיהן. דער עלטערער איז געשטאָרבען אין 1914, דער יונגערער האָט חתונה געהאַט מיט דער טאָכטער פון גענעראַל מיעל ניקאַוו און געקראָגען אין נדן מאַרקוציע. אין 1905 איז ער געשטאָרבען. באַרבאַרע פּושקין האָט גע־ לעבט ביז סוף 1935 און מיט עטליכע יאָהר פאַר איהר טויט האָט זי אָראָפּגעבראַכט פון ראַטען־ פאַרבאַנד איהרען אַ פּלימעניק (מיט זיין ווייב) זיי זאָלען, ירשענען מאַרקוציע. זיי זענען אָבער געווען קאָמוניסטען, האָבען נישט געקענט זיך איינלעבען מיט דער מומען און איהר ספערע — און זענען אַוועקגעפאָהרען צוריק.

פּושקינס שניר האָט דעם פּאַרק און דאָס הויז אין מאַרקוציע אָפּגעשריבען לטובת דער „רו־ סישער געזעלשאַפט אין ווילנע" מיט'ן תנאי, מען זאָל דאָרט גאָרנישט נישט ענדערען.

* * *

אין שייכות מיט'ן 100-יאָהריגען יאָהרטאָג פון פּושקינס טויט דערציילט דער דירעקטאָר פון וויל־ נער מלוכה-אַרכיוו ה. סטודניצקי אין „קור. וויל.", אַז ווען מען האָט אין יאָהר 1899 (צום 100-סטען געבוירענטאָג פון גרויסען רוסישען דיכטער) גע־ שטעלט אין ווילנע פּושקינען אַ דענקמאָל האָט עס ביי די פּאַטריאָטישע פּאָליאַקען פון אונזער שטאָט אַרויסגערופען אַ ווידערווילען.

אין דער זעלביגער צייט דערציילט סטודניצקי, ווען מען האָט אין ווילנע נישט געטאָרט עהרען מיצ־ קעוויטשען, איז דאָס שטעלען אַ דענקמאָל פּושקינען געווען אַ פּאָליטישער אַקט. פּושקין איז געווען ביידיג אַלס רוסיפיקאַטאָרישער פאַקטאָר.

סטודניצקי דערציילט, אַז פאַר אַז אויסער צו שטעלען דעם דענקמאָל האָט געדינט דער פאַקט, וואָס פּושקינס זיידע האַניבאַל (אַן אַביסיניער) איז געטויפט געוואָרען גראַד אין ווילנע (דורך פּעטער דעם גרויסען — אין דער צערקווע אויף ברייטער גאַס לעבען כאָלעמס הויף).

דער דענקמאָל האָט אָפּגעקאָסט 3200 רובל, דאָס די צאַרישע מאַכט האָט אַרויסגעפּרעסט ביים ווילנער מאַגיסטראַט דער פּלאַץ, וואו דער דענקמאָל איז געשטאַנען האָט געהייסען „דער פּושקין-סקווער" (אין טעליאַנטיק). דאָס ווילנער פאָלק האָט געמיינט, אַז דער סקווער הייסט „פּושקינסקי" פון „פּושקאַ" (האַרמאַט) וואָס איז געשטאַנען אויפ'ן שלאָס-באַרג.

אַז די צאַרישע מאַכט האָט עוואַקואירט ווילנע האָט זי מיטגענומען די פיגורען פון קאַטערינע דער גרויסער, מוראַוויעוו און פּושקין.

צושטאנד פון דער ציוויליזירטער וועלט נאך דער וועלט־מלחמה

איז ווי נאך דער מגפה מיט 600 יאהר צוריק

ענגלישער וויסענשאפטסמאן פארגלייכט די היינטיגע צייט מיט דער צייט ווען כמעט א העלפט פון אייראפע איז אויסגעשטארבען פון דער פעסט, אדער דעם „שווארצען טויט", ווי מ'האט עס דאמאלס גערופען. — די ליידענשאפט זיך צו פוצען פון פרויען און מיידלעך מיט 600 יאהר צוריק, און אין די יאהרען נאך דער וועלט מלחמה.

„דער שווארצער טויט", די שרעקליכע מגפה, וועלכע האט אין די פינף יאהר, פון 1345 ביז 1350, אומגעבראכט כמעט א העלפט פון דער גאנצער באפעלקערונג פון אייראפא, און איבער א העלפט פון דער באפעלקערונג פון ענגלאנד, איז דא נישט לאנג צוריק בעהאנדעלט געווארען אויף א קאנפע רענץ פון דער מעדיצינישער געזעלשאפט פון מאנ־טשעסטער, ענגלאנד.

דער שרעקליכער קאפיטעל פון טויט און פאר־ניכטונג איז באהאנדעלט געווארען אויפ'ן גרונט פון נייע פאקטען, וועלכע דאקטאר דזש. פ. ספענס האט איבערגעגעבען פון אן אנטערזוכונג, וועלכע ער האט געמאכט אין פארצייטיגע ארכיוון.

ווי דאקטאר ספענס האט איבערגעגעבען אין א לאנגען רעפעראט, איז די לאגע אין ענגלאנד אין די צוויי צעהנדליג יאהר נאך דעם שווארצען טויט געווען זאר שוידערליכע.

און דאס נישט צוליב דעם אליין, וואס פון יעדע צוויי מענשען — מענער, פרויען און קינדער — איז איין מענש אומגעקומען פון דער שווארצער פעסט־מגפה, נאר הויפטזעכליך צוליב דעם, וואס די עקאנאמישע לאגע פון דער איבערגעבליבענער העלפט מענשען פון ענגלאנד איז געווען אזא, וואס האט פאקטיש געענדערט דעם גאנצען לעבען פון ענגלאנד און די גאנצע צוקונפטיגע געשיכטע פון ענגלאנד.

מען קען זיך פארשטעלען דעם חורבן אין ענגלאנד אין די יאהרען, וועלכע האבען נאכגעפאלגט דעם יאהר 1350, ווען מען גיט א טראכט וועגען דעם, וואס עס וואלט געווארען פון די היינטיגע פעראייניגטע שטאטען, ווען אין פארלויף פון 5 יאהר צייט, וואלטען אויסגעשטארבען איבער 60 מיליאן מענשען!

און דא קומט ד"ר ספענס צו זיינע ווייטערדיגע אינטערעסאנטע פאקטען פון יענער צייט, פון דער צייט, מיט קנאפע 600 יאהר צוריק אין ענגלאנד.

„מען האט געקענט מיינען, זאגט ד"ר ספענס, אז נאך אזא חורבן וועט דער איבערגעבליבענער טייל פון ענגלאנד ווערען רעליגיעז געשטימט. וועט ווערען מעה איינגעהאלטען, צוריקגעצויגע־נער, אנשטענדיגער און מאראלישער. ווייזט זיך אבער ארויס, אז די מענשען זענען געווארען פונקט פארקעהרט ווי מ'האט געקענט דענקען.

די אויסגעלאסענקייט, די צולאזענקייט, די זשעדנקייט. די חוצפה און די אנטי־רעליגיעזע גע־פיהלען האבען דארטען געקראגען די אויבערהאנט. מענשען זענען געווארען אפגעלאזען און פויל. מען האט גארנישט געוואלט טאן, מען האט נאר געזוכט פארגעניגענס און מען האט געזוכט צו לע־בען א גוטען טאג.

נישט אכטענדיג אויף דעם, וואס א העלפט פון די פויערים פון די ארבייטער און פון די קרעמער זענען אויסגעשטארבען, איז פאר דער ... ע"ער העלפט נישט געווען קיין ארבייט. קיין באשעפטיגונג און קיין פרנסה. מען האט נישט געאקערט און נישט געזייהט, מען האט נישט געשאפען קיין אר־טיקלען און מען האט נישט געבויט קיין הייזער, מען האט נישט געהאנדעלט, און נישט געוואנדעלט און געלאזען אלץ געהען ווי עס געהט. און אלס רע־זולטאט דערפון איז איז א קורצער צייט ארום געווארען אומערקליכער דוחק אויף סחורות און איינסטרומענטען. אין וואס איז געווען ערגער פון אלץ — אין תבואה, אין גרינסען און אין ברויט און אין אלע אנדערע עסענווארגען. עס איז געווא־רען א שרעקליכער יקרות אויף אלע פראדוקטען און עס איז געשטיגען דאפעלט און דרייפאך אין פרייז.

און ווען מען האט זיך שוין געהאט ארומגעזעהן און מען האט זיך גענומען צו דער ארבייט און צו פראדוקציע און צו דער באארבייטונג פון די פעלדער און צו דער שאפונג פון די נויטווענדיגקייטן, איז געווארען א דוחק אין ארבייטער, און די וועלכע האבען געקענט ארבייטען, האבען געפאדערט משונה' דיגע לוינען.

הייזער האבען געפוסטעוועט, ווייל ס'זענען נישט געווען גענוג ארבייטער זיי צו פארריכטען, און די וואס זענען יא געווען, האבען פערלאנגט צופיל פאר זייער ארבייט. פעלדער זענען אויסגעטריקענט געווא־רען, ווייל עס זענען נישט געווען גענוג פויערים, וועלכע האבען זיך געוואלט פארדונגען צו דער אר־בייט, און די וואס זענען יא געווען, האבען געפאדערט זיך באצאהלט פאר זייער ארבייט.

די רעגירונג האט זיך אריינגעמישט

אבער אלע געזעצען און באפעהלען האבען נישט געהאלפען. די ארבייטער האבען זיך אנטזאגט צו ארבייטען פאר די באשטימטע שכירות און די קרעמערס האבען זיך אנטזאגט צו פארקויפען זייער סחורה פאר די באשטימטע פרייזען.

די גלחים און די קירך האבען געהאט פארלא־רען דעם איינפלוס, פונקט ווי די רעגירונג און די פריצים, און די לאגע איז געווארען פון שלעכט ערגער.

דערפאר אבער האבען די מענער און פרויען פון פראסטען פאלק געזוכט נאכצומאכען די אריס־טאקראטען. די פעסט האט אויסגעגלייכט ארים און רייך, אריסטאקראטען און פויערים און אר־בייטער, און די פויערים און ארבייטער און קרעמער האבען געזאגט, אז די וואס זענען איבערגעבליבען און האבען איבערגעלעבט דעם „שווארצען טויט", זענען פונקט אזוי גלייך מיט די איבערגעבליבענע אריסטאקראטען.

פרויען און מיידלעך האבען זיך אנגעהויבען אנצוטאן אין אריסטאקראטישע קליידער און זיך פוצען ווי אריסטאקראטקעס, און „געפאלענע" מייד־לעך האט מען נישט געקענט אונטערשיידען פון אריסטאקראטישע טעכטער. און דאס זעלבע איז אויך פארגעקומען אפילו צווישען די מענער, וועלכע האבען געזוכט צו לעבען „א גוטען טאג" פונקט אזוי ווי די אריסטאקראטען האבען זיך ערלויבט צו לעבען.

עס איז דערגאנגען אזוי ווייט, אז די רעגירונג האט ארויסגעגעבען א פארארדנונג, אז פרויען און מיידלעך פון די „נידעריגערע שטאנדען" טארען זיך נישט פוצען ווי אריסטאקראטקעס און אויך די מע־נער פון נידעריגערע שטאנדען מוזען געהען אנגע־טאן לויט נאך זייער שטאנד, און נישט ווי די העכערע שיכטען, ווי די אריסטאקראטען.

און דאן נעמט דאקטאר ספענס און פארגל... די דעמאלסדיגע צייט נאך דער שווארצער פ... צו דער היינטיגער צייט, נאך דער וועלט־מלח...

ער זוכט צו באווייזען, אז אין אונזער צ... אי' דער צייט נאך דער וועלט מלחמה, האט ... ס'ירט דאס זעלביגע, די פארמען פון לעבען ... ארויסגעריסען געווארען ביז צום ווארצעל. די ... לאזענקייט און ווילדקייט און שלעכטקייט ... פא־נומען דעם אויבען־אן. און די ציוויליזי... זיעלט איז פונקט אזוי פארארבען און פארער... געווארען ווי מיט 600 יאהר צוריק, נאך דעם „... צע' טויט".

דער איינציגער אונטערשיד ביי די פ... און מיידלעך פון יענער צייט און נא' דער מלח... צייט, איז, וואס דעמאלט האבען די מיידלעך... פרויען פון דער נישט מאראלישער וועלט נא... טאנצט די אריסטאקראטקעס און די רייכע; און ... צייט ווען ביי אונז נאך דער וועלט מלחמה ה... די אריסטאקראטקעס און די מיידלעך פון די רייכ... און אינטעליגענטערע קלאסען נאכגעטאנצט די ... לעך פון דער האלב־וועלט.

אבער אין אלגעמיינע שטריכען איז דער ע־אנגר פון געזונקענהייט און פון הפקרות ... דער זעלבער. און דאקטאר ספענס האט פארע... זיין רעפעראט וועגען די אויספארשונגען פון ... צייט פון „שווארצען טויט", מיט 600 יאהר ... מיט די ווערטער:

„די געשיכטע ווידערהאלט זיך נאך ... גרויסער צושטערונג, נאך יעדער גרויסער ... סטראפע, נאך יעדער מגפה און נאך יע ער גר... אומגליק. די ציוויליזאציע קייגט א שטויס ... צוריק, און עס נעהמט צעהנדליגער, אויב ... הונדערטער יאהרען, ביז זי קומט צוריק ... נארמאלען צושטאנד".

דאס לעבען אין ארץ־ישראל

(ידיעות פון דער יודישער טעלעגראפען־אגענטור)

בטל געמאכט דאס לאקאטארען שוק געזעץ אין ירושלים.

פראטעסט־אקציע פון לאקאטארען.

ירושלים. די ירושלים'ער שטאט - מוניציפאל־טעט האט מיט דער צושטימונג פון עטליכע יודישע ראטמענער בטל געמאכט דאס לאקאטארען שוק־געזעץ, וואס איז פאראיאהרען אנגענומען געווארען. דער דאזיגער באשלוס האט ארויסגערופען צווישען די לאקאטארען א גרויסע פארביטערונג, דער עיקר צווישען די סוחרים. דער פארבאנד פון די יודישע סוחרים אין ירושלים האט צונויפגערופען א גרויסע פראטעסט־פארזאמלונג. די ירושלים'ער סוחרים דראהען צו ערקלערען א פראטעסט־שטרייק.

פראטעסט־פארזאמלונג פון ווין־פלאנטאטארען.

ירושלים. דער סינדיקאט פון די יודישע ווין־פלאנטאטארען אין א"י האט אפגעהאלטען אין ראשון לציון א פארזאמלונג, אויף וועלכע עס איז אנגענומען געווארען א פראטעסט רעזאלוציע וועגען דער רעגירונג, וועלכע באשווערט די אנטוויקלונג פון דער ווייןאינדוסטריע אין לאנד. הגם די רעגירונג האט פון דעם וויין און ביער־אינדוסטריע פאר־יאהרען געהאט א הכנסה פון 37 טויזענט פונט, האט זי אין תל־אביב אליין בטל געמאכט 50 ליצענזען צו האנדלען מיט ביער און וויין און אזוי ארום באדיי־טענד פארקלענערט דעם אפזאץ מארק פון יודישע וויין־קעלערייען אין דער זעלבער צייט, ווען אנדערע מדינות שטיצען מיט אלע מיטלען זייער וויין און ביער־אינדוסטריע.

קרעדיט־אפעראציעס פון די א"י־בענק.

ירושלים. דאס סטאטיסטישע ביורא פון דער רעגירונג האט פארעפענטליכט א ספעציעלען ביולע־טין וועגען די הלוואות, וואס די א"י־בענק האבען ארויסגעגעבען ביז סעפטעמבער 1936. לויט דעם דאזיגען ביולעטין האבען די בענק ארויסגעגעבען הל־וואות אויף אן אלגעמיינער סומע פון 3,676,845 פונט, פון וועלכע די גרעסטע טייל האט באקומען די לאנדווירטשאפט: 2,515,796 פונט, ד. ה. 26 פראצענט. א הויפט דערפון האבען באקומען די פרדסים (1,658,761 פונט) דאגעגען האט די אינדוסטריע באקומען 11,9 פראצ. פון אלע בעקהלוואות (1,157,442 פונט) אויפן בוי פון הייזער האבען די בענק געגע־בען הלוואות 360,834 פונט (3,7 פראצ.) און אויף פארשידענע געשעפטען — 515,171 פונט (5,3 פראצ.). די הלוואות פון די הורט־סוחרים באטרעפען — 1,543,329 פונט (15,9 פראצ.) און פון קליינהאנ־דעל — 617,742 פונט (6,4 פראצ.).

די צאהל בענק־קליענטען האט באטראפען העכער 50 טויזענט: איבער 80 טויזענט פריוואטע פער־זאנען, אנ'ערך 9 טויזענט גרויסע און קליינע סוחרים ארום 6000 קאלאניסטען, העכער 2000 פרדסים און אז 6,400 פאבריקאנטען די דורכשניטליכע הל־וואות איז געווען 192 פונט.

מיטעלמעסיגער שניט אין יאהר 1936

ירושלים. לויט דעם באריכט פון דער לאנדווירטשאפטליכער אפטיילונג פון דער רעגירונג האט דאס יאהר 1936 געגעבען א מיטעלמעסיגען שניט. בעת אין יאהר 1933 האט מען ארײַנגענומען פון די נעלדער 44,4 טויזענט טאן ווייץ, איז דער שניט אין 1935 געשטיגען ביז 103 טויזענט טאן און אין יאהר 1936 האבען די פעלדער שוין נישט מעהר געגעבען ווי 76.059 טאן. דער אויסטראג פון גערשטען האט אין יאהר 1933 באטראפען 34 טויזענט טאן, אין 1935 האט ער דערגרייכט 68.000 טאן און פאראיאהרען איז ער געפאלען ביז 55.169 טאן. דער אויסטראג פון ארבעסען האלט אין אויף שטייגען: אין יאהר 1933 — 20400 טאן, אין יאהר 1935 — 69.000 טאן און פאראיאהרען — 81.335 טאן.

דער באריכט פון דער לאנדווירטשאפטליכער אפ־טיילונג באווייזט, אז צוליב די אונרוהען האבען א סך פעלאכען נישט געקאנט באקומען קיין פארזיי־זריעה פון גערשטען, און דאריבער האט זיי די רעגירונג געגעבען הלוואות אין דער הויך פון 34 טוי־זענט פונט אויף איינצוקויפען די נויטיגע זריעה.

5־טע קאנפערענץ פון טוער פון סאציאלער שוץ אין א"י.

ירושלים. אין בנין פון דער יודישער ... אין ירושלים, איז פארגעקומען די 5־טע יעה... קאנפערענץ פון די טוער אויפן געביט פון סאצ... שוץ מיטן אנטייל פון פיל דעלעגאטען און געס... פון לאנד. אין פרעזידיום פון דער קאנפ... זענען געוועהלט געווארען: ד"ר מאזעס, ה. א... מחוז אייזענשטיין, פרוי פלומענפעלד און ... נאסאוויצקי.

פרוי הענריעטע שאלד האט אפגעגעבען אן ... פיהרליכען באריכט וועגען דער טעטיגקייט ... געביט פון סאציאלער שוץ זייט 1922. מיט ... זענען ווייטער ארויסגעטרעטען פראפ. אסף פ... העברעאישער אוניווערזיטעט, הרב פהן און ... והם קאצענעלסאן אין נאמען פון ועד הלאומי ...

הר. י. ל. רופא האט רעפערירט וועגען ... טעטיגע אויסגאבען אויפן געביט פון געזונט... שוץ און האט פארלאנגט, אז די יודישע אנשי... אין א בריייטערער מאס שטיצען די סאציאלע ... טעטיגקייט. ה' זאקס האט פארטעדיגט אז דער ... הלאומי זאל קאנצענטרירען אלע געלדער, וואס ... סען איין אויף וואוילטעטיגע צוועקען און קאנ... רען די טעטיגקייט פון די פארשידענע איינסטי...

ארום די רעפעראטען האט זיך אנטוויקעלט ... האפטע דיסקוסיע, נאך וועלכער עס זענען ... מען געווארען א רייה רעזאלוציעס וועגען פ... סערען די ארבייט אויף פארשידענע געביטען ... סאציאלער שוץ.

פיה און עופות אין א"י.

ירושלים. צוליב די אונרוהען האט די ... ווירטשאפטליכע אפטיילונג פון דער רעגירונג ... געקאנט דורכפיהרען די ציילונג פון באשטאנ... פיה און עופות פארן יאהר 1936. וויעדער ווי ... כענט, האט זיך דער באשטאנד קיין סך נישט ... דערט, אין פערגלייך מיטן יאהר 1934, ווא... שאצט מען, אז ביי היינטיגען טאג געפינען זיך ... לאנד 131 טויזענט אקסען, קיה און קעלבער, ... טויזענט שעפסען, 380 טויזענט ציגען, 4,5 ... אינדיקעס, 15.6 טויזענט פערד, 7 טויזענט ... אייזלען, 7.5 טויזענט אייזלען, 32 טויזענט ק... און 1 און א האלב מיליאן עופות.

יודישע דאקטוירים אין קא... מיט עפידעמיעס אין רומעני...

בוקארעשט (יט"א) צוליב דער פער... טונג פון עפידעמיעס, באזונדערס פון טיפוס ... פערשידענע טיילען פון רומעניען האט דאס ... הייטס מיניסטעריום ארויסגעשיקט 120 יונג... טוירים אין די באדראהטע פונקטען פון ... אזוי ווי צווישען די דאזיגע דאקטוירים האבען ... אויך געפונען 36 יודישע דאקטוירים האט די ... סעמיטישע פרעסע אנגעהויבען געגען דעם א... קאמפאניע. די פאשיסטישע פרעסע דריקט ... פערביטערונג צוליב דער שענדליכע העצע ... די יונגע יודישע דאקטוירים, וועלכע שטעלן ... זייער לעבען, כדי צו באקעמפען די געפע... עפידעמיעס.

8.000 יודיש־דייטשע עולים אין חיפה

אינטערעסאנטע סטאטיסטישע ציפערן וועגען דער עליה פון דייטשע יודען

חיפה (יט"א) די חיפה'ער אפטיילונג פון דער „הסתדרות עולי גרמניה" האט פארעפענטליכט א רייה סטאטיסטישע טאבעלען וועגען דעם סאציאלען און פראפעסיאנעלען צוזאמענשטעל פון די דייטשע עולים, וועלכע האבען זיך בעזעצט אין חיפה.

לויט דער דאזיגער סטאטיסטיק האבען זיך אין חיפה בעזעצט 8.000 דייטשע עולים, ד. ה. 22,9 פראצ. פון דער אלגעמיינער צאהל דייטשע עולים (אין תל־אביב האבען זיך בעזעצט 34,3 פראצ. און אין ירושלים — 11, פראצ.)) פון דער אלגעמיינער יודישער באפעלקערונג אין חיפה מאכען אויס די דייטשע עולים 1, פראצ. (ת"א — 9 פראצ. און ירושלים — 5,6 פראצ.) אינטערעסאנט איז אז צווישען די 8,000 דייטשע עולים אין חיפה זעט מען נאר 610 אהן פאמיליעס. דורכשניטליך בא־שטייט יעדע פאמיליע פון די דייטשע עולים אין חיפה פון 3,22 נפשות.

34,7 פראצ. פון די משפחות זענען קינדערלאז; 33,3 פראצ. האבען איין קינד, 22,6 פראצ. 2 קינדער, 6,7 פראצ. 3 קינדער און 1,1 פראצ. 4 קינדער; 2 פראצ. — 5 קינדער און נאר 1 פראצ. 6 קינדער, פארהאן צוויי משפחות וואס האבען צו 8 קינדער, דורכשניטליך האט יעדע משפחה 1,11 קינדער. די סיבות דערפון זענען: 1) דאס וואס דאס רוב פארפאלקען זענען נאך זעהר יונג, 2) די „געוואוינשאפט" פון דער אלטער היים צו האבען וואס ווייניגער קינדער און 3) וואס דאס רוב פאמיליעס האבען זיך עקאנאמיש נאך נישט איינגעפונדעוועט.

14 פראצ. פון די דייטשע עולים אין חיפה לעבען צוזאמען מיט זייערע עלטערן און 4,2 פראצ. האלטען ביי זיך אויס קרובים.

דער גרעסטער טייל פון די דייטשע עולים אין חיפה איז אין עלטער פון 21—40 יאהר און 80 פראצ. אין עלטער פון 50—60 יאהר. 4 פראצ. זענען אין עלטער פון 70 יאהר. אין קינדער־עלטער (14—18 יאהר)) זענען 6 פראצ.

אין עלטער פון 21—30 און 61—70 איז די צאהל פרויען גרעסער ווי די צאהל מענער.

לויט דער פראפעסיאנעלער סטרוקטור זענען 43,2 פון די דייטשע עולים אין חיפה ארבייטער און האנדווערקער 31,8 פראצ. סוחרים און אנגע־שטעלטע. 21,7 פראצ. פארנעמען זיך מיט פרייע פראפעסיעס. 159 עולים זענען דאקטוירים, אבער דער גרעסטער טייל פון זיי לעבט פון די אפגעשפאר־טע געלטער, וואס זיי האבען נאך געבראכט פון דייטשלאנד. ארום 40 פארנעמען זיך מיט לעהרעריי, דאס רוב זענען זיי לעהרער פון פרעמדע שפרא־כען, ארכיטעקטען זענען פארהאן צווישען די דייטשע עולים 28 און 157 זענען באשעפטיגט אין דער טראנספארט־בראנזשע. אלס שווארצע ארבייטער גיט די סטאטיסטישע טאבעלע אן א ציפער, פון 220 און מיט לאנדווירטשאפט און גערטנערײַ פאר־נעמען זיך 50 עולים, וועלכע וואוינען אין קרית־ביאליק.

א גרויסער טייל פון די עולים וואוינען אין איין צימער־וואוינונגען און אויף דירה־געלד געהט אוועק כמעט א העלפט פון בודזשעט. די אפטיילונג ביי סאציאלער הילף ביי דער „התאחדות עולי גרמניה" באמיהט זיך צו פארבעסערן די וואוינונגס־פארהעלטנישען פון די דייטשע עולים אין חיפה.

עקזעקוטיווע פון יוד. וועלט-קאנגרעס

אינטערוועניערט וועגען יודישע ענינים אין פארטוגאל און רומעניען

זשענעווע (יט"א)) די מאסען דעפארטאציעס פון דייטשע פליטים פון פארטוגאל האבען ארויס-גערופען א באאונרוהיגונג אין די קרייזען פון וועלט-פארבאנד צוליב דעם טרויעריגען גורל פון די פארמאהנטע היימלאזע. נאך מעהר אומפארשטענדליך איז די האנדלונג פון דער פארטוגאלישער רעגירונג אין די דאזיגע דעפארטאציעס, וועלכע האבען די ... א מאסען-כאראקטער זענען וועלכע פערזאנען, וואס האבען אבסאלוט ... צו טון מיט פאליטיק.

גלייך ווי די דאזיגע ידיעות זענען נאר אנגעקומען קיין זשענעווע, האט דאס ביורא פון יודישען וועלט קאנגרעס זיך געשטעלט אין פארבינדונג מיטן סעקרעטאריאט פון פעלקער-בונד, וואו מען האט אויך צוגעשטעלט דעם נויטיגען מאטעריאל וועגען דער לאגע פון די יודישע פליטים אין פארטוגאל. דאס ביורא פון יודישען וועלט קאנגרעס האט זאפארט אינפארמירט אויך דעם הויך-קאמיסאריאט פאר די דייטשע פליטים וועגען דער לעצטער האנדלונג פון דער פארטוגאלישער רעגירונג און געבעטען אנ-נעהמען די נויטיגע שריט, כדי די דאזיגע פער-פאלגונגען זאלען אפגעשטעלט ווערען.

זשענעווע (יט"א)) צוליב דער געפאהר, וואס די אהט פיל יודען אין רומעניען צו פארלירען זייערע בירגער רעכט האט דאס ביורא פון יודישען וועלט-קאנגרעס געמאכט איינציגע דעמארשען, צי די קאמ-פעטענטע מאכט-ארגאנען, כדי צו פארזיכערען די מינדערהייט רעכט פון די יודען אין רומעניען. וואס זענען געזיכערט געווארען דורך דעם מינדערהייטען-טראקטאט.

זוהן האט אויפגעהאנגען דעם טאטען

טויט-שטראף פערביטען אויף 15 יאהר תפיסה. — דער קאנפליקט האט זיך אנגעהויבען צוליב צוגעהמען א ברעט, וואס הער טאטע האט בע-שטימט צו זיין אייגענער טרומנע

דאס לובלינער אפעלאציע-געריכט האט בא-האנדעלט א פראצעס, געגען א געוויסען שקמאן ... פון הנ"ל יא אוו לובעלסק, וועלכער האט ... זיין אייגענעם טאטען.

דער יונגער שימאן האט תמיד געהאט געגען ... פון זיין פאטער. האט דאס דערפיהרט צו א ... אין א געוויסען טאג איז צווישען זיי ביידע ... א קאנפליקט צוליב אן אויסערגעוועהנ-... זאך. דער פאטער, א זקן האט זיך געהאט אנ-... ברעטער, פון וועלכע מען זאל מאכען א ... ווען ער וועט שטארבען, האט דער זוהן ... די ברעטער און זיך געמאכט פון זיי א ... צווישען פאטער און זוהן איז דעריבער אויס-... א קריגעריי. שימאן האט דאן געכאפט ... האלץ דערלאנגט דעם טאטען עטליכע קלעפ

און איהם צוגעבראכען א האנד. דאס איז איהם נאך געווען ווייניג און אין עטליכע וואכען ארום, ווען ער האט געטראפען דעם פאטער אין שטאל, האט ער איהם דערלאנגט עטליכע קלעפ אין קאפ. דער אומ-גליקליכער זקן איז אומגעפאלען אין א באוווסט-לאזען צושטאנד. דער זוהן דערשרעקענדיג זיך פאר זיין אייגענעם טהאט האט באשלאסען צו סימולירען א זעלבסטמארד פון פאטער, האט ער איהם אפגע-וואשען דאס בלוט פון די וואונדען, צוגעשלעפט צו דער וואנט און איהם אויפגעהאנגען אויף א שטריק. דער אלטער האט אזוי ארום זיין לעבען פארענדיגט.

דאס שוידערליכע פארברעכען איז אבער אנט-דעקט געווארען. דער זוהן איז געווארען ארעסטירט און בעת דער אויספארשונג האט ער זיך אין אלץ מודה געווען. עס איז ארעסטירט געווארען אויך זיין מוטער אינטער'ן חשד, אז זי האט אונטערגעהעצט איהר זוהן צום פארברעכען.

מוטער און זוהן זענען אוועקגעשיקט געווארען אויף דער באשולדיגונגס-באנק, דאס לובלינער קרייז געריכט האט דעם זוהן פארמשפט צום טויט דורך הענגען און די מוטער אויף אייביגע תפיסה.

די פארמשפטע האבען אפעלירט אין פאריגע וואך האט לובלינער אפעלאציע געריכט איבערגע-באטראכט דעם פראצעס און געענדערט דעם אורטייל, דער זוהן איז פארמשפט געווארען אויף 15 יאהר תפיסה און די מוטער, צוליב מאנגעל אין באווייזען, איז געווארען באפרייט.

אבּיסעלע קיבּיץ

(הומאר פון טאג)

שרייבער — וואס זעגט איהר געווארען אזוי אויפ-געקאכט? — וואס האב איך אייך אזויגס געטון?

רעדאקטאר: — ווי קען מען נישט ווערען אויפגע-קאכט? מילא, אז איהר באגנבעט מאפאסאנען, דאס ארט מיך נישט, אבער צו וואס האט איהר איהם נאך אזוי צוקאליעטשעט?

* * *

שלמה: — דיין פרוי איז זעהר ארביטזאם.

יונה: — יא, נאר זי ארבייט ווען איך קום אהיים שפעט ביינאכט, שטייט זי ביי דער טיר און וואַרט אויף מיר מיט א בעזים אין דער האנט

* * *

קינד: האסטן מורא פאר א וואלף?

פאטער: ניין!

קינד: און פאר א תוט?

פאטער: ניין!

קינד: טא פארוואס האסטו מורא פאר דער מאמען?

* * *

פרוי: דו הערסט, פלייש איז דאך שוין ווידער טייע-רער געווארען מיט 20 גראשען אויפן קילא.

מאן: טא זאל זיך דיין קצב זארגען, איך קריג סיי-ווי די בייגער...

פערבּינדונגס-אקציע פון „זבולון" אין פוילען

ווארשע. (יט"א). אין לאקאל פון „זבולון" איז פארגעקומען א ברייטערע פארזאמלונג, אויף וועל-כער עס זענען פארטראטען געווארען א רייהע אינסטי-טוציאנעלע און בודזשעט פראגען. דר. מהנא האט אפגעגעבען א באריכט פון דער ביז-איצטיגער טע-טיגקייט אויף דעם געביט פון פראפאגאנדירען די אידעע פון כבוש הים. אינזש. ראגאווי האט פארגע-שלאגען אין נאמען פון דער פינאנץ קאמיסיע אן ארבייטס-פלאן אויף דער נעכסטער צייט, צום פאקט איז באשלאסען געווארען צו פארשטארקען די ווער-בירונגס-אקציעס אין ווארשע, פראקלאמירען א זאמ-לונגס-אקציע אויף צו פארלענגען נאך א ים-הכשרה, און צו קויפען א מאטאר-שיפער, ארויסצוגעבען צו-זאמען מיט קראקא זאמעל-מאטעריאלען א.א.וו.

דער סעקרעטאריאט פון „זבולון" אין ווארשע איז טעטיג אויף פשעכארניע 5, וו. 7.

גדיניע, (יט"א). דא איז פארגעקומען די יערליכע פארזאמלונג פון דער אפטיילונג פון „זבולון" אין גדיניע. די פארוואלטונג האט אפגעגע-בען א באריכט פון איהר לעצהאפטער טעטיגקייט. אין משך פון דער באריכטס-צייט זענען געשאפען געווא-רען ספעציעלע פישער-קורסען. עס איז באשלאסען געווארען צו פארווירקליכען דעם פלאן פון אן אינ-טרנאט פאר די שילער פון די קורסען, ווי אויך גרינ-דען א ספעציעלע געזעלשאפט, וואס זאל זיך פער-נעהמען מיט פישפאנג, די פריהערדיגע פארוואלטונג איז איינשטימיג געוועהלט געווארען אין דעם זעלבען צוזאמענשטעל.

פּראָצעס פאר א באנדיטען-אנפאל אויף יודישע סוחרים אין לובלין

לובלין. ערשט איצט דערוואוסט מען זיך ... נגטע פרטים פון דעם אנפאל וואס באנדיטען ... ארגאניזירט און געפרובט דורכפיהרען אויף יודישע סוחרים אין לובלין, וועלכע מען האט ... היבטערן טונעל אויף ביכאווסקע גאס. ... געשעהען איז עס אזוי:

... ה' וואלף גינגיס (פשעמיסלאווע 6) איז ... אויף דער גאס איז צו איהם צוגעקומען ... און פארגעלייגט איהם צו קויפען 32000 ... אין גאלד. גינגיס האט יענעם פארשוין אין ... נישט חושד געווען האט זיך איהם גע-... אז ער קען יענעם, אז ער האט איהם שוין ... מאל געזעהען אויף דער גאס און ער האט ... מיט איהם אבגעשמועסט צו קומען אויפצומאר-... הינטערן טונעל אויף ביכאווסקא.

ה' גינגיס האט אבער אליין נישט פערמאגט ... געלד צו קויפען דאס גאלד איז ער דעריבער ... צו ה' יוסף אפאטאווסקי פון א טויש-קאנ-... און יענער איז מסכים געווען דורכצופיהרען די ... טראנזאקציע, צוגרייטענדיג דערויף 15 טויזענד זל.

אויף צומארגענס זענען די ה"ה אפאטאווסקי ... גינגים צוזאמען אוועק אויפ'ן אפגעשמועסטען ... געווען איז עס אין אווענט און ווען זיי זענען ... געווען אויף ביכאווסקע איז צו זיי צוגעקומען ... פארשוין און ערקלערט, אז ער וועט די ... טראנזאקציע נישט מאכען אויף דער גאס. דאס ... האט ער אין שטוב און ער בעט, אז ער זאל איהם אריינגעהן אין שטוב, ווען אלע דריי ... צוגעקומען צו דער סלאדאווע גאס, האבען ... פלוצלינג אין א טונקעל ווינקעל אונטערגערוקט ... צוויי פארשוין. ה' אפאטאווסקי האט זיך שוין ... אנגעשטירט, אז די זאך איז עפעס א נישט קלארע, ... האט דעריבער ארויסגעכאפט א רעוואלווער און ... שיסענדיג זיך, מיט איהם האט ער זיך צוריקגע-

צויגען. ה' גינגיס איז פארבליבען אויף'ן ארט, יענע האבען זיך אויף איהם געווארפען, אויסגע-לייגט איהם אויף דער ערד. צוגערויבט 352 זלאטעס, דריי אבליגאציעס פון דער נאציאנאלער הלוואה און פארשידענע דאקומענטען, וועלכע זיי האבען אויך צומארגענס אין א בריף אפגעשיקט צום ה' אפא-טאווסקי. דאס געלד האבען זיי צוגענומען.

וועגען דעם ענין האט פאליציי אנגעהויבען אן ענערגישע אויספארשונג, און עטליכע טעג ארום, ווען גינגים איז פארבייגעגאנגען אויף זא-מויסקע איז צו איהם צוגעקומען א קריסטין און ער-קלערט, אז ער וועט צוריקבאקומען זיין געלד, אויב מען וועט איהם רופען צו א קאנפראנטאציע אין דער פאליציי, וואו עס זענען פארהאלטען עטליכע פאר-שוין, און ער וועט דארט ערקלערען, אז אין זיי דערקענט ער נישט די אנפאלער. ה' גינגים האט די דאזיגע פרוי איבערגעגעבען צו דער פאליציי און דאן האט מען שוין שנעל ארעסטירט די אמת'ע אנטיילנעהמער פון אנפאל: בראניסלאוו שענקא, יאן לעפעצקי און יוזעף ראליך.

דאס לובלינער קרייז-געריכט האט איצט בא-טראכט זייער פראצעס און פארמשפט: שענקא אויף 6 יאהר תפיסה, לעפעצקי און דאליה צו 5 יאהר תפיסה.

ראסיזם אין די ווילנער שטאטישע שפיטאלען

„ווילנער טאג" שרייבט:

דער יודישער שפיטאל האט באקומען אן אפיצ-יעלען פאפיר פון מאגיסטראט, אז פון מאנטאג דעם 15-טען פעברואר אן טאר דער יודישער שפיטאל נישט צונעמען קיין קריסטליכע קראנקע.

אין דעם זעלביגען פאפיר ווערט געמאלדען, אז א קאפיע פון דער פאראָרדנונג איז איבערגעשיקט געווארען אין „יאקוב" מען זאל דארטען נישט צו-נעמען קיין יודישע קראנקע. אן אויסנאם ווערט גע-מאכט נאר פאר די אפטיילונגען פון כירורגיע און אינערליכע קראנקהייטען (וואס זענען איבערגעטראגען געווארען פון יודישען שפיטאל אין „יאקוב"); דאר-טען מעג מען דערווייל אננעמען יודישע קראנקע.

די „גיכע הילף", קראנקען-קאסע און פאליציי האבען באקומען פאראָרדנונגען נישט צו שיקען קיין קריסטליכע קראנקע אין יודישען שפיטאל און קיין יודישע אין „יאקוב".

* * *

דריי יודישע דאקטוירים, וואס האבען געאר-בייט פיייוויליגע אין „יאקוב": רייזענבערג (אויערן, גאָז און האלז), פרידמאן (אינערליכע) און אבראמאָ-וויטש (פרויען-קראנקהייטען) האט מען געמאלדען אין נאמען פון מאגיסטראט, אז ס'איז שוין גענוג צו ארבייטען.

רייזענבערג האט אפגעארבייט אזוי דריי יאהר, פרידמאן — זעקס און אבראמאוויטש — א יאהר.

אין מאגיסטראט איז פארגעקומען א זיצונג פון דער קאמיסיע פאר געזונט און סאצ-פארזארגונג, צווישען אנדערען האט מען גערעדט וועגען בודזשעט פון יודישען שפיטאל. פארי שפיטאל איז פרעלימינירט א גאנצער בודזשעט ווי אלע יאהר מיט אלע אפטיי-לען. עס איז געמאלדען געווארען אין נאמען פון מאגיסטראט, אז צייטווייליג ווערט אין יודישען שפיטאל פארמאכט דער כירורגישער אפטייל, ווייל די כירורגען פון יודישען שפיטאל זענען אוועק צייט-ווייליג אין „יאקוב", וואו ס'איז נישטא קיין פאר-וואלטער דער ביז איצטיגער פארוואלטער פון כירור-גישען שפיטאל אין „יאקוב" ד"ר אכמאטאוויטש איז אוועקגעפאהרען קיין בארנאוויטש.

... ער גורל פון א פרוי

סענסאציאנעלער און שפאנענדער ראמאן

— איך בין צו קלוג זיך צו פארליבען!

— דאס איז אפשר דערפאר, וואס איהר האט נישט געטראפען דעם ריכטיגען מאן! דעם ריכ-טיגען געליבטען! ווען איהר טרעפט אזא, וואלט אויך ביי אייך צוגענומען דעם שכל!

— אפשר!

— פאר אזא פרוי ווי איהר, מיט אייער פער-... קייט, איז שווער צו געפינען א מאן, וואס זאל ... זיין ווערט אייער ליבע!

— נו, איהר מאכט מיר שוין קאמפלימענטען!

— ניין! די מעהרסטע מענער לאזען אייך אומ-... און נישט באפרידיגט מיט זייער ביסעלע מי-... ליבע! מענער זענען אזוי פראקטיש, אזוי ... רעכנט! זיי פארליערען זיך אזוי זעלטען!

— דאס נעהמט זיך פון דעם, וואס ביי מענער ... די ליבע בלויז א טייל פון זייער לעבען: זיי האבען פיל אנדערע אינטערעסען. ביי פרויען אבער ... די ליבע זייער גאנץ לעבען. א פרוי, וואס ווערט ... געליבט און געצייטלט און קאמפלימענטירט, ... די מיזערהאבעלסטע באשעפעניש אין דער וועלט.

— איהר זייט אבסאלוט גערעכט!

— דערפאר זענען די מערהסטע היראטען א דורכפאל: דער מאן געוויינט זיך צו, נאך א שטיק צייט צו זיין פרוי, מיט געוואוינהייט גייט אוועק דאס שטארקע געפיהל. דאס איז א נאטור געזעץ דער מאן טוט דאס נישט זיין פרוי געגונג און זי פאנגט אן וועלקען ווי א בלום אהן רעגען. אנשטאט דעם גרויסען ליבעס יום-טוב פון ערשטער פארליבטקייט פאנגט זיך אן אין פארהייראטען לעבען, צו וועבען די וואכעדיגקייט פון מאן און ווייב באציהונגען. מען קריגט א רייץ איינער געגען צווייטען און ס' פאנגען זיך אן די באוואוסטע מאן און ווייב קריי-גערייען און דאס פארהייראטע לעבען ווערט א גיהנום!

— וואס-זשע איז דער אויסוועג?

— מאן און ווייב טארען נישט לעבען צוזאמען. זיי דארפען אויפהאלטען צווישען זיך אן אנשטענדיגע דיסטאנץ, נישט ווערען צופיל איינגעוואוינט איינער מיטן צווייטען.... דאן... דאן... וואלט עס אפשר געקאנט אנהאלטען אביסעל לענגער!

זיי האבען אויסגעטרינקען נאך צו גלעזער ווייך און רחל צעוואריעטע פון שטארקען געטראנק האט אפאלאגעטיש א פרעג געטון:

— איהר וועט מיר ערלויבען אייך צו פרעגען אן אינטימע פראגע?

— פרעגט. איהר זייט איצט מיין איינציגע חבר'טע אין לעבען.

— וואס האט צעשטערט אייער אייגען פאמיליע-לעבען?

— ערשטענס, די סיבות, וואס איך האב אייך פריהער דערמאהנט, און צווייטענס: פארהאן פרויען וואס קאנען קיינמאל נישט זיין קיין גוטע ווייבער צו מענער. אלע געדענקען, אז מיין מאן איז פון דער נאטור געווען א שיכור, א ברוטאלער מענש. עס איז אבער נישט אמת. איך האב איהם געטריבען צו שיכרות, ביז איהם ארויסגערופען ברוטאליטעט, אין איהם ארויסגערופען דאס ערגסטע, וואס איז אין איהם געווען. עס איז גאנץ מעגליך, אז ביי אן אנדער פרוי וואלט ער געווען גאר אן אנדער מענש.

— מיט וואס ערקלערט זיך דאס?

איך בין שטענדיג געווען נערוועז, אומרוהיג, צע-רייצט! עס האט זיך מיר אלעמאל אויסגעוויזען, אז פארהייראטע לעבען איז נישט פאר מיר, אז איך דארף וואשרען א גרויסע טענצערין, אז די היירא האט אפ-געשטעלט מיין לעבען אינמיטען וועג און ווען איך וואלט געווען פריי וואלט איך דערגרייכט די העכסטע הויכען. דאס האט מיך שטענדיג געמאכט אומצו-פרידען און אזוי ווי מיין מאן איז געווען דער נאָ-הענטסטער מענש צו מיר, האב איך צו איהם אויס-געלאזט מיין ביטער האַרץ, ווי ער וואלט געווען שול-דיג אין דעם דורכפאל פון מיין לעבען: איך האב געפיהלט, ווי איך וואלט געווען א געפאנגענע און ער איז מיין פאַנגער. איך האב אלע מאל געמיינט, אז ער שטייט מיר אין וועג און ווען ער האט דאס גע-נומען פיהלען האט עס איהם זעהר שטארק באליידיגט און ער האט זיך אויסגעטייטשט, אז אלץ קומט פון דעם, וואס איך האב איהם שוין מעהר נישט ליב!

מאטא האט ווידער אויסגעטרונקען א גלאז ווייך און האט פארטגעזעצט דערציילען:

— ...דאס האט פארוואונדערט זיין מענערישען שטאלץ און א מאן איז קיינמאל נישט אזוי נעפעהר-ליך, ווי ווען ער פיהלט, אז די פרוי אין וועמען ער איז פארליבט האסט איהם... וואס מעהר ער האט זיך געפיהלט געשלאגען געגען מיר, אלץ מעהר שטאר-קייט האט ער געוואלט ארויסווייזען, אלץ מעהר האט ער געוואלט באווייזען, אז ער באזיצט מיך אינטאנ-ציג, אז ער הערשט איבער מיר.... און אז ער האט עס נישט געקאנט באווייזען מיט ווערטער, האט ער מיך איינמאל גענומען שלאגען, משוגע'דיגער שלא-גען!.... אט האט איהר רחל, א ביישפיל פון דער איר ביגער ווייב און מאן פסיכאלאגיע, פון די אייביגע פארהייראטע באציהונגען אין פארהייראטען לעבען!

בשעת זי האט גערעדט האט זי געהאלטען אין איין טרינקען און מען האט געקענט זעהן, אז דאס, וועגען וואס זי רעדט, טוט איהר שטארק וועה, רחל האט נישט געקענט באשטימען, וואו דער ווייטאג ליגט: צי אין איהר חרטה, וואס איהר פארהייראט לעבען איז געווען א דורכפאל צוליב דעם, וואס זי האט שלעכט באהאנדעלט איהר מאן: צי אין די ערינערונגען פון איהר מאנס ברוטאלע האנדלונגען

(פארטזעצונג קומט)

דאס לאדזער לעבן

מיטוואָך, 17 פעברואַר
ו' אדר תרצ"ז

זון-אונטערגאַנג 4.54
זון-אויפגאַנג 6.28

מארגען-פראצעס פון סט. בארע...

וועלכע האט געשאסען אויף דעם יודישען יונגערמאן וול. ליפשיץ

אלס ציוויל-מאהנער טרעט ארויס אדוו. שטרויך

דעם 17-טען סעפטעמבער איז מיטן טראמוואי נומער 17 געפאָהרען פון גרינעם מאַרק צו פּעטריקאַ דער 39-יעהריגער וולאדיסלאוו ליפשיץ פון שרודמייעיסקא 82 (אַנגעשטעלטער אין דער זאָקען-פאַבריק פון ראָזענפעלד) צוזאַמען מיט זיין פּאַקאָ-טער סטאַניסלאווא באָרעק, 6 שורפּיען 72.

ביים עק 6 שורפּיען און קאָשטשושקי האָט זיך ליפשיץ געזעגנט מיט דער באָרעק און אראָפּ פון טראַמוואי, ער האָט נישט באַמערקט ווי אויך סטאַניסלאווא באָרעק איז אראָפּ פון טראַמוואי און אים נאָכגעגאַנגען. ווען ליפשיץ איז געווען נעבען בנין פון דער קראַנקען-קאַסע, האָט סטאַניסלאווא באָרעק ארויסגענומען א רעוואָלווער און 4 מאָל אויסגע-שאָסען אויף ליפשיץ'ן. 3 פון די קוילען האָבען גע-טראָפען אָבער אלע אין פּוס. ליפשיץ איז געפאַלען באַגיסענדיג זיך מיט בלוט.

סטאַניסלאווא באָרעק איז דערווייל צוגעגאַנגען צום אויטאָ פון דער פירמע „אפּרעט". וועלכער איז געשטאַנען נעבען דעם בנין פון פּ. ק. אַ. און גע-בעטען דעם שאָפער קאָנסטאַנטין שעראַדאַ, אַז ער זאָל זי אָפּפיהרען אין דער פּאָליציי, דער שאָפער האָט גע הויסען, אַז זי זאָל אָפּגעבען דעם רעוואָלווער און דאן האָט ער זי אריינגענומען אין דעם אויטאָ צוזאַ-מען מיט עטליכע עדות, וועלכע האָבען געזעהן ווי דאָס מיידעל האָט געשאָסען און אָפּגעפיהרט אין 7-טען קאָמיסאַריאַט, א טייל פון דעם פּאַרזאַמעלטען עולם האָט אָבער נישט געלאָזט ווייטער פאָהרען דעם אויטאָ, ביז ס'וועט אָנקומען די פּאָליציי, ערשט דאַן מאָלט ווען ס.איז אָנגעקומען א פּאָליציאַנט זענען אלע אָפּגעפאָהרען אין זיבעטען קאָמיסאַריאַט.

די שיסעריין איז די גאַנצע צייט ווען זי איז אָפּגע פיהרט געוואָרען אין קאָמיסאַריאַט געווען פאָלשטענ-דיג רוהיג, ווען מ'האָט זי געפרעגט פאַרוואָס זי האָט געשאָסען, האָט זי געענטפערט, אַז דאָס וועט מען זיך דערוויסען מאָרגען פון די ציטונגען.

דעם פאַרוואונדעטען ליפשיץ האָט מען דערווייל אריינגענומען אין דער קראַנקען-קאַסע, וואו מ'האָט ארויסגענומען די פּאַטראָנען, וועלכע האָט אים אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל אויף זאַוואַדסקאַ. ליפשיץ האָט א פרוי מיט 2 קליינע קינדער.

אין קאָמיסאַריאַט האָט סטאַניסלאווא אויסגעזאָגט, אַז זי איז ליפשיצעס געליבטע זייט 3 יאָהר, ער האָט צוגעזאָגט מיט איהר חתונה האָבען און אפילו גענומען פאַר איהר א פּאַ-צימער. לעצטענס האָט ער זי אָנגעהויבען אויסמיי-דען און זי אויסקעוואָרפען. דאָס האָט זי דער-צערנט, אַז זי האָט באַשלאָסען אַן איהם נקמה נעהמען, און האָט זי דאָס אויסגעפיהרט.

דער פּראָצעס פון סטאַניסלאווא באָרעק הויבט זיך אָן מאָרגען די גאַנצע צייט אין טורמע, קומט פאָר אין לאָדזשער קרייז-געריכט.

זי וועט פאַרטיידיגען אדוו. גאַיעוויטש, ציוויל-מאַהנער מצד וול. ליפשיץ וועלכער פאַר אַן אַנטשעדיגונג פון א סימבאָלישען זלאָטי, ארויס אדוו. ז. שטרויך.

איינע פון דער שיינער משפחה

האט אויסגעברענט איהר שטיף-פאטער די אויגען

(א) נעכטען איז אויף דער באַשולדיגונגס-באַנק אין קרייז-געריכט געזעסען די 17-יאָהריגע ליגיאַ יאַר-ישעמבסקאַ, וועלכע איז באַשולדיגט געוואָרען אין דעם, אַז זי האָט איהר שטיף-פאָטער פראַנציסעק קאָוואַלסקי אויסגעברענט די אויגען.

דער פּראָצעס איז נישט פאַרענדיגט געוואָרען מחמת דעם, וואָס דער באַשעדיגטער, קאָוואַלסקי, איז נישט געקומען אין געריכט.

און נישט געקומען איז ער פּשוט דערפאַר, ווייל ער טוט... זיצט אין תפיסה.

די פאָרגעשיכטע פונם פּראָצעס איז בקיצור פאָל-גענדע:

אין יאָהר 1934 האָט די אַלמנה מאַריאַ יאַרשעמ-בסקאַ חתונה געהאַט צום צווייטען מאָל מיט פראַנצי-שעק קאָוואַלסקי, און זיי האָבען צוזאַמען געוואוינט — ד.ה. צוזאַמען אויך מיט די 2 קינדער פון איהר ערשטען מאַן ליגיאַ (14 יאָהר אַלט) און וויטאָלד (13 יאָהר) אויף וואַרנע 10, אין כאָינע

ס'איז אָבער געווען א צוזאַמענלעבען אויף אלע יודישע שמאָוס געזאָגט!

דער ראָהיטער קאָוואַלסקי האָט געהאַלטען אין איין ארומהולטייען זיך מיט זיינע בעיבית — מיטן ווייב און שטיפקינדער, און זיי האָבען ביי איהם געהאַט דאָס גיהנום אויף דער וועלט.

דערביי האָט ער געהאַלטען אין איין שיכורן און פלעגט אָפט פרובירען אין שטוב נאָסען-פרויען מיט וועלכע ער האָט געהאַט געשלעכטליכע באַציהונגען אויף די אויגען פון ווייב און מינדערייעהריגע קינ-דער.

איין מאָל האָט עס אפילו פּאַסירט, אַז ער האָט זיין ווייב, וואָס איז פּונקט קראַנק געווען, ארויס-געוואָרפען פון בעט, און זיך ארייגעלייגט אין דעם געלעגען בעט מיט א שיקסע פון דער גאַס...

די קאָוואַלטשיטשע האָט דאַן וועגען דעם טעמפּאָל-דען אין דער פּאָליציי — אין דער מגבל צונעווצוי-געגען טעהערען צו געריסטליכער פאַראַנטוואָרטליכקייט

און ער האָט באַקומען א פּסק-דין 8 יאָהר טורמע (דאָס זיצט ער טאַקע איצט אָפּ דעם „ווירואָס"). דעם 10 יולי 1936, שוין נאָך דעם ווי ער באַקומען דעם אורטייל, איז ער א שיכורער געקומען אַהיים. די טיר איז געווען געשלאָסען. ווי ער האָט געטראַשעט אַ ער וועט זיך אָפּרע... מיט דער ווייב, און שטיפטאָכטער. הלמאי זי... צוליב זיי ניט עפענען — האָבען זיי איהם מורא האָט אריינצולאָזען אין שטוב. קאָוואַלסקי האָט אויסגעהאַקט א פענסטער און איז ארויין אין... מיט דער טונה א טעהם צו טון זיך צו דער... מאַמען.

איבערגעשראָקענע אויף טויט, האָט ליגיאַ... דאָס אָנגעגאָסען מיט זאַלצזויער און אויסגע... אַנ'אויג. אויך דאָס צווייטע אויג איז איהם... באַשעדיגט. איצט, ווי טענהט, זיצט ער, און... בער איז דער פּראָצעס נעכטען אָפּגעלייגט געוו...

נישט ריכטיגע אינטערפרעטאציע

וועגען שטייער-הנחות ביי אופאדלאשטשען

(א) לעצטענס האָט מען אין לאָדז נאָטירט א ריי פאַלען פון נישט ריכטיגער אינטערפּרעטאַציע דורך דער שטייער מאַכט די פאַרשריפטען וועגען די שטייער הנחות ביי עלעדריגען אופאַדלאַשטשען, וואָס האָט אין דער פּראַקטיק שטאַרק קאָמפּליצירט די פינאַנ-סעלטנישען אין די האַנדעלס און אינדוסטריע אונ-טערנעהמונגען.

ווי באַוואוסט גערעכנט די חובות פון דער שטייער-מאַכט צו די אזוי גערופענע פּריווילעגירטע חובות און זיי דאַרפען נישט פאַר-קלענערט ווערען בעת דער ליקווידאַציע. דער דאָזיגער פּאַרשריפט פּרעגט שטאַר-קען שאַדען די אונטערנעהמונגען, וואָס האָבען שטייער-חובות. די אונטערנעהמונגען וואָלטען נישט גע-קענט אהרומפיהרען די אופאַדלאַשטש, ווייל די פּאַר-שריפטען זעהען פּאָר אַז עס דאַרפען פריהער פאַרזי-כערט ווערען די פּריווילעגירטע חובות. דאָס פינאַנץ מיניסטעריום האָט דאַריבער נעהמענדיג אין אַכט די אויסערגעוועהנליכע אומשטאַנדען ארויסגעגעבען א צירקולאַר לויט וועלכען עס ווערט ערלויבט צו פאַר-קלענערן די שטייער חובות אויב עס ווערט אָפּגע-געבען א געהעריגע סימע.

איניגע שטייער אַמטען האָבען אָבער אויף פּיר-מעס פון איינע פירמען געענדערט נעגאַטיוו, מאַ-טיווירענדיג דעם אָפּזאָג, אַז די פּאַרשריפטען וועגען די הנחות באַציהען זיך נאָר צו די פירמען, וואָס זיי-ער אופאַדלאַשטש איז פאַרענדיגט געוואָרען דורך א געריכטליכען אורטייל.

די אינדוסטריע און האַנדעלס ספערען... און די שטייער קאַמער וועט ארויסגעבען אַן... רונג אין דער פראַגע און וועט אזוי ארום מאַ... סוף צו דער דעזאָריענטאַציע וואָס איז אַנטש... צוליב די נישט געהעריגע אינטערפּרעטאַציע... פאַרשריפטען.

מ'טאר נישט סעקוועסטרי... קיין ארבייטס-מכשירים

(ז) אַזוי ווי עס פּאַסירען פאַלען פון... קירען אַרבייטס מכשירים, וואָס דאָס איז אין... דערשפּרוך מיט די פּאַרשריפטען, דערוויסען זיך, אַז די וואָס בעמיהען זיך צו קריגען א „לאַנטשעניע" אויף אַרבייטס-מכשירים, דאַרפען זיצען א דאָקומענט, אַז זיי פיהרען א האַנדו...

צוזאמענפאהר פון דארפס... גמינעס

(א) לויט דער איניציאַטיוו סוג'ם פון... פון דער הויפּט-פאַרוואַלטונג פון פערבאַנד דאָרפישע גמינ"ר, געוו. וויצע-מאַרשאַלק... סיים, ד"ר קאַראָל פּאָלאַקעוויטש, איז אויפ... ד. ח. אויף 10 איינדערפריה צונויפגערופען וואָרען א וואָיעוואָדישער צוזאַמענפאָהר פון... פאָרשטייער צו וועלכען עס זענען איינגעל... געוואָרען 232 גמינעס פון דער לאָדזשער... וואָיעוואָדשאַפט.

Dr. med. Trepman
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס
הויט-קראַנקהייטען,
בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
אויף אַלע אַרט אַנאַליזען.
זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 34-12
נעמט אָן פון 8—11 נאָכמ. און פון 6—9...

אויספלוג קיין ווילנע
אָבפאָהר דעם 28/II ד. י.
אינפאָרמאַציעס און איינשרייבונגען:
Wagons Lits Cook
PIOTRKOWSKA 68.

סאניטאר-ארדענטליכע לוסטראציע

לאדז זאל סוף כל סוף ווערען א ציכטיגע שטאט

נעכטען האָט דער שטאָטישער סטאַראָסטע ד"ר מאָסטאָווסקי צוזאַמען מיט'ן לאָדזער פּאָליציי-קאָמענדאַנט, אינספּעקטאָר ניעדזשעלסקי אַדורכגע-פיהרט א גענויע סאַניטאַר-לוסטראַציע פון גאַסען, פּלעצער און הויפען.

דער סטאַראָסטע האָט בעת דער לוסטראַציע ארויסגעגעבען אָרדענונגס-פאַראָרדנונגען אויפ'ן אָרט און געמאַכט אָנווייזונגען און אויפטראָגען די פּאָליציי-אָרגאַנען וועגען צופהאַלטען די אָרדנונג אויף די גאַסען און פּלעצער.

גלייכצייטיג האָט זיך דער סטאַראָסטע גע-ווענדעט מיט אַן אָפּפעל צו דער שטאָט-פאַרוואַלטונג, אַז די שטאָטישע הויפען און אָביעקטען זאָלען מיט זייער אָרדנונג-האַלטען דינען אַלס ביישפּיל פאַר אַלע.

צו רוימען די גאַסען און הויפען פון שניי זענען אויפגעפאָדערט אַלע הויזוועכטער. און עס איז יי צוגעזיכט בעשטימט איבער 10,000 מאַן.

בייטער פאלקסבלאט

יאהרגאנג 1915 גייט דינען

די פּ.ק.או.ס האָבען אָנגעהויבען פונאַנדער-צושיקען „קאַרטי-פּאָוואָלאַניעס" צו די פּאָבאָראָוו-צעס פון יאָהרגאַנג 1915 און צו די געבוירענע אין די יאָהרען 1914 און 1913 קאַט. B וועלכע זענען ביי דער לעצטער פּאָבאָר-קאָמיסיע אַנער-קענט געוואָרען פאַר דינסט-פעהיג.

דער טערמין פון איינקערופען זיי אין מי-ליטער איז בעשטימט געוואָרען דערהויפּט אויף דער צווייטער העלפט פעברואַר.

די צוגעטיילטע צו דער פּיעכאָטע האָבען באַקומען „קאַרטי פּאָוואָלאַניעס" אויף דער צווייטער העלפט מערץ.

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

וועט טעטיג זיין ד. 28-טען ד. ח.

(א) דעם 28 ד. ח. וועט אין לאָקאַל (פּעט-ריקאָווער 165) אַמטירען די צוגאַב = פּאָבאָר-קאָמיסיע; שטעלען דאַרפען זיך די פּאָבאָראָווצעס פון יאָהרגאַנג 1915 און עלטערע, וועלכע האָבען נאָך ביז איצט נישט רעגולירט די מיליטער-פליכט, דאַרפען זיך שטעלען די וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון די 1, 4, 6, 10, 12, 13 און 14-טע פּאָליציי-קאָמיסאַריאַטען.

קאנטראלע פון געוועלבער

(א) אין שייכות מיט דער פאַראָרדנונג פון דער לאָדזער וואָיעוואָדשאַפט מכוח'ן אָנגעבען די פּריי-זען אויף אַרטיקלען פון ערשטען געברויך — איז איצט פאַראָרדענט געוואָרען א ספּעציעלע קאָנטראָלע פון אַלע אָהן אויסנאַהם געוועלבער.

די קאָנטראָלע האָט דעם צוועק געווי צו באַקעמפען די סוחרים מיט די פּליכטען, וואָס לאָזען אויף זיי תפסרט אין דער היגיענע פון אויסהענגען צעטליכעס און אָנגעבען פּרייזען אויף באַזונדערע אַרטיקלען.

אין פאַל פון אַנטדעקטע אומפּינקטליכקייטען, וועלען די לוסטראַציע-קאָמיסיעס צוזיפשטעלען פּראָטאָקאָלען, וועלכע וועלען איבערגעשיקט ווערען אין דער סטאַראָסטווע צום אויפלייגען שטראָפען.

א טראמוואי-וואקזאל אויפן לעאנהארד-פלאץ

(א) נאָך דעם ווי פון דעם לעאָנהאַרד-פּלאַץ איז באַזייטיגט געוואָרען דער מאַרק, ווערט איצט געפּלאַנט אויף דעם דאָזיגען אָרט איינצואָרדענען א סקווער, אָדער א צענטראַלען אָפּשטעל-פּונקט פאַר צוזאַהר-טראַמוואַיען לויטן מוסטער פון באַלוטער מאַרק.

דער פּראָיעקט פון איינריכטען אויפן לעאָנ-האַרד-פּלאַץ א טראַמוואַי-וואָקזאַל גייט איצט אַריין אין שטאַדיום פון רעאַליזירונג.

אפטייקען

היינטיגע נאַכט · היזשורען

(א) שטעקעל (לימאַנאָווסקיעגאָ 37), יאַנקע-לעוויטש (אַלטער מאַרק 9), סטאַנקיעוויטש (פּאָ-מאָרסקאָ 91), באַדקאָווסקי (זגאָזשקאָ 45), גלוי-כאָווסקי (נאַרוטאָוויטשאַ 6), האַמבורג (גלובנאַ 50) פּאַוולאָווסקי (פּיעטריק. 307).

ZACHĘTA
זגערזשער 26
היינט און פאלג. טעג
גרויסער דאפעלטער פראגראם
I
„ריזיק"
אין דער הויפּט-ראָלע
Marlena Dietrich i Garry Cooper
II
ווער עס קושט דער לעצטער
מיט LJANA HAID
אָנהויב 4 נ"מ, שבת און זונטאָג—12 ביים.

יודישער קאנגרעס אין פוילען

…אל בקרוב צונויפגערופען ווערען לויט דער איניציאַטיוו פון וועלט-קאנגרעס

בעזוך פון ה' ברוך צוקערמאן אין לאדז

…נטען איז געקומען קיין לאדז אין ענינים פון …ען וועלט-קאנגרעס, דער עקזעקוטיוו - מיט… פון קאנגרעס, ליטער פון ארגאניזאציאנס… אמענט און וויצע-פרעזידענט פון דער יודישער… ה' ברוך צוקערמאן פון אמעריקא.

…ימיטאג האט דער גאסט באזוכט אין באגלייט… פון ה' ד"ר טארטאקאווער און ג. ליכטענ… די אינסטיטוציעס פון „ארט", די יודישע …אטיווע מעכאנישע ווערקשטאט אויף פאלוד… 52, וואו ער איז אויפגענומען געווארען דורך …"ה פאוסט, סאלאווייטשיק און פרידריך. … האט דער גאסט באזוכט די קיבוצים „באר…" און „בילו" און זיך באטייליגט אין א …אלטונגס - זיצונג פון יעאס.

… אוונט איז פארגעקומען א קאנפערענץ אין … פארן יודישען וועלט-קאנגרעס.

* * *

…די קאנפערענץ איז פארגעקומען אין ביור… אין יודישען וועלט-קאנגרעס. צו דער קאנפע… זענען א חוץ די מיטגלידער פון ביורא אויך …לאדען געווארען א גאנצע רייה געסט, וועלכע …רעסירען זיך מיט די ענינים פון וועלט-קאנגרעס. … קאנפערענץ האט געעפענט ד"ר טארטאקא… וועלכער האט באגריסט אין הארציגע ווערטער … חשוב'ען גאסט.

…האט דער סעקרעטאר פון ביורא ה' ליכטענ… אפגעגעבען א גענויען באריכט פון דער אר… אין ביורא אויף פארשידענע געביטען פון יו… לעבען. דער באריכט - אפגעבער שטעלט … אויף דער אקציע פאר די פליישער, פאר די …אוציער אויף דעם איבערשיכטונגס - פראצעס, … קאמף מיט'ן אנטיסעמיטיזם, וועגען דער אר… שאפען דעם יודישען ווירטשאפטליכען ראט … דער וויסענשאפטליך - סטאטיסטישער אר… א. אז. וו. דער סך-הכל פון באריכט איז א זעהר …ע און באווייזט, אז דאס לאדזער ביורא האט … דער קורצער צייט פון איהר עקזיסטענץ זעהר …אויפגעטהאן.

… באריכט דערגענצט נאך ד"ר טארטאקא… און ד"ר וישעוויאנסקי און דאן באקומט … דער גאסט ה' ברוך צוקערמאן, וועלכער … צוו. אנדערן:

…ער לאדזער קאמיטעט פארן וועלט…רעס איז דער איינציגער דערוויל אין פוי… וועלכער האט אונטערגענומען אן ארבייט אויף … געביטען פון יודישען לעבען, וועלכער דער … קאנגרעס וויל בכלל פארנעמען, אין צוגע… ביורא פארן וועלט-קאנגרעס אין פאריז ווייס … אפצושאצען די ארבייט פון לאדז.

…ר וועלט - קאנגרעס וויל ווערען …צענטראלער פונקט, וועלכע זאל ארום… אלע יודען אין דער וועלט. דער ארבייטס… דארף זיין אויף אלע געביטען פון יודישען … אנהויבענדיג פון סאציאלער הילף ביז די … פאליטישע ענינים זי דארף ווערען די העכ…רעפרעזענטאנץ וואס זאל ארומנעמען דאס גאנ…יישע אין דער גאנצער וועלט. ערשט ווען אלע …ווערען קאנצענטרירט אין דער דאזיגער העכסט…רעפרעזענטאנץ, וועלען זיך קענען אויסבילדען …וויסטיילען די אלע ארגאניזאציעס, וועלכע … איצט און וועלען ווייטער ארבייטען אויף הארמאנירעט געביטען פון יודישען לעבען ווי „ארט", „יעאס" א. א. אלץ מוז אבער זיין אונטערגעווארפען איין קאנטראל. ס'דארף דערווייל ליגען די

אחריות פון אן אמת'ער יודישער רעפ-רעזענטאנץ. מיר קאנ'ען דאס מאך איצט נישט טון, ווייל דער קאנגרעס איז נאך פשוט נישטא; אין דער פארם, אין וועלכען מיר ווילען איהם זעהן.

וואוהין צילען מיר, פרעגט דער רעפערענט.

קודם כל אויפצובויען אזא יודישע רעפרעזענטאנט פאר אלע פראבלעמען, וועלכע זאל זיך אויסקעמפען אזא פלאץ אין וועלט-מאסשטאב און אזא אנערקענונג, וועלכע ס'האט זיך ערוואָרבען די ציוניסטישע רעפרעזענטאנץ אין ענינים פון ארץ ישראל.

ווען למשל, די אמעריקאנער יודען נעמען איצט אן וועלכען סאיז באשלוס וועגען ארץ ישראל-פראגען, קען די בריטישע רעגירונג איצט נישט האבען קיין טענות, אז די אמעריקאנער יודען האבען נישט קיין רעכט זיך אריינצומישען אין די ענינים פון ארץ ישראל און אז דאס רעכט דינט נאר די יודען וואס וואוינען אין פאלעסטינא. די בריטישע רעגירונג קאן זאגען, אז די טענות זענען נישט קיין גערעכטע, זי קאן אבער נישט קוועסטיאנירען דאס רעכט פון די אמעריקאנישע יודען, אז זיי האבען נישט קיין רעכט אויף די דאזיגע טענות. אזא אנערקענטע רעפרעזענטאנץ ווילען מיר שאפען אין אלע ענינים פון יודישען כלל-לעבען. פארשטייט זיך, **אז מיר וועלען זיך פארנעמען מיט די ענינים, וואס פאראייניגען יודען** ווי פאליטישע, ווירטשאפטליכע און סאציאלע און דערווייל נישט מיט די, וועלכע צושיידען יודען ווי פראגע פון קולטור - ארבייט און רעליגיעזע ענינים. די רעפרעזענטאנץ מוז אנערקענט ווערען דורך דער גאנצער וועלט, דאס מוז ווערען דער יודישער צענטראַלער אדרעס, אבער די אנערקענונג פון דער וועלט וועט נישט קומען פריהער ביז ס'וועט קומען די אנערקענונג פון די יודען אליין.

ווי אזוי בויט מען איצט אויף אזא רעפרעזענטאנץ? מיר האבען ביז איצט נישט קיין שלעכטען אנהויב אין אמעריקאנער יודישען קאנגרעס, איך קען אויך זייגע חסרונות, אבער דאס איז שוין א קעמערל צום אלגעמיינעם יודישען קאנגרעס. מיר מוזען אויסבויען נאך עטליכע אזעלכע קעמערלעך, פרי מיר זאלען קאנען חנוכה'כען דעם הויפטציל.

אין לויפענדען יאהר, זאגט דער רעדנער, ווילען מיר צונויפרופען 4 יודישע קאנגרעסען אין די לענדער, וואו ס'וואוינען די וויכטיגסטע טיילען פון יודישען פאלק. ווען דאס וועט געלונגען, וועלען מיר שוין קענען אנהויבען צו מיינען די ארגאניזאציע אין וועלט-מאסשטאב אין די פארמען, וועלכע זענען שוין פריהער אנגעוויזען געווארען דאס וויכטיגסטע איז דאס צונויפרופען דעם יודישען **קאנגרעס אין פוילען**, וואו עס לעבען די קאמפאקטע מאסען מיט זייער אמת'ער יודישער אייגענארטיגקייט. א חוץ פוילען וועלען מיר דאס היינטיגע יאהר צונויפרופען דעם יודישען קאנגרעס אין רומעניע, אין די דרום-אמעריקאנישע לענדער און פון די יודען אין די אריענט-לענדער.

ה' צוקערמאן **שטעלט זיך דא אפ אויף דעם שרעקליכען לעבען פון די יודען אין די אריענט-לענדער, וועמענס לאגע איז אזא ביטערע, אז זיי זענען מקנא די יודען אין אלע איבעריגע לענדער.**

ווען די טיילען פון יודישען פאלק וועלען זיין ארגאניזירט אין די ראהמען פון קאנגרעסען, וועלען דאן קומען די באלטישע לענדער און צענטראל-אייראפא און דאן וועט געשאפען ווערען די גרויסע יודישע וועלט-רעפרעזענטאנץ.

דער ציל פון מיין קומען קיין פוילען, זאגט ה' צוקערמאן, איז אנצוהויבען צו בויען דעם יודישען קאנגרעס אין פוילען. די נויטיגקייט פון אזא קאנגרעס פאר די אינטערנע ענינים פון די פוילישע יודען איז נאך נישט אפצושאצען און דאס אויף יודען איינציגען פאליטישע ווירטשאפטליכע און סאציאלען הילפס-געביט.

איך האלט, אז ס'וואקסט אויס אין יודישען לעבען א פארלאנג פטור צו ווערען פון דעם צושטאנד, אין וועלכען מיר וואַרפען זיך אליין אריין צוליפ'ן פעהלען פון אזא אייגהייטליכער רעפרעזענטאנץ. ס'פיהלט זיך די באדערפעניש צו שאפען עפעס א כוח, וואס זאל האבען חשיבות און מעגליכקייטען ווי ס'קומט צו א פארשטענדיגונג וועגען אזא אייגהייטליכער רעפרעזענטאנץ? ס'זענען פאראן ריכטונגען, וועלכע שאקלען זיך אפ פון כלל-ישראל-ארבייט. דאס זענען אבער נאר דער מיהנור, מיר שטייען אויפן שטאנדפונקט, אז די גרויסע יודישע מאַסען ווילען דאך זעהען אזא איבערגעבייטע וואס זאל שטייען איבער די פארטייען. **מיר וועלען זיך ווענדען דירעקט צו די יודען אין פוילען אז זיי זאלען דורך אן אקט באווייזען, אז זיי אנערקענען זיך פאר א טייל פון יודישען פאלק.** דער אקט וועט זיין דעמאקראטישע וואהלען צום יודישען קאנגרעס אין פוילען. עטליכע אייראפעאישע מחנות זענען ארויס געגען געדאנק פון דעמאקראטישע וואהלען, הגם פרינציפיעל זענען זיי פאר דער אידעע פון קאנגרעס. די דאזיגע ריכטונגען לעגען מיר פאר, אז דריי פירטעל מיטגלידער פון יודישען קאנגרעס אין פוילען, זאלען געוועהלט ווערען דורך וואהלען און איין פירטעל זאלען זיי שיקען מיט באדינג, אז זיי וועלען אנערקענען די סובעריניטעט פון קאנגרעס. פון געדאנק וועגען וואהלען בכלל וועלען מיר נישט אפטרעטען. וואהלען וועלען קודם כל האבען א גרויסע באדייטונג פארן יחיד, וועלכער וועט ווערען צוגעבונדען צו דער ארגאניזאציע און וועלען אויך האבען א גרויסע באדייטונג כלפי חוץ אויב די באטייליגונג וועט זיין א גרויסע. דאס זענען די פלענער פון ארגאניזאציע - דעפארטאמענט ביים יודישען וועלט - קאנגרעס.

אונזערע האפנונגען אויף א בעסערע צוקונפט זענען אפהענגיג דערפון צי מיר וועלען זיין בכח צו שאפען די יודישע רעפרעזענטאנץ אין דער גאנצער וועלט.

צי וועט אינגיכען פארקומען דער יודישער קאנגרעס אין פוילען

געשפרעך פון „נייעם פאלקסבלאט" מיט ה' ברוך צוקערמאן

אונזער מיטארבייטער האט געהאט א געשפרעך מיט ה' ברוך צוקערמאן וועגען די צילען פון זיין קומען קיין פוילען.

— איך בין געקומען קיין פוילען, האט ה' צוקערמאן געזאגט, כדי מיטצוהעלפען, אז נאך אין דער נאהנטסטער צייט זאל צונויפגערופען ווערען דער יודישער קאנגרעס אין פוילען אלס טייל פון וועלט-קאנגרעס.

צי דאס וועט געלונגען אין דער נאהנטסטער צייט, איז אפהענגיג פון דער זיצונג, וועלכע וועט פארקומען היינטיגען דאנערשטאג פון די 20 דעלעגאטען אין פוילען, וועלכע זענען מיטגלידער פון אדמיניסטראטיווען ראט פון וועלט-קאנגרעס. די דאזיגע זיצונג וועט דארפען באשטימען א) וואס ווילען די פוילישע דעלעגאטען, אז דער עקזעקוטיוו פון וועלט-קאנגרעס זאל טון און וועט מוזען צוזאמטען זייער שטעלונג פאר'ן אדמיניסטראטיווען ראט און ב) באשטימען די פראגע פון צונויפרופען דעם יודישען קאנגרעס אין פוילען.

— צי זענען וועגען צונויפרופען דעם קאנגרעס געפיהרט געווארען אונטערהאנדלונגען מיט דער „אגודה"?

— איך האב געפיהרט געשפרעכען מיט דעם פיהרער פון דער „אגודה" ה. י. מ. לעווין. די געשפרעכען האבען קלאר געמאכט די פרינציפיעלע חלוקי דעות צווישען דער אגודה און דער געדאנק פון וועלט-קאנגרעס. די אונטערהאנדלונגען וועלען נאך ווייטער געפיהרט ווערען. די שטעלונג פון דער „אגודה" אין פוילען איז אבער אפהענגיג פון דעם באשלוס, וואס ס'ווערט אנגענומען די וועלט-עקזעקוטיווע פון דער „אגודה", וועלכע קומט זיך צונויף דעם 10 מערץ.

די עקזעקוטיווע פון וועלט-קאנגרעס וועט זיך בקרוב איבערציגען, צי ס'איז מעגליך, אז אין פוילען זאל צונויפגערופען ווערען דער יודישער וועלט-קאנגרעס געוועהלט אויף דעמאקראטישע יסודות.

נאכ'ן רעפעראט איז נאך פארגעקומען א קורצע דיסקוסיע, אין וועלכער ס'האבען אנטיילגענומען די ה"ה י. מ. ביאלער, דיר. לענקיך, ד"ר סאפאל, אהרן. שטריך און וועגמייסטער.

…איזראעל

…ריף נאוואמיעסקא

שפאנענדער ראמאן פון לאדזער לעבען

– ווער דען ווייס יא, וואו ער איז, האט דער … ווייטער געזונדערט.

– פון וואנען זאלען מיר וויסען, האט זיך איי… א דרייסטערער רוס אנגערופען, מיר זענען אין …ייה אוועקגעגאנגען צו ער ארבייט איז ער נאך …, מיר זענען צוריקגעקומען און ער איז נישט … דא.

– דאס איז נישט אמת, איהר טייוולאנים, איהר … וואו ער געפינט זיך.

…ער דייטש האט אנגעהויבען ארומצולויפען …ין באראק ווי א פערסמטע מויז, ער האט … אומעטום, הגם ער האט געוואוסט, אז ער … אין ערגעץ נישט געפינען, ער איז ארויסגעלא…ויפ'ן הויף. געזוכט אין די וואש-צימערען, …עטען און … נאר דער לאגער האט געהאט א …על, אין ערגעץ האט ער נישט געפינען קיין שום …

…באלד האט זיך געהערט א צייכען צום אפעל. … געפאנגענע פון גאנצען לאגער זענען ארויס…לאפען אויפ'ן הויף און זיך אויסגעשטעלט אין …ען, אויפ'ן ארט זענען שוין געווען העכערע …טער-אנפיהרער און מען איז צוגעטרעטען צו…ען אן אפעל, אויסרופענדיג יעדען איינציגען …געגעם ביים נאמען. ס'האט זיך ארויסגעשטעלט … אלע זענען געווען א חוץ באומען. ס'איז געווען קלאר, אז באום איז אנטלאפען. אין לאגער איז געווארען א טומעל, דאס ערשטע מאל נאך 2 יאהר, ווי דער לאגער האט עקזיסטירט האט געטראפען א פאל ווען א געפאנגענער זאל אנטלויפען.

די לייטונג פון לאגער האט ארויסגעגעבען א רייה נייע שארפע פאראָרדנונגען פון דיסציפלינאראן כאראקטער, אין יעדען באראק זענען 5 פון די געפאנגענע געמאכט געווארען פאראנטווארטליך פאר אלע, וואס וועט אין דער צוקונפט געשעהן. אויב ס'זאל פאסירען, אז ס'זאל נאך אימיצער אנטלויפען וועלען די 5 פאראנטווארטליכע פון באראק פון וועלכען ס'וועט זיין דער אנטלאפענער, דערשאָסען ווערען, ס'איז צוגענומען געווארען די מעגליכקייט פון באזוכען ביי די געפאנגענע, ווייל די לייטונג האט זיך אפגעגעבען א חשבון דערפון, אז אימיצער מחוץ דעם לאגער, האט געמוזט צוהעלפען דערצו, אז דער געפאנגענער זאל קענען אנטלויפען.

גאלדין איז געווען אומרוהיג, קודם כל האט איהם באאומרוהיגט דער ווייטערדיגער גורל פון באומען, ער האט זיך נישט געקענט צוגלויבען, אז באומען וועט זיך טאקע איינגעבען אריבערצוקומען די גרעניץ פון דייטשלאנד. אבער אמייסטען האט איהם באאומרוהיגט דער בריף וואס ער האט דער-האלטען פון באומען, וועלכען ער האט געדארפט אפגעבען דעם פריילין קראנץ. צוליב דעם וואס עס זענען … פגעגמען געווארען די מעגליכקייטען פון באזוכען אין לאגער און זיך צונויפצוקומען מיט [illegible] זיין קיין רייד וועגען איבערגעבען דעם בריף. ער האט דאריבער געטראכט וועגען דעם, אז ער זאל דעם בריף צורייסען אדער פערברענען, כדי ס'זאל א סוף נעהמען צו דער דאזיגער פיינליכער געשיכטע, פון דער אנדער זייט ווידער האט ער געוואוסט, אז איבע'ם בריף מוז זיין א זעהר וויכטיגע מיסיע פאר דעם פריילין קראנץ, ווייל אין געגענטייל וואלט באום נישט ריזיקירט צו שרייבען און איבערלאָזען בריף.

די געפאנגענע האבען געהאט א זעהר שווערען לעבען אין לאגער, די נאציאנע און פשוטע רוסען האבען געהאלטען אין איין שילטען באומען, וועלכער איז געווען דער גורם צו דער לאגע, וועלכע האט זיך געשאפען אין לאגער. גאלדין האט געשוויגען. ער האט געווארט אויף עפעס א צופאל, אויף א נס, וועלכער זאל אויפקלערען סיי די לאגע אין וועלכער עס געפינט זיך באום, און סיי די לאגע אין געפאנגענען-לאגער.

און אזא צופאל האט זיך באלד געמאכט, ווען מ'האט פארטאגס די געפאנגענע געפיהרט צו דער ארבייט, האט גאלדין באמערקט אויפ'ן וועג דאס פריילין רוט קראנץ, זי האט געהאט דעם קאפ פערבונדען מיט א ווייס טיכעל, אזוי ווי די דארפישע מיידלעך און אין דער האנט האט זי געהאלטען א קענדעלע פון מילך, זי האט אויסגעזעהן אזוי ווי זי וואלט געגאנגען מעלקען די קיהען פון איהר שטאל, אדער זי וואלט שוין צוריקגעגאנגען פונ'ם מעלקען, גאלדין האט פערשטאנען, אז דאס ווארט רוט ספעציעל אויף איהם, כדי זי זאל זיך קענען פערשטענדיגען. זי איז געגאנגען אויפ'ן וועג נאהענט צו דער רייה פון די געפאנגענע, זייענדיג אויסגעשטעלט אויף פערשידענע צורופען פון זייער זייט און אפילו אויף באליידיגונגען, זי האט זיך נישט געמאכט דערפון און האט געווארט ביז זי וועט זיך אויסגלייכען מיט דער רייה, אין וועלכער ס'איז געגאנגען גאלדין.

ער איז אריבער אויף דער צווייטער זייט, האט זי שנעל געזאגט אין דער וועלט אריין, אבער אזוי אז גאלדין זאל דאס הערען, איך האב א ידיעה וועגען דעם.

— מארגען אויף דעמזעלבען ארט, האט גאלדין פלוצלונג אנגעהויבען צו זינגען, אבער אזוי, אז רוט זאל פארשטעהען, אז מען מיינט דאס זי.

רוט איז אוועק, זי האט געהערט וואס גאלדין האט איהר געזאגט. אויף צומארגענס האט גאלדין ריזיקירט און גענומען דעם בריף, וואס באום האט איהם איבערגעלאזען פאר רוטן, צו זיך. ער האט נאך נישט געטראכט וועגען דעם ווי אזוי עס וועט מעגליך זיין, אז ער זאל איהר דעם בריף איבערגעבען, ער האט אבער זיך פערלאזען אויף דעם צופאל און אויף דער מאמענטאלער אריענטאציע, לויט דער לאגע וואס וועט זיך שאפען.

גאלדין האט שוין פון דערווייטענס געזעהען ווי רוט קומט אקעגען זייער גרופע, ער האט זיך … ביים ארויסגאנג אזוי אוועקגעשטעלט אין דער רייה, אז ער זאל זיין דער ערשטער ביים וועג, ווען ער האט זיך אויסגעגליכען מיט רוטן נאענט ווי זי האט שוין געהאט מקבל פנים געווען די איבעריגע געפאנגענע האט גאלדין פלוצלונג דאס מיידעל ארומגעכאפט אין דער העלפט, אזוי ווי ער וואלט געוואלט א שפאס טון מיט דעם יונגען שיינעם מיידעל און בעת זי האט איהם אויף אנ'ערנסט אפגעשטויסען פון זיך, האט ער איהר איבערגעלאזען אין די הענד דעם בריף.

די גאנצע גרופע זעלנער און אפילו די דייטשען וועלכע האבען זיי געפיהרט האבען זיך צולאכט אויפ'ן קול.

— א וואוילע מויד, קראסיוואיא באַרישניא, האט מען געהערט פון אלע זייטען, זעהט נאר ווי זי ענטלויפט. אזוי ווי אימיצער וואלט זי געווען אפגעבריהט.

(המשך קומט)

נישט דערנעהרען קיין יודישע קינדער אין די פאלקס־שולען

פאדערט די ענדעקישע פראקציע אין שטאט־ראט

אפקלאנגען פון דער עהערנעכטיגער זיצונג אין דער פינאנץ־קאמיסיע. — איז ערווארטונג פון דער היינטיגער פלענאר־זיצונג פון שטאט־ראט

אויסהונגערן יודישע קינדער

אויף דער עהערנעכטיגער זיצונג פון דער פינאנץ קאמיסיע ביים שטאטראט איז ווידער באוויזן געווארן די העצע פון די ענדעקישע ראטמענער געגען יודען. די העצע איז דערגאנגען ביז צום פאָ־לאנג צו לאָזן פאהונגערן די יודישע קינדער אין די פאלקס־שולען. די קינדער, וועלכע ווייסן נאך נישט וואס עס טוט זיך אויף אונזער זינדיגער וועלט וועלכע ווייסן נאך בכלל נישט פארוואס אנדערע קומט א זעמעל מיט א גלאז מילך און זיי נישט, וועל־כע ווייסן נאך נישט מיט וואס זיי האבן געזינדיגט וואס זיי זענען געבוירן ביי די עלטערן און נישט ביי אנדערע.

דער ענדעקישער וואהנזין, זייער שנאה וואס האט זיך געווענדעט געגען דעם הילפסלאזן קליינעם קינד וואס קומט כמעט בארוויס אין דער שול בעת די חורפישע פרעסט און אין געפלעקטן פאַל, אין דער מאר־מישע צוריסענע שיך, וועלכעם וואַרט א גאנצען טאג און וואַכט אויף דער זעמעל מיט מילך וואס עס ווערט באקומען אין דער שול און לאזט נאך איבער א שטיק־על פון דער זעמעל פאר דעם קלענערן ברודערל א־דער שוועסטערל — געגען די דאזיגע קינדער געהט די שנאה פון די ענדעקישע שטאט־פארזאָרגער און זיי ווילן זיי אפנעהמען דעם שלוק מילך און דעם ביסען זעמעל.

דאס הויסט ביי זיי קאָנסעקווענטע, אויסגעהאל־טענע פאליטיק און זיי ווילן אז מ'זאל עס וויסען אין דער גאנצער וועלט און באזונדערס צווישען דער יודישער באפעלקערונג.

קאוואלסקי האט זיך געווענדעט צום ראטמאן ד"ר. עלענבערג, אז ער זאל צו־וויסען געבען דער יודישער באפעלקערונג אז די ענדעקעס זענען אנטשלאסען אר־דורכצופיהרען זייער יודען־פראגראם ביז צום סוף און אז דאס מוז נישט נאר די ענדעקעס, נאר אויך אנדערע, און אז די יודען האבן מאר איין עצה — עוואקואציע און עמיגראַציע.

זיי זענען נאך „וויציג" דערביי און קאָוואלסקי ער־לויבט זיך ביים פארשלאג וועגען פארזארגען די קינדער פון די אומגליקליכע יודען בערקאוויטש און זענדעל, צו ערקלערען אז ער קען נאר אונטערשטי־צען איין פארשלאג, מ'זאל די קינדער געבען אומ־זיסטע בילעטען קיין מאדאגאסקאר.

יעדער מענש מיט אביסעלע שכל וועט שטוינען, וועט עפענען ברייט די אויגען און וועט נישט וועלען גלייבען, ס'קומט אויס, אז דער ענדעקישער קאמף גע־גען יודען איז נישט נאר דער סטראטאן און פיזישע געוואלד, נאר אויך אויסהונגערן פארשמאכטע אומ־גליקליכע קינדער, און נישט נאר וואס זיי שעהמען זיך דאס נישט צו זאגען, נאר ווילען דווקא אז אלע זאלען עס וויסען...

קיין דיסקוסיע אין דער פראגע קען נישט געפירט ווערען, ס'איז פארשטענדליך די אויפרעגונג און דעם אויפברויז פון די נישט־ענדעקישע מיטגלידער אין דער קאמיסיע, וועלכע האבען זיך שארף אפגע־רעגירט פון די פארשלאג־געבער און פון די, וועל־כע זוכען נקמה ביי הונגעריגע קינדער.

דער פאקט איז אבער זעהר סימפטאמאטיש און בעלעהרענד און אריבערצוגיין איבער דעם צו דער טאג־ארדנונג איז זעהר שווער.

יודישע און פרא - יודישע אינסטי־טוציעס.

היינט קומט פאר א פלענארע זיצונג פון שטאט ראט. זי וועט זיכער זיין זעהר אינטערעסאנט צוליב פיל טעמים, קודם־כל וועט באטראכט ווערען די פראגע פון גראטיפיקאציע פאר די סעזאן־ארבייטער.

ווי באקאנט האבען עהנליכע פארשלאגען ארייג־געטראגען סיי די סאציאליסטען און סיי די ענדע־קעס. ביים באטראכטען דעם פארשלאג פון די ענ־דעקעס האט דער מאגיסטראט אויסגעדריקט זיין הסכם צו געבען די גראטיפיקאציע אבער אויף די 250 טויזענט זל. וואס וועט דערצו נויטיג זיין זאל מען נעמען א הלואה. די ענדעקעס, הויפטזעכליך קאוואלסקי, האט ערקלערט, אז קיין הלוואות וועלען די ענדעקעס דעם מאגיסטראט נישט געבען, און דאס איז פארשטענדליך, ווייל צו נעהמען א הלוואה זענען נויטיג צוויי דריטעל שטימען פון שטאטראט, דער־ריבער קען מען זיך אין דעם פאל נישט באגיין אהן די ענדעקעס. דעם דאזיגען אומשטאנד ווילען זיי אויסנוצען. אי וועט מען דאך פרעגען, פון וואנען נעהמט זיך דאס וואס די ענדעקישע פראקציע האט אויף דער פריהערדיגער זיצונג באשלאסען צו שטי־מען פאר א הלואה אויף אינוועסטיציע־ארבייטען — ערקלערט זיך דאס דערמיט, וואס קאוואלסקי איז נישט געווען אנוועזענד אויף דער פריהערדיגער זי־צונג פון דער קאמיסיע און דאס האבען איהם די חברים זייערע גרושענדשאק, קאפטשינסקי, און אנדער־רע אנגענומען אזעלכע חרפות, ס'איז דעריבער מעג־ליך, אז אויף דער היינטיגער זיצונג פון שטאטראט זאלען די ענדעקעס ווידער שטימען געגען דער אינ־וועסטיציע הלואה.

קאוואלסקי האט מען געשטעלט א פראגע, אז אויב ער וויל געבען גראטיפיקאציע די סעזאן־ארביי־טער, קיין געלד דארויף איז נישטא, קיין הלוואה וויל ער אויך נישט לאזען נעהמען, טא פון וואנען זאל מען נעהמען? האט קאוואלסקי געגעבען אן ענט־פער אויפן ארט — מ'זאל שטרייכען די סובסידיעס אויף די יודישע אינסטיטוציעס, האט זיך פרעזי־דענט גארקלעווסקי מטריח געווען און זיך געלאזט

פרענטען דעם ביוחושעם פון וועלכען ס'האט זיך אר־ויסגעשטעלט, אז די סומע פון סובסידיעס אויף די יודישע אינסטיטוציעס אין א שטאט מיט א באפעל־קערונג פון איבער 200 טויזענט יודען, באטרעפט 13.900 זלאטעס.

האט קאוואלסקי ווידער אן ענטפער, ס'זענען א־בער פאראן פרא־יודישע אינסטיטוציעס, האט מען פון איהם אנגעהויבען צו פארלאנגען, אז ער זאל זאגען וועלכע, און ער האט געענטפערט:

— די „וואלנא וושעכניצא"

אויף דער היינטיגער זיצונג וועט אויך ארויסרו־פען א גרויסע דיסקוסיע די פראגע פון איבערנעהמען דאס שטאטישע שעכטהויז, די ענדעקעס וועלען זיין דערקעגען. די סאציאליסטען וועלען שטימען פאר.

קאפטשינסקי דעביוטירט.

קאפטשינסקי איז אונז באקאנט פון פריהערדי־גען שטאטראט, זייענע ארויסטריטען זענען שטענדיג געווען דער סיגנאל צו אוואנטורעס, דאס מאל האט ער קאנדידירט פון די ענדעקעס אין ניינטען וואהל־קרייז און אדורכגעפאלען. די ענדעקעס האבען איהם דעריבער געגעבען א סאטיספאקציע און איהם רע־קאמענדירט אלס מיטגליד פון דער פינאנץ־ און בודזשעט קאמיסיע און אויף דער עהערנעכטיגער זיצונג פון דער קאמיסיע האט ער אפגעגעבען זיין דעביוט, ער האט דערציילט די געשיכטע וועגען דעם, פארוואס ער איז געווארען אן אנטיסעמיט. דאס איז דערפאר ווייל אין דער מלחמה צייט האבען די יודען באקו־מען שטיצע פון אמעריקע, האבען זיך אליין דערמיט באטיילט און קיין אנדערען נישט געגעבען... ער

האט אונטערגעשטיצט קאוואלסקים מיינונג וועגען נישט געבען צו עסען קיין יודישע קינדער אין די פאלקס־שולען און קיין יודישע ארימעלייט אין די קוכען, ער האלט, אז 80 פראצענט פון די לאדזשער קא־פיטאלען געהערען צו יודען און זיי געניסען דערביי דאפעלט פון אלגעמיינע אינסטיטוציעס און פון אייגענע.

אז מען שמועסט א „געבילדעטער" מאן — איז נישט שייך.

וואס איז געווארען מיטן פארשלאג וועגען פארזארגען די קינדער פון בערקאוויטש און זענדעל.

ווי באקאנט, האבען די יודישע ראטמענער אריינ־געטראגען דעם פארשלאג אז די שטאט זאל פארזאר־גען די יתומים פון די אומגליקליכע בערקאוויטש און זענדעל. דער פארשלאג איז באטראכט געווארען אויף דער עהערנעכטיגער זיצונג פון שטאטראט און וועט קומען אויפן פלענום. די סאציאליסטישע פראקציע האט דעם פארשלאג פאראלגעמיינערט, ראטמ. פאזנאנסקי האט פארגעלייגט, אז ס'זאל נישט באטראכט ווערען דער קאנקרעטער פאל, וועלכען עס ווייזען אן אין זייער פארשלאג די יודישע ראטמענער נאר די שטאט זאל פארזארגען אלע קרבנות פון ענדע־קישע עקסצעסען, נישט אנווייזענדיג קיין קאנקרע־טען פאל. און דער פארשלאג פון ראטמ. פאזנאנסקי איז אנגענומען געווארען.

צוליב דעם וועט דעם רעפעראט וועגען דעם ענין אויפן פלענום נישט האלטען ראטמ. דר. עלענבערג נאר ראטמאן פאזנאנסקי.

הײנט און מארגען
קענסטו נאך קויפן א לאס צו דער 1-טער קלאס
אין דער גליקליכער קאלעקטור פון
KAFTAL
Łódź, ul. Piotrkowska 54.
קאפטאל — אין דער סינאנים פון גליק.

רעארגאניזאציע פון האנדל מיט גרינצייג און פרוכטען

דינסטאג, ד. 16 ד. ח. איז אין קאנפע־רענץ־זאל פון דער לאדזשער וואיעוואדשאפט פארגעקומען די קאנפערענץ, גערופען לויט דער איניציאטיוו פון וואיעוואדע האוקע־נאוואק, וועגן נארמירען און רעגולירען דעם האנדל מיט גרינ־צייג און פרוכטען.

א לענגערען רעפעראט אויף דער אויבענ־דערמאנטער טעמע האט געהאלטען אינזשיניער קוויאטקאווסקי — מצד דער אגראר־קאמער. דער רעפערענט האלט, אז צוליב דעם כאאס וואס הערשט אין דער בראנזשע, צוליב דעם, וואס דער האנדל געפינט זיך אין די הענט פון קאמיסאנטן, פערמיטלער א. ד. גל., זענען די פרייזען נישט קיין פעסטגעשטעלטע און דער האנדל קומט פאר אהן שום קאנטראל. קיין לאדז קומט יעהרליך פון 60,000 ביז 70,000 פוהרען גרינצייג, דער־ביי אין די זומער־חדשים ביז 600 פוהרען טעגליך. דער רעפערענט פיהרט אויס, אז מ'דארף באלד צוטרעטען צו רעארגאניזירען און רעגולירען דעם האנדל מיט גרינס און פרוכטען.

אין דער דיסקוסיע האט פרעזידענט גאד־לעווסקי אנגעוויזען, אז דער ענין וועגען רעגולירן דעם האנדל מיט גרינס און פרוכטען איז פאר־בינדען מיט דעם פראבלעם פון אפראוויזאציע. אין דער פראגע וועגען אפראוויזאציע בכלל הערשט א כאאס. עס איז נויטיג נישט נאר צו נארמאליזירן דעם האנדל. נאר אויך בויען א צענטראלע כלאדניע, האנדעלס־האלעס א. א. וו. דער פרעזי־דענט זאגט צו אין נאמען פון דער שטאט, אונ־טערצושטיצען און רעגולירען דעם האנדל מיט גרינצייג און פרוכטען.

צום סוף פון דער דיסקוסיע, אין וועלכער עס האבען אנטיילגענומען כמעט אלע פערזאמעל־טע, איז בעשלאסען געווארען צו וועהלען א קא־מיטעט, וועלכער זאל זיך פערנעמען מיט דער לעזונג פון דער דאזיגער פראגע.

אין דעם קאמיטעט זענען אריין פארשטייער פון דער אגראר־קאמער, האנדעלס־און אינדוסטרי־על־קאמער, וואיעוואדישען גערטנער־פעראיין, לאנדווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס און אגראר־קרייזען פון דער שטעטישער פערוואלטונג און פון דער אדמיניסטראציע פון 1־טען און 2־טען אינ־סטאנץ.

דריי בעלי־טובות

וועלכע זענען פשוטע רויבער

(א) א נעוויסער טשעסלאוו קוביאק האט דעם 3 סעפטעמבער נעשיכורט אין א רעסטאראן אויף 6-שיערפיען־גאס און זיך געלאזט וואוילגיין מיט א פראסטיטוטקע.

האבען 3 פארשוין צוגעקוקט, ווי ער „שאש־טשעט" מיטן געלד, זענען זיי צו איהם צוגעקו־מען און צוגערעדט, אז ער זאל בעסער שנעלער אוועקגיין, א נישט וועט ער פטרן דאס גאנצע געלד, אדער די פראסטיטוטקע וועט עס ביי איהם צולקחנען...

קוביאק איז דאן מיט זיי ארויס, זיי האבען איהם ארויסגעפיהרט אויף דער גאס פון 28 קאָ־יאָווער שיסער־פולק, איהם מורא'דיג צושלאגען און צוגערויבט 70 זלאטעס בטוזמן און א זילבערנעם פארטסיגאר.

שפעטער האט מען די דריי חברה־לייט גע־פאקט און נעכטען האט זיי דאס קרייז־געריכט פאר־משפט: סטעפאן וועגזשלאקן—אויף 3 יאהר, וולא־דיסלאוו סאפאצקין־אויף 2 יאהר און סטאניסלאוו באוואלטשיקן אויף אנדערטהאלבען יאהר טורמע.

גוט מארגען!

א טאג אהן ענדעקעס...

די ענדעקישע סטודענטען פראקלאמירען ... אהן יודען". אזא „טאג" האבען די ענדעקעס ... געהאט. איז אך און ווי געווען צו זיי, א ... געבעך געווען צו קוקען אויף די ריין־אריש... משר. איינער האט געגעניצט, דער צווייטער ... דרימעלט. דער דריטער איז סתם צו דער ... נישט געקומען. וואחום צו וואס זאלען זיי קומ... אוניווערזיטעט? צו וואס זיצען זיי דען בכלל ... די אוניווערזיטעטען - בענק? לערנען? שטו... וואס איז אין ענין פאר די יעידעס. ענדעקישע ... צים, די פריצישע מלאדישעוש האט אין דער ... ווערזיטעט „וויכטיגערע" אויפגאבען. זיי קומ... אוניווערזיטעט „שטודירען" ווי אזוי... או... מיט א קאסטעטל, וואס מ',טוט' מיט א נאז... ווי אזוי מ'„שטודירט" מיט א פיניש קניפעל... „צו טון" בעת מ'אקופירט דעם אוניווערזי... בנין — צו דעם קומען די ענדעקישע צופי... דאקטוירים און אדוואקאטען אין אוניווערזיטע... בער וואס זאלען זיי טון אין א „טאג אהן יו... זענען זיי טאקע אין דעם „יודען רייניגעם טאג"... פען אין געהאקטע וואונדען און... געגעניצט ... פען נישט געהאט קיין „שטאך־ארבייט"...

איצט, לאמיר זעהן, ווי עס וואלט אויס... א „טאג אהן ענדעקעס". אין אזא „טאג" וו... וועט א „גן־עדן" פאר יודען. אין אזא טאג ו... מיר נישט געהערט קיין אנטיסעמיטישע או... טוסגען. אונזערע „טוטע פריינד" וואלטען ... מיע אין סיים און אין סענאט „יודען־פריי... רעדעס. בודזינסקי וואלט אונז געמאכט „קו... מענטען". דער פירשט ראדזשיוויל וואלט זיך ... הליעהט אין ליבע" צו יודען און דערביי רע... „אנעקדאטען" פון קנאבעל און אנדערע פי... כע חכמות. אין אזא „טאג" וואלטען געהאי... ווארט אונזערע „פריינד". און וואס וואלטע... יודען געזאגט? מיר וואלטען געזאגט:

היט אונז גאט פאר אונזערע גוטע פריינ... אונזערע שונאים וועלען מיר זיך אליין היטען ...

אב—נ...

אדמיניסטראטיווע שטראפן

(א) דאס סטאראסטווא־געריכט האט ... שטראפט: דעם הויז־פארוואלטער אפרים ס... (אנשטאדט־גאס 3) אויף 3 טעג ארעסט ... דראזשקער הענעך טעמפעלהאף (ריבנא 20) ... נישט ריכטיגען פאהרען—אויף 3 יאכען א...

די „געדעטעניש" פון א פאליציי־אבלאווע

(א) נעכטען ביינאכט האט פאליציי א... פיהרט א גרויסע אבלאווע אויף פארב... וועלכע זענען געזוכט געווארען אין „מלי... כל'ערליי פערדעכטיגע לאקאלען. עס זענע... האלטען געווארען עטליכע צעהנדליג פער... צווישען זיי די לאנג־געזוכטע: יאקוב לטוואק... מאיר ראזענבוים, דער שווינ'לער סטאני... גרודזשינסקי און די גנבים ישראל יובער או... פישעל.

מילא — 2 פאר...

3 אבער צו־וואס האבען זיי געדא... 5 פאר דאמען־שיך?

(א) דער גנבים־דרילינג: מלכה שעפ... אכים פאלקאוויטש און פייגע ווייסבראט האבע... טען באקומען א פסקדין פון'ם שטאטישען גע... צו איין יאהר תפיסה, דערפאר, וואס זיי ... דעם 20 דעצעמבער פ. י. ארויסגעגנב'עט פ... צווייג'ס שוך־געשעפט (נאוואמייסקא 12) ... דאמען־שיך.

צובראכען א פוס

(א) אויף דער זגערזשער גאס איז ג... און זיך צובראכען א פוס די 53־יאהריגע ... מילער (וואיטאווסקא 28). פאגאטאוויע ... אפגעפיהרט אין שפיטאל.

אויספלוג קיין וויען
פון 17/II—1/III ד. י. פרייז 135 ...
אויספלוג קיין לאנדאן און פאריז
דעם 17/II — 1/III 1937
ערלעדיגט
דאס וועלט־רייזע־ביורא
Union Lloyd
פיעטריקאווער 42 42
טעל. 107-87.

זאל
פילהארמאניע
טעל. 213-84.
...טען צו באקומען אין קאסע
פון „פילהארמאניע“

היינט, מיטוואך,
דעם 17 פעברואר, 8.30 אווענד
קאנצערט
פון באקאנטען נעגער - זינגער
Jules Bledsoé
באריטאן פון וועלט-רוהם.

מארגען, דעם 18־טען פעברואר ד. י. 8.30 אווענד
אווענד פון שפאנישע טענץ
NATI MORALES
די בארימטע שפאנישע טענצערקע
שפעט אונגעוועהנליכע טאנץ-קרעאציעס, וואס בעצויבערן דעם צושויער.

אויסגעבראכען דער שטרייק ביי די שוסטער-ארבייטער

פארזאמלונג פון דעם צעך פון שוסטער און כאלעווקע-מאכער

דער פראפעסיאנעלער פאראיין זאגט אז א פערברייטערטען שטרייק

(א) נעכטען האט אויסגעבראכען דער שטרייק ...ער שוסטער כאלופניקעס. פערשטרייקט האבען ...מייל 600 ארבייטער אויף דער אלגעמיינער ...ל פון 6,500 שוסטער-ארבייטער, וואס זענען ...עפטיגט אין דעם פאך אין לאדז.

...עס האבען פארשטרייקט די שוסטער-געזעלען ...אייניגע כאלופניקעס, וואס ארבייטען פאר די ...ים-מאגאזינערען, אויך ביי אייניגע מייסטערס, ...ארבייטען אין דער פארשטאט. די שוסטער-...ליען, וועלכע ארבייטען אין די ווארשטאטען ...ן די כאלופניקעס, וועלכע ארבייטען אויף בא...ס, ווי אויך די ארבייטער, וועלכע זענען ...פטיגט ביי מעכאנישען אויסארבייטען פון שיך ...ען דורה. דעם שטרייק דערווייל בישט ארום ...ען.

...און צעך פון די מייסטערס-שוסטער און כא...לע מאכער איז פארגעקומען אן אלגעמיינע ...מלונג, אויף וועלכער עס איז באשלאסען גע...ען צו האנארירען אין דער גאנצער ברייט ...קאלעקטיווען אפמאך, ווי אויך נאכצוקומען די ...וועלע פא ער-נגעי פון די שוסטער-ארבייטער ...אויסגלייכען די לוינען, מיטן באיינג אבער, ...טער דעם דאזיג קאלעקטיווען אפמאך זאלען ...אונטערשרייבען אלע סוחרים, איינהאבער פון ...מאגאזינען. די לעצטע פיה-ען א ווילדע קאנ...ק, ביי א שרעקליכער עקספלואטאציע פון ...ארבייטער. דאס מאכט אונמעגליך די מייסטערס ...לטען די באיינגונגען פון דעם אפמאך.

...אן זיין זייט האט דער פראפעסיאנעלער פאר...אין צוזאמענהאנג מיט דעם באשלוס פון ...וויישע-פאראיין קאנפערענץ וועלכע איז פארגע... אין ווארשע, אנגעזאגט צו פארברייטערען ...שטרייק אויף גאנץ לאדז און לאדזער קרייז.

...ער ארבייטס-אינספעקטאר קאקאווסקי האט ...אונטערגענומען שריט, כדי דעם סכסוך צו ...דען און באשטימט א געמיינזאמע קאנפע...אויף מאנטאג דעם 22. ד. ח.

פון וועהלען די פאבריק-דעלעגאטען

די דאזיגע פראיעקטען זענען אויסגעארבייט געווארען פון איין ייזם דורך די פראפעסיאנעלע פאראייבען פון דער צווייטער זייט דורך די ארגאניזאציעס פון די אינדוסטריעלער, די ביידע פראיעקטען זענען, פארשטייט זיך, גאנץ געגענזעצליך; ווען די ארבייטער זאלען אננעהמען דעם פראיעקט פון וועהלען דעלעגאטען, ווי עס לייגען פאר די אינדו-סטריעלער, וואלטען די דעלעגאטען געווען ביישט קיין ארבייטער דעלעגאטען נאר אינדוסטריעלער-דעלעגאטען. צוליב דעם איז ענטשטאנען די נויטווענדיגקייט אויסצוארבייטען עפעס א מיטעל פראיעקט פון א דעלעגאטען-רעגולאמין.

די טעג זאל גערופען ווערען אזא קאנפערענץ פון ביידע צדדים. וואו עס זאל אויסגעארבייט ווערען דער ענטשפרעכענדער פראיעקט פון א רע-גולאמין פאר די ארבייטער דעלעגאטען.

נור 3 גאסטשפילען
TEATR 13 RZĘDÓW פון ווארשאווער טעאטער
אין TEATR POLSKI ציגעל-גאס 27.
ס'נעמען אנטייל: Andrzejewska, Lawiński, Krukowski, Tom i inni
אין דער בעקאנטער סאטירע
„Co wolno Wojewodzie“
pióra Mińkiewicza i Karpińskiego.

א „באל אהן א באל“ פאר דער נאכט-פאגאטאוויע

די יוד. בעפעלקערונג וועט אונטערשטיצן דעם „לינת הצדק“

(בריף אין רעדאקציע)

חשוב'ע רעדאקציע!

דערלויבט מיר צו געבען פלאץ אין אייער חשוב'ע צייטונג פאר פאלגענדע שורות. פאר וועלכע איך דאנק אויך פאראויס.

לעדער קומט מיר לעצטענס אויס אפיסעל צו אפט צו אפעלירען צו דער יודישער געזעלשאפט, צו וועקען דעם יודישען עילם און אנצעווייזען אויף דער לאגע פון „לינת הצדק“, וועלכע ראנגעלט זיך צו-זאמען מיט אלע אנדערע יודישע אינסטיטוציעס אין פינאנציעלע שוועריגקייטען. דאס איז לעדער איצט א צרות רבים, נישט קוקענדיג דערויף דערהאלטען מיר מיט גרויסע שוועריגקייטען די פאזיציע די אויפגאבע פון דער פאהרשאלטונג איז איצט צו זאר-גען דערפאר, אז אויך ווייטער זאל די טעטיגקייט פון דער נאכט-פאגאטאוויע נישט איבעררייסען ווע-רען, און לאמיר האפען, אז דאס וועט אזוי זיין. ביי די דאזיגע אויפגאבע אויסצופיהרען, האט די פאר-וואלטונג באשלאסען איינצוארדנען אן אימפרעזע, וואס זאל ברענגען א געוויסע סומע געלד, פארט-אב-טענדיג זיך אבער וועגען דער איצטיגער לאגע פון דער יוד. באפעלקערונג, איז די פארוואלטונג געקו-מען צום אויספיהר, אז אין דער קריטישער צייט איז נישט קיין זמן איינצוארדנען בעלער און פארוויי-לונגען. אין שייכות דערמיט איז מען געקומען צום באשלוס איינצוארדנען „א באל אהן א באל“, בעסער געזאגט: א באל במחשבה, ווארום נישט די פארוויילונג איז דאך דער עיקר, נאר דער צוועק דער-פון און דער צוועק איז — זיכערן די עקזיסטענץ פון דער נאכט-פאגאטאוויע. וועלכע איז אזוי נויטיג אין אונזער שטאט.

די טעג האב איך געלייענט אין א צייטונג, אז דאס, וואס די יודען אין דייטשלאנד האבען ווי עס איז דערהאלטען זייער עקזיסטענץ, איז צו פארדאנ-קען זייער אויסגעצייכנעטע ארגאניזאציע פון זעלבסט-הילף. דאס אייגענע איז, איצט מיט אונזערע יודען. אין דער ריה מוזען מיר אומווענדען אלע אונ-זערע כוחות צו דערהאלטען אונזערע ארגאניזאציעס און אליין זיך העלפען, זעלבסטהילף אויף אלע גע-ביטען און אויך „לינת הצדק“ איז א זעלבסט-הילף אינסטיטוציע אויפן מעדיצינישען געביט, מחמת זי ווט הילף טויזענטער ארימע יודען וואס נויטיגען זיך אין פלוצלינגע מעדיצינישע הילף.

איך וויל דערום האפען, אז דאס יודישע לאדז וועט פארשטיין אפצושאצען די טעטיגקייט פון דער נאכט-פאגאטאוויע און דורכאויס אונטערשטיצען די דאזיגע אימפרעזע „א באל אהן א באל“ און מיט א פרייטער האנד זי אינטערשטיצען, און אננעמען די צוגעשיקטע בילעטען.

איך ווענד מיך נאך אמאל צו דער יודישער גע-זעלשאפט מיט דעם הייסען אפעל:

אונטערשטיצט די יודישע נאכט-פאגאטאוויע, וואס איז א נייטווענדיגקייט אין אונזער שטאט.

מיט כבוד
י. שטערן
פרעזעס פון „לינת הצדק“ אין לאדז

לאדזער פליישער פארלאנגען

אז דער לאדזער ראבינאט זאל מתיר מאכען דעם ניקור

נעכטען איז פארגעקומען א געמיינזאמע זיצונג צווישען ראבינאט און די פארשטעהער פון פליישער-צעך. די פליישער זענען געקומען מיט דער קאטעגארישער פאדערונג, אז דער לאדזער ראבינאט זאל נישט קוקענדיג אויף ווארשא און נישט אויף דער אגודת-הרבנים און מתיר מאכען דעם ניקור.

די פליישער-פארשטעהער האבען אנגעוויזען, אז דער קאנטינגענט ווערט בסדר קלענער און וועט נאך קלענער ווערען און אויב די פראגע וועגען ניקור זאל נישט ערלעדיגט ווערען, ערווארטעט זיי א פולשטענדיגער רואין. א חוץ דעם וועט דאס אויך זיין לטובת דעם כשרות-וועגען.

דער ראבינאט האט צוגעזאגט אויף היינט צוזויפצורופען א פלענארע זיצונג פון ראבינאט, וואו די פראגע וועט בעטראכט ווערען.

א בלומרשטער דאקטאר פאר'ן געריכט

(א) בשעתו איז א געוויסער יוזעף העקנער פערמשפט געווארען אויף 3 חדשים ארעסט דער-פאר, וואס ער האט זיך, אנגעבענדיג אלס דאק-טאר, איינגעמישט ביי פערשידענע פערזאנען פערשידענע געלד-סומען. נעכטען איז פארגעקומען אין קרייז-געריכט דער אפעלאציע-פראצעס פון העקנער'ן, און אזוי ווי ער איז איצט אליין קראנק און איז אין געריכט נישט געקומען — איז דער ערשטער אורטייל בעשטעטיגט געווארען.

זעלבסטמארד

(א) אין דעם זיך איצט בויענדיגען זיך מויער אויף באגדורסקיעגא 10, אויפ'ן דריטען שטאק, האט זיך אויפגעהאנגען דער 16-יאהריגער ארבייטער טשעסלאוו שניאדי פון קילינסקיעגא 105. דעם טויטען קערפער האט מען אפגעפיהרט אין פראזעקטאריום. די סבה פון זעלבסטמארד איז נישט פעסטגעשטעלט געווארען.

גרויסע גנבה

עהערנעכטען ביינאכט האבען זיך גנבים אריינגעקראגען אין דער וואוינונג פון א געוויסען יעקב שפיצער (לימאנאווסקיעגא 26) און ארויס-געטראגען פון דארט פערשידענע ווערט-זאכען אויף א סומע פון צ'עוך 3,000 זלאטעס.

א שרפה

(א) אין בארנשטיינס וועבעריי אויף וואול-טשאנסקא 51 האט אויסגעבראכען א שרפה, די אנ-געקומענע 2 פייערלעשער-פלוטאנען האבען דאס פייער באלד איינגעלאשען.

פון „וויזא“

היינט, מיטוואך, 9 אין אווענד וועט אין לאקאל פון „וויזא“ פארקומען א טיי-אווענט, פאר-בונדען מיט א רעפעראט פון דר. פיליפ פרידמאן א. ד. ט. „די פרובען צו לעזען דעם יודען-פראבלעם אין משך פון דורות“.

איינטריט—פריי פאר מיטגלידערינס און אריינגעפיהרטע געסט.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15 טעל. 149-07
ספעציעל-ארצט פאר מענער · שוועכע-בע הגגדלונג אין סעקסועלע בעראטונג
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענד.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

1-טע לעטשניצע
מיט שטענדיגע בעטען
פאר כירורגיע פון צייהן, קיהן-באקען און יאסלעס
פון Dr. med.
Sadokierski
פיעטריקאווער 56, טעל. 129-77
עמפפאנגס-שעה'ן פון 9 פריה ביז 12 ביטאג.

Dr. med. H. LUBICZ
ספעצ. פאר הויט ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע
האט זיך איבערגעצויגען פון ציגעל-גאס 7 אויף
69 פילסודסקיעגא 69
(רוג נארוטאוויטשא) טעל. 141-32
נעהמט אן פון 8—10 פריה, 12—2 און 5—8 אוו
זונטאג און חגאות פון 9—11 פריה

ראדיא־פראגראם

מיטוואך, דעם 17-טען פעברואר

6.33 — גימנאסטיק — 6.50 — מוזיק (פליטען). 7.15 — מארגען-ידיעות. 7.35 — מוזיק (פליטען). 8 — אודיציע פאר שולען 11.30 — אודיציע פאר שול-קינדער. 11.57 — צייט-סיגנאל. 12.03 — פאר-ווייקונגס קאנצערט. 12.40 — מיטאג-ידיעות. 12.50 — שמועס. 1 — פליטען 2.57 — לאדזער בערזע. 3 — ווירטשאפטליכער שמועס 3.15 — רעקלאמע קאנצערט. 3.55 — פאלקסלידער (פליטען). 4.10 — אודיציע 4.35 — כאליסטען קאנצערט. 5 — רעפעראט. 5.15 — קאנצערט. 5.50 — רעפעראט. 6 — אקטועלער שמועס. 6.10 — ספארט-ידיעות. 6.20 — ליטעראטור פאר אלע. 6.35 — רוסישע מוזיק. (פליטען). 7 — דערציילונג. 7.20 — אפערן-לידער (פליטען). 7.45 — „דאס לעבען אין לאדז“. 8 — לייכטע מוזיק פון לאדז, 8.45 — אווענד-ידיעות. 8.55 — אקטועלער שמועס. 9 — שאפען אווענט. 9.45 — קאנצערט. — 10.35 — טאנץ-מוזיק.

Dr. med.
HALTRECHT
ספעציעל-ארצט פאר הויט-, געשלעכטס קראנקהייטען און מענער-שוועכע
האט זיך איבערגעצויגען פון פעטריקאווער 10 אויף
161 פיעטריקאווער 161
טעל. 245-21.
נעהמט אן פון 8 ביז 2 בייטאג און פון 7 ביז 9 אוו.
זונטאג און חגאות פון 9 ביז 1 בייטאג.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצא-פרייזען

ווארשאווער אפיציעלע בערזע

האלאנד	289.20
לאנדאן	25.89
ניו-יארק (קאבעל)	528,½
פאריז	24.63
פראג	18,42
ציריך	120,60

אפיציעלע פראצענטיגע פאפירען

ב. פ.	108,00
3 — אינוועסט. I	64,50
3 — II	65,50
4 — דאלארובקע	48,00
7 — סט.	445,
5 — ווארש.	55,75
5 — לאדזער	49,40

בילדער-אויסשטעלונג פון הענעך בארטשינסקי

אין לאקאל פון „בני ברית“, פיעטריקאווער 90 פראנט, 1 שטאק, איז צו זעהען די בילדער-אויסשטע-לונג פון אונזער בערימטען בן-עיר קונסטמאלער הענעך בארטשינסקי.

די אויסשטעלונג איז רייכהאלטיג פון פארשידענע פארטרעטען, פון לאנדשאפטען, לאנד-שאפטען און בלומען שטיל-לעבענס, די אויסשטע-לונג ווערט צאהלרייך באזוכט פון אלע שיכטען פון דער באפעלקערונג.

די אויסשטעלונג איז אפען טעגליך פון 8 ביז 11 אין אווענד.

...ב א שטרייק אין די ליכט-פאבריקען

...דעם 1-טען מערץ ענדיגט זיך דער אפמאך ...ען בעמישען פאראיין (בזשעזשינער 7) און ...ארבאנד פון די ליכט-פאבריקאנטען, וועלכער ...טליכע פאבריקען נישט פארפליכטעט, דער ...ן גרייט איצט צו אן אקציע פאר א קאלעק-... אפמאך, וואס זאל רעגיסטרירט ווערען ביים ...טס-אינספעקטאר און ארומנעמען אלע פאב-...

...עס איז מעגליך אז עס וועט קומען צו א ...ק, צוליב דער קארטעליזירונג פון די פאב...ען, וועלען אין פאל פון א שטרייק אפגע-... ווערען אלע פאבריקען.

...ונטערהאנדלונגען וועגען רעגולאמין

פאר די ארבייטס-דעלעגאטען

(א) נאך פאראיאהרען איז באארבייט געווארען ...פראיעקטען וועגען פליכטען, רעכט און אופן

KINO TEATR
MIRAŻ
אנהויב 4 נאכמיטאג
היינט און פאלג. טעג!
...גרויסער דאפעלטער פראגראם!
...טראגעדיע פון מענשען, וועלכע געפינען זיך ...אויפן חסד פון אונמענשליכע פערברעכער
...הערצער פון שטאהל
— ווי אויך —
...דער געלער אוצר
מיט GARY COOPER

טעאַטער, מוזיק און פאַרוויילונג
(קאָמוניקאַטען)

נאָר איין אויפטריט פון דער באַליבטער פאָלקס - זינגערין לאַלאַ פאַלמאַן

שבת דעם 20-טען - ד. ח. 9 אָוונט קומט פאָר אַן אויסציגער קאָנצערט פון דער באַליבטער פאָלקס-זינגערין לאַלאַ פאַלמאַן מיט אַ גאַנץ נייעם פּראָגראַם. לאַלאַ פאַלמאַן פאָהרט אַב קיין אויסלאַנד און פאַר אַפּפאָהרען טרעט זי אויף און דער ספּיעציעלער אייגלאַדונג פון דער דירעקציע. פון פילהאַרמאָניע. פּרטים מאָרגען.

היינטיגער קאָנצערט פון נעגערישען אָפּערן - זינגער זשול בלעדסיי אין פילהאַרמאָניע

ווי ס'איז געווען פאָראויסצוזעהן האָט דער היינטיגער קאָנצערט אין פילהאַרמאָניע פון דעם בעקאַנטען נעגער-זינגער זשול בלעדסיי ארויסגערופען אַ גרויסע פּאַראינטערעסירונג.

ביים אַקאָמפּאַניאַמענט פון עריק האָפּע וועט דער באַרימטער אַרטיסט אויספיהרען אַ פאַרשידענאַרטיגען פּראָגראַם פון אַריען-לידער.

בלעדסיי איז אַ באַרימטער זינגער און טרעט אַרויס אין דער ניו-יאָרקער קאָסמאָפּאָליטען - רעוויו.

די העררליכע שטים פון נעגערישען באַריטאָן און זיין גרויסע מוזיקאַלישע קולטור איז די גרויסע סענסאַציע פון דער עסטראַדע און אָפּערע.

בילעטען צו באַקומען אין פילהאַרמאָניע.

מאָרגענדיגער אויפטריט פון דער באַרימטער טענצערין נאַטי מאַראלים אין פילהאַרמאָניע

מאָרגען האַלב ניין אָוונט טרעט אויף אין פילהאַרמאָניע די באַרימטע שפּאַנישע טענצערין נאַטי מאַרילאַס, וועלכער איז דער אָפּגאָט פון די טאַנץ-עסטראַדעס. דער פּראָגראַם איז אַ העררליכע און די טענצערין וועט זיך פּאָרווייזען אין די העררליכסטע טאַנץ-קרעאַציעס. בילעטען צו באַקומען אין פילהאַרמאָניע.

פון די פּוילישע טעאַטערס

אין שטאַטישען טעאַטער ווערט היינט 8.30 אָוונט געשפּילט „בעטבען". פרייטאָג פּרעמיערע „פּאַוואַודז".

אין פּאָפּולאַרני טעאַטער ווערט היינט 8.30 אָוונט געשפּילט „דאַמי אי הוזאַרי".

וואַרשאַווער טעאַטער 13 זשענדוב אין טעאַטער פאַלסקי ציגעל גאַס 27

היינט מיטוואָך דעם 27-טען פעברואַר ד. י. 8.15 אָוונט קומט פאָר דער ערשטער אויפטריט פון באַקאַנטען וואַרשאַווער טעאַטער 13 זשענדוב.

דער באַרימטער קינסטלערישער אַנסאַמבל מיט אַ. דזשעיעוואָסקאַ קרוקאָווסקי, מאַס, לאַווינסקי, נאַפּיסובנאַ און קראַשעווסקאַ וועט אויספיהרען די שלאַגער נומער פון פּרעכטיגען פּראָגראַם „צאַ וואַלנאַ וואַיעוואַדזשע" די בויסענדע פּאָליטישע סאַטירע איז פול מיט הומאָר און וויץ (געשריבען דורך מינקעוויטש און קאַרפּינסקי) די סקעטשען, די גלענצענדע סענטימענטאַלע לידלעך שאַפען אַ גאַנצעס, וואָס שטייט אויף אַ הויכען קינסטלערישען ניוואָ.

דאָס קומען פון דעם אויביגען באַרימטען אַנסאַמבל

[...] קיין לאָדז האָט ארויסגערופען אַ גרויסע פּאַראינטערעסירונג און זייערע אויפטריטען וועלען זיכער [...] גרויס ערפאָלג.

פאָרלעזונג פון פלאַריאַן סאָביעניאַ[ק] אין טעאַטער פאַלסקי ציגעל גאַס [...]

שבת דעם 20-טען פעברואַר ד. י. 8.30 אָווע[נט] פאָר דער פאָרשטעלונג פון „די פּראָפעסיע פון פּרי[...] רען" האַלטען אַ פאָרטראָג דער באַקאַנטער רעדנ[ער] איבערזעצער פון בערנאַרד שאָו ה' פלאַריאַן סאָביע[...] סקי א. נ. „בערנאַרד שאָו און זיין טעאַטער-שטי[ק]"

[...] REICHER
פּאָלודניאָווא 28 טעל. 93-[...]
ספּעציאַליסט
פאַר מענער - שוועכע - בעהאַנדל[ונג]
סעקסועלע שוואַכקייטען פון פּסיכא - אַנאַל[יז]
נעמט אָן פון 8—11 און פון 5—8 אָוונט

[R]EPERACJE WIECZNYCH PIÓR najlepiej, najszybciej uskuteczn. warsztaty reper. F-my A. J. OSTROWSKI i S-cy PIOTRKOWSKA 55, tel. 203-54.

קלאַנג-קינאָ
CAPITOL
זאַוואַדזקאַ 16

היינט און פאָלגענדע טעג!!! ERROL FLYNN אַלס KAPITAN BŁOOD דער אונפאַרגעסליכער

„שאַרזשאַ פון דער לייכטער בריגאַדע"
(SZARŻA LEKKIEJ BRYGADY)

אין די איבריגע ראָלען: OLIVIA de HAVILLAHD i DONALD CRISP

אין גיגאַנטישען [...] אַדלער פון קרים [...] רעזשי פון [...]TIZ

הילף און רפואה פאַר ברוך-קראַנקע

רופּטורען) אויף צוויינקעל, נאָפּעל ביי מענער, פרויען און קינדער, אויך פאַר פערמרימונגען פון רוקענבייז (הויקערס), פיס, שיפע פּלייצעס און שמערצהאַפטע פלאַט-פיס. דאָס לײַדען איז נישט צו פערנאַכלעסיגען, ווייל די פאָלגען זענען פאַר'ן לעבען ביטער און געפעהרליך. דורך מיין מעטאָדע ערפונדענע ספּעציעלע גומי-הייל-באַנדאַזשען, וועלכע האַלטען צו די גרעסטע פערנאַכלעסיגטע געפערליכע ברוכען און באַזייטיגען ראַדיקאַל מיט גאַראַנטיע אָהן בלוטיגע אָפּעראַציע. מיין ספּעציאַליטעט איז אויך: הייל-פאַרטעט און גאָרסעטען געגען אַלערליי פאַרקריפּלונגען, פאַרקרימטע פּלייצעס. פוס, הויקערס ווי אויך שמערצענדע פלאַט-פיס. פאַר אַמפּוטירטע אינוואַלידען אַמעריקאַנישע קונסט-פיס (סאַלאָן-אַרבייט).

ביים אָראַפּלאָזען זיך פון מאָגען, קישקעס, געבירט-מוטער, עמפּפעהל איך ספּעציעלע הייל-באַנדאַזשען לויט דעם סיסטעם פון פּראָפ. ד"ר גלענאַרד דער אמת'ער בעריהמטער איז גאַנץ פּוילען פון אוניווערזיטעטס-פּראָפעסאָרען אָנערקענט

אָנערקענונגס-צייגניש און לויב-שרייבען האָבען אויסגעשטעלט פאָלגענדע אוניווערזיטעטס-פּראָפעסאָרען:

Prof. Dr. Marischler, Prof. Dr. Barącz, Dr. B. Kielowski, Dr. Maksymiljan Münzer.

ספּעציאַליסט
Ortoped NATAN RAPAPORT

מיט 30-יעהריגער פּראַקטיק אין ווין, דייטשלאַנד און לעמבערג, נעמט אָן פון 9 פריה ביז 1 בייטאָג און 3 ביז 7 אָוונד
אין לאָדז, פּילסודסקיעגאָ № 23
פּערזענליכעס ערשיינען פון קראַנקע ביי מיר איז אומבעדינגט נויטיג.

בעקומען אויסצייכענונגען און אַ גאָלדענעם מעדאַל אויף די אויסשטעלונגען אין דער גרעסטער שטאָט פון אייראָפּע און אין תל-אביב (ארץ-ישראל)

פערקויפט אין אַלע אַפּטייקען, אַפּטייק-סקלאַדען און פּאַרפומעריעס.

Fabr. Chem. Kosm. „Pharmachemja", Bydgoszcz.

בחנם ווערט צוגעפּאַסט אַלערליי גלעזער!

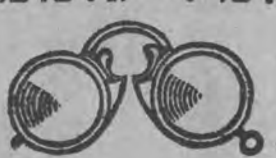

„OPTICUM"
פּיעטריקאָווער 28

בעזיצט אויף לאַגער אַ גרויסען אויסוואַהל פון פערשידענע ברילען, בינאָקלען, אַלערליי צילינדער-גלעזער, קאָמבינירטע גלעזער, טערמאָמעטערס, אַלעס צו די ביליגסטע פּרייזען.

ס'ווערן אויך אויסגעפיהרט ועסטל. רעפּעראַטורען: פּינקטליך און רעיעל. — געדענקט די אַדרעס: עס ווערען אָנגענומען אַלע סאָרט רעצעפּטען פון די ה"ה דאָקטוירים

וויכטיג פאַר אַלע!

פריטבויגען, מאַנזעטען, ריעקוזינקען, מעטערשנורקעס, התונה-קאַרטען, פערש. עטיקעטען.
[...] ביכער, [...] עטיקעטען [...]
מיט די מאָדערנסטע שריפטען
די שנעל-דרוקער[יי]
בראַמבער[ג]
לאָדז, צעגעלניאַנאַ 8 טעל. 55-09

קליינע אַנאָנסען
1 זלאָטי אַנ'אָנאָנס ביז 15 ווערטער 1 זלאָטי

צו פערקויפען אַ צוגענגליך [...] צימער. צו ערפאַהרען אַ גאַנ[...] פל. קאָשטשעלני 4, וו. 4.

שטאָפּערינס ווערען געזוכט. [...] ערקונדיגען ביי ראַבינאָוויטש, [...] גיאַנאַ 25, ערשטער איינגאַנג [...] דריטער שטאָק.

[...]LER M Kornblum, Piłsudskiego [...]. 255-76 (dawn. Południowa 8, [...]je roboty artystyczne p/g naj[...]ch wzorów zagranicznych. Ceny [...]tępne.

אַ בשורה טובה פאַר מח[...] דער ניי-רעמאָנטירטער ענגלישע[...] (וואָלטשאַנסקאַ 5) מיט אַ שענעם [...] מענער-זאַל. מיט אַ גרויסער היגי[...] כשר'ער קיך, העררליכע בעלייכטונ[ג] די נייעסטע געשירען און טיש-[...] און שעהנע דעקאָראַציעס, איז [...] דינגען אויף חתונות נור פאַר [...] אַלעס 1-טער מאַי 2.

אין פערלויף פון 3 מאָנאַט[ן] איך די העברעאישע שפּראַך אין און אין שריפט מיט אַלע כללים [...] אויך מפטיר מיט אַ דרשה צו מצוה. פּרייז צוגענגליך. מיין [...] גדאַנסקאַ 24, לעהרער א. איטקין.

שרייבען שעהן און שנ[על] לערנט אויס דער בעוואוסטער קאַ[...] 7, בערמאַן אין 15 לעקציעס. אוי[ך] אויסגעלערנט שרייבען אַ גוטען [...] בריף אין 15 לעקציעס אַפילו דע[ר] קאָן גאָרנישט שרייבען. די עלטער נישט קיין ראָלע. די פּרייזען—צוג[ענגליך] אַלעס 1-טער מאַי 4, ביי ליפּשי[ץ].

פרייע פּאָסטענס

עס ווערט געברויכט אַ יונגעל אין עלטער פון 16—17 יאָהר, באַקאַנט אין דער אייזען-בראַנזשע. צו ערפאַהרען C. Jakubowicz, Zgierska 40.

ס'איז נויטיג אַ קוואַליפיצירטער פאַכמאַן צו לעדערנע באַקאַקעס, פּאָלנאָצנאַ 14, וו. 30.

לאָקאַלען

צו פערמיטען אַ פראָנטאָווע צימער פערטער אַלס סובלאָקאַטאָר. עס קען אויך זיין אויף אַ געשעפט, פּילסודסקיעגאָ 19 וואָלינינג 2.

פאַרשידענעס

וואָס יעדער איינער דאַרף צו וויסען וועגען שלח-מנות אויף פורים אַז די שענסטע און בעסטע מצה-טאָשען, געשטיקטע בלוזען און פערטיגע קישעלעך בעקומט איהר נאָר ביי א. אָפּאָטאָווסקי פּיעטריקאָווער 8

אַנ'איינגעפיהרטע הערבאַטשאַרניע אין בעסטען צענטרום איבערצוגעבען צוליב אַבריזע. צו ערפאַהרען זאַמענהאָפאַ 19, ביי קרעפּעל פון 10 ביז 12.

Dr. med.
P. Braun
ספּעצ. פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט - קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער-שוואַכע
צעגעלניאַנאַ 4, טעל. 100-57
נעמט אָן פון 8—2 מיטאָג און פון 4—9 אָוו.
ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.
פאַר אונבעמיטעלטע – לעט שניצע-פּרייזען

Dr. med
J. Nadel
ספּעציאַליסט פון אַקושעריע- און פרויען-קראַנקהייטען.
אַנדזשעיאַ 4, טעל. 228-92
נעמט אָן פון 10—12 און פון 5—7 אָוו.
אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11 פון 12 ביז 1 בייטאָג.

Dr. med. J. PIK
ערווען - קראַנקהייטען, נערוואָזיטעט, סעקסועלע שוואַכע
פּריוואַט:
אַל. קאָשטשושקי 27, טעל. 175-50.
נעמט אָן פון 5- 7½ אָווענד.
פאַר אונפאַרמעגליכע – לעטשניצע-פּרייזען.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
ספּעציאַליסט
פאַר אַקושעריע און פרויען קראַנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפט
ז. ע. ו. ישעה 11, טעלעפאָן 09-246.
נעמט אָן פון 8—9 פריה און פון 4—8 אָוו

Dr. med.
HERSZFINKIEL
ספּעצ. פאַר קינדער-קראַנקהייטען
האָט זיך איבערגעצויגען אויף שרודמיעסקאַ 17
פראָנט, I שט. טעל. 111-87.

Doktór
Klinger
ספּעציאַליסט
פאַר ווענערישע, הויט, האָאַר און סעקסואַל-קראַנקהייט
Andzrzeja 2, tel. 132-28
נעמט אָן פון 9—11 פאַרמ. און פון 4—8 אָוו

ד"ר העלער
ספּעצ. פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען און מענער - שוואַכע
8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89
נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט
זונטאָג פון 10—2 מיטאָג.
פאַר פרויען – אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרייזען

Dr. med. LEON FAMILIER
אינערליכע און קינדער - קראַנקהייטען
שערפּיען 37 בענעדיקטאַ 6.
נעהמט אָן פון 5—7 נאָכמ.

Dr. med. Niewiażski
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט - קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער - שוואַכע
אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40
פראָנט, 1טער שטאָק
נעמט אָן פון 8-11 און פון 5-9 אָוונט זונטאָג און יום טוב פון 9-1 נאָכמיטאָג.
ספּעציעלער וואַרטע - זאַל פאַר פרויען
נעמט אָן פון 9-11 און פון 6-8 אָוונט

Dr. med.
M. JAKOBSON
choroby chirurgiczne
(spec. chirurgia kostna)
ul. Dr. Sterlinga 22
telefon 174-42.

דאָקטאָר
צ. י. פּראַוודאַ
אינערליכע קראַנקהייטען
זגיערסקאַ 20, טעל. 133-26
נעמט אָן פון 5—7 אָווענד

Dr. med.
Z. DATYNER
אוראָלאָג
ספּעצ. פאַר נירען בלאָז און אורין-קראַנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman
Drukarnia [...] druk i [...] „Najer Folksblat", Piotrkowska 21